

Športniki popestrili "aprilski" konec tedna

V Sloveniji, posebej pa na Gorenjskem, je bila minuli konec tedna vrsta športnih prireditiv, značilnost vseh pa je, da so tekmovalce pošteno namočile popoldanske plohe. Tako so bili mokri gledalci tekme za svetovni pokal v spustu na divjih vodah na Bledu, kolesarji na dirki Po Sloveniji, pa tudi v Domžalah prvemu favoritu Čerkasovu ni uspelo osvojiti 4. Slovenian Opna, saj ga je, po močnem popoldanskem nalivu, ugnal Brazilec Orsanic. Več o športnih dogodkih je zapisano v današnji Stotinki. Kjer so objavljeni tudi rezultati zaključnega žrebanja akcije PODARIM - DOBIM za Gorenjsko. ● V. Stanovnik, Foto: G.Šinik

DANES S GLASOVA STOTINKA

Plačilna kartica **ACTIVA**
DENAR ZA AKTIVNE
Ljubljanska banka
Gorenjska banka d.d., Kranj

Znova ustavni spor

Pokojninskih pravic ni mogoče omejiti

Ljubljana, 7. maja - Zveza svobodnih sindikatov Slovenije je pri ustavnem sodišču vložila predlog za presojo ustavnosti Zakona o usklajevanju pokojnin in denarnih nadomestil za primer brezposelnosti v letu 1993.

Sindikati so sprožili postopek za presojo ustavnosti omenjenega interventnega zakona zato, ker gre po njihovem za kršitev 2. člena slovenske ustave in zakon v nasprotju z veljavno pozitivno pravno ureditvijo posega v pravice zavarovanec. Predlagajo, naj Ustavno sodišče razveljavi Zakon o usklajevanju pokojnin in denarnih nadomestil za primer brezposelnosti za leto 1993 in s tem omogoči izvajanje Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Svoj predlog utemeljujejo s tisto določbo pokojninskega zakona, ki pravi, da pravic po

Kdaj bodo začeli izplačevati poračun nadomestil za brezposelnost, ki ga država brezposelnim dolguje za lani in predlani, nam na Republiškem zavodu za zaposlovanje niso vedeli natančno odgovoriti. Pričakujejo, da bo to v mesecu dni, sicer pa je odvisno od priliva iz proračuna.

tem zakonu ni mogoče odvzeti, zmanjšati ali omejiti. Pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja tudi ne zastarajo, razen dospelih neizplačanih zneskov pokojnin in drugih denarnih prejemkov v primerih, določenih s tem zakonom. Sindikati ocenjujejo, da se na osnovi pokojninskega zakona v začetku leta določi razmerje med povprečno plačo na zaposlenega v Sloveniji in povprečno starostno pokojnino za polno pokojninsko dobo, to razmerje pa se vzdržuje v cellem koledarskem letu. Tako bi bil obseg pokojninskih pravic že v zakonu sinhroniziran z gibanjem plač zaposlenih. Interventni zakon pa vzpostavlja fiksno razmerje.

Na Brdu direktorji menedžerskih šol Srednja in Vzhodna Evropa se povezujeta

Brdo, 9. maja - V Centru za usposabljanje vodilnih delavcev na Brdu je od petka do nedelje potekala prva letna konferenca Združenja menedžerskih šol Srednje in Vzhodne Evrope. Konferenco je slovesno odprl minister za gospodarske dejavnosti dr. Maks Tajnikar.

Kot je v petek na novinarski konferenci povedala direktorica Centra Brdo dr. Danica Purg, se je prve letne konference udeležilo 49 direktorjev ali dekanov menedžerskih šol iz 26 držav Srednje in Vzhodne Evrope, poleg njih pa tudi predstavniki znanih evropskih in svetovnih organizacij za razvoj menedžmenta ter predstavniki podjetij, ki so največji investitorji v Srednji in Vzhodni Evropi in dajejo velik pomen menedžerskemu izobraževanju (npr. Tetra Pak). Združenje, ki je bilo ustanovljeno januarja letos, naj bi pospeševalo razvoj menedžmenta in menedžerskega izobraževanja v tem delu Evrope; delovalo pa naj bi kot decentralizirana organizacija, ki bi z mrežo menedžerskih šol dobro izkoriščala prednosti posameznih držav. Ker je pričakovati, da se bo tudi v državah Vzhodne in Srednje Evrope vsako leto pojavile številne nove menedžerske šole, so na konferenci razpravljali tudi o standardih, na podlagi katerih bi jih delili na dobre in slabe in jih tudi sprejemali v združenje.

Združenje bo letos in prihodnje leto imelo sedež v Centru na Brdu, direktorica Centra dr. Danica Purg pa bo toliko časa tudi predsednica združenja. Prihodnje leto bo letna konferenca na Madžarskem, čez dve leti pa na Poljskem. ● C. Z., slika: G. Šinik

Teden Rdečega križa Dostojanstvo za vsakogar

Kranj, 10. maja - Od 8. do 15. maja zaznamujemo teden Rdečega križa in Rdečega polmeseca, pod geslom »Dostojanstvo za vsakogar«.

Ta teden je priložnost, da se Rdeči križ zahvali vsem, ki služijo njegovemu humanitarnemu poslanstvu, katerih nesebična dejanja ne priušajo le ozdravljenja in pomoči milijonom ljudi v stiski, temveč tudi upanje za svet, ki ga pestijo nesreče, vojne in trpljenje.

Ko se je končala hladna vojna, je kazalo, da se obeta lepša prihodnost, toda v številnih delih sveta se je trpljenje še povečalo: oboroženi spopadi, etnično nasilje, naravne nesreče stalno ogrožajo življenja in dostojanstvo številnih ljudi. Bolezni, kot sta aids in malarija, pa revščina in lakota, so prizadele mnoge ljudi po svetu, je zapisano v skupni izjavi ob tednu Rdečega križa. Lačni in revni pa niso potrebni le hrane, zdravil, oblačil, zavetišča, nič manj ni potrebno dostojanstvo, potreba, da bi zavarovali človekove pravice posameznika in zagotovili upoštevanje prizadetih v vojnah in drugih nesrečah. Če namreč človekovo dostojanstvo ni upoštevano, je izgubljena tudi kakovost življenja, naša družba in civilizacija pa sta obsojeni na propad.

Ob tednu Rdečega križa ta humanitarna organizacija prosi za podporo ljudi po vsem svetu, da podprejo humanitarno pomoč in tako pripomorejo zavarovati človekove pravice in dostojanstvo. »Dostojanstvo za vsakogar« naj postane naš skupni cilj. ● D. Ž.

Merila za ocenjevanje škode na družbenem premoženju

Brez kazni za nepravilno lastninjenje

Ljubljana - Čeprav so nekateri pričakovali, da bodo podjetja za nepravilno lastninjenje kaznovana, se to ne bo zgodilo. Podjetja, v katerih bo SDK ugotovila nepravilno lastninjenje, bodo morala najprej s preknjižbami urediti svoja lastninska razmerja, nato pa se bodo lahko lastninita.

Kot je na petkovi novinarski konferenci povedal Izidor Rejc, predsednik parlamentarne komisije za spremljanje in nadzor lastninskega preoblikovanja, so merila za ocenjevanje škode, ki naj bi jo družbenemu premoženju povzročilo nepravilno lastninjenje, že skoraj v celoti pripravljena, nekaj odprtih vprašanj pa bodo člani komisije poskušali rešiti še ta teden. Eni takih vprašanj je tudi, kolikšna naj bi bila najnižja obrestna mera za posojila, s katerimi so odkupovali deleže podjetij, in kako se lotiti primerov, ko je šlo za odlive kapitala v tujine in na vzporedna podjetja. Državni zbor naj bi

merila za za ocenjevanje škode na družbenem premoženju in tudi predlagane spremembe zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij obravnaval na seji 18. maja.

Služba družbenega knjigovodstva je doslej poslala sklep o reviziji že 1066 podjetjem v Sloveniji. Podjetja, v katerih bo SDK ugotovila nepravilno lastninjenje, bodo morala v enem mesecu urediti lastninska razmerja; sicer jih bo predala družbenemu pravobranilcu samoupravljanja, ki bo lahko začel sodni postopek.

● C. Z.

BLEGOŠKA PRIREDITEV SE BO OHRANILA - Koča na Blegoški sicer nima več imena po Loškem odredu, tudi proslave nimajo več nekdanjega blišča, a vendar svečanost ob dnevu zmage pri koči še ostaja. Kot je potrdil množičen obisk na letošnji prireditvi, si ljudje še želijo organiziranih pohodov. To je postala tradicija, ki jo je treba nadaljevati že zaradi hotenja mnogih po gibanju v neokrnjeni naravi. Pa tudi spominov na velike dogodke iz naše zgodovine ne kaže povsem zavreči, so menili udeleženci prireditve. ● S. S. - Foto: S. Saje

kompleten
program
Lisca

**PRINC
SVEČANA ŽENSKA
IN MOŠKA OBLAČILA**

Str. 6
Od mene k tebi
Str. 14
**Enemu štirinajst tolarjev,
drugemu trideset**

KOLESARSKI CENTER
Gregorčičeva 8, Kranj
Samo MAJA pri nakupu
kolesa **BIRIA BIKE** praktično
darilo v vrednosti 3.000,- SIT.
MERKUR

SLOVENIJA IN SVET

V pričakovanju sprejema Slovenije v Svet Evrope
Slovenska delegacija na parlamentarni
skupščini Sveta Evrope

Ljubljana, 10. maja - V nedeljo je v Strasburgu na 44. zasedanju parlamentarne skupščine Sveta Evrope odpotovala delegacija Državnega zbora Republike Slovenije, v četrtek, ko pričakuje slovesni sprejem naše države v to ugledno organizacijo, pa se ji bosta pridružila tudi predsednik Državnega zbora mag. Herman Rigelnik in zunanji minister Lojze Peterle.

Delegacijo Državnega zbora v parlamentarni skupščini Sveta Evrope, kjer ima Slovenija sedaj status gostje, vodi Borut Pahor, v njej pa sta člana še dr. France Bučar in Jaša Zlobec. Na tokratnem zasedanju bodo obravnavali revizijo Statuta Sveta Evrope, probleme migracij in beguncev, pravico do ugovora vesti vojaških obveznikov ter pravico do svobodne izbire materinstva. Posebno pozornost naj bi namenili tudi obravnavi pomena kableske televizije in lokalnih TV postaj za Evropo in vprašanja biotehnologije ter vpliva na kmetijstvo. Za Slovenijo je seveda najpomembnejša točka, ki bo obravnavana v sredo, ko naj bi obravnavali prošnje Slovenije, Litve in Estonije za polnopravno članstvo v Svetu Evrope, kar naj bi po pričakovanju potrdili na Odboru ministrov slavnostno razglasili v četrtek. Ob tej priložnosti naj bi nastopil tudi predsednik Državnega zbora mag. Herman Rigelnik.

Kot je znano, je za vstop v to organizacijo potrebno izpolnjevati nekatere pogoje: spoštovati človekove pravice in temeljne svoboščine, imeti pravno državo, demokratičen - večstrankarski sistem ter splošno, tajno in neposredno volilno pravico. Organizacija je kmalu po 2. svetovni vojni ustanovila deset držav z namenom tesnejših političnih povezav in spodbude za kulturni, gospodarski in socialni napredek, vsekoli pa so bile v ospredju človekove pravice. Za razliko od drugih se ta organizacija ni nikoli ukvarjala z obrambnimi vprašanji. Danes se, po 44 letih obstoja organizacije, v Svetu Evrope povezuje 26 držav, ena država ima status opazovalke (Izrael), 12 pa jih ima status gostje. V 1991. letu je bil tak status odvzet tedanji Jugoslaviji, doslej pa sta iz tega prostora imeli status gostij Slovenija in Hrvaška.

● Po STA povzel S. Z.

Odziv Sindikata Neodvisnost

Ministrstvo ne more biti razsodnik

Karajoči odgovor Ministrstva za gospodarske dejavnosti na kritike gorenjskih županov v zvezi z načinom izvajanja projekta pomoči Evropske skupnosti, znanim pod imenom Phare, v katerem opozarjajo, da take kritike škodujejo projektu in ga celo ogrožajo, se je odzvala tudi Konfederacija novih sindikatov Slovenije Neodvisnost. Pri tem ocenjujejo, da se je ministrstvo neupravičeno in v stilu realsocializma postavilo na stališče nedotakljivega razsodnika, ki sme odločati o tem, kaj je dovoljeno kritizirati, lastne napake: brezskanje v gospodarstvu in odsotnost delavske zakonodaje, ki bi lahko resnično ogrozili projekt Phare, pa spregledujejo. V projekt se vključujejo le menedžerji, na sindikate, ki morajo biti v skladu z Evropsko socialno listino, v imenu informiranja, zastopanja in soupravljanja delavcev enakopravno upoštevani, pa pozabljajo. Zaradi takega odnosa se je moral sindikat Neodvisnost - KNSS vključiti v program Phare preko Evropske konfederacije sindikatov in sicer kot partner v informacijski mreži na programu z imenom Demokracija. Ministrstvo za gospodarske dejavnosti pa naj se zaveda, da s takim ravnanjem, ko sindikate kot enakovredni del gospodarstva izpušča, Slovenijo pred Evropsko skupnostjo kvečjemu sramoti, sporoča v imenu SKEIS - Neodvisnosti - KNSS Boris Ličof. ● S. Z.

STRANKARSKÉ NOVICE

Zmaga - vojna in krivice

(K programu Socialnega krila SKD)

Obletnico zmage nad silami osi in zlasti nad nacistično ideologijo so npr. v Rusiji proslavljali tako novi demokrati kot konservativci ter v Franciji levica in zmagovita desnica. Pa pri nas? Potreben je razmislek o že skorajda hotenem izgubljanju spomina na dogodke II. svetovne vojne. Pa tudi, po drugi strani, o že kar prepovedovanju protikomunističnega boja. Terminološko in pravno je pravzaprav vprašljivo, da je šlo pri nas res za državljansko vojno, vsekakor pa se je vse od ustanovitve Prostovoljnih protikomunističnih milic (vaških straž) in domobranstva bila ideološka, bratomorna vojna. In to v času okupacije in s pomočjo in v sodelovanju okupatorskih vojsk. (Pa zloraba partizanstva v revolucionarne name-

ne). Iz etičnih in moralnih vzrokov pa je slovenskemu narodu vendarle potrebna tudi sprava. Vztrajati je potrebno na popravni krivic in še posebej vrniti dobrega imena "civilnim žrtvam medvojnih obračunavanj na obeh straneh". Obsodbe vredno je povojno neselektivno in brez sodbe množično likvidiranje udeležencev in simpatizerjev v vojni poražene strani. Vendar "tudi znani tragični dogodki ne morejo izničiti tistega zgodovinskega partizanskega oboroženega upora, ki je imel v času okupacije narodnoosvobodilni značaj".

Zgodovinska dejstva so namreč (predvsem) v demokratičnih družbah civilizacijska pridobitev in kot taka torej tudi obvezujoča.

Janez Postrak

Andrej Šter o odpravljanju dvojnega državljanstva

Odpravimo zasilne in pogojne državljanje

Edina zaščita pred politizacijo notranjih organov je strokovnost. Odpravljanje dvojnih državljanstev je povsem v skladu z mednarodnim sistemom.

Precejšnjo pozornost je v javnosti vzbudil predlog Ministrstva za notranje zadeve o pripravi zakona o odpravljanju dvojnih državljanstev, ki ga je nedavno sprejela slovenska vlada. Več o tem smo povprašali najodgovornejšega za njegovo pripravo: Kranjčana Andreja Štera, državnega sekretarja za notranje zadeve.

Slovenski javnosti ste bili znani kot poslanec skupščine Slovenije prejšnjega sklica, kot podpredsednik Narodnih demokratov, Kranjčanom pa tudi kot član občinske vlade in sekretar sekretariata za notranje zadeve. Kako je s temi funkcijami?

»Seveda pomeni nov Državni zbor, da mi je prva funkcija prenehala, podpredsednik stranke Narodnih demokratov pa sem bil do zadnjega kongresa, kjer po lastni odločitvi nisem več niti kandidiral za kakšno funkcijo. Mislim namreč, da mesto državnega sekretarja, kjer sem, s političnimi funkcijami ni združljivo. Glede funkcij v kranjskem izvršnem svetu in upravnih organih pa sem takoj po odločitvi za mesto državnega sekretarja v ministru ustrezne občinske službe obvestil o moji želji po razrešitvi in začetku ustreznega kadrovskega postopka. Žal ti postopki v Kranju tečejo počasneje, kot bi si želeli, zato moram ugotoviti, da še za nobeno od obeh funkcij še ni razrešitve.«

Kakšne so vaše naloge kot državnega sekretarja v Ministrstvu za notranje zadeve?

»V našem ministru sva državna sekretarja dva: poenostavljeno rečeno je Bogo Brvar zadolžen za delo uniformirane policije, v moji pristojnosti pa je delovanje upravnih notranjih zadev. To je na ministrski ravni tisto, kar opravljajo na občinskem merilu sekretariati za notranje zadeve - vse naloge, ki se nanašajo na status posameznega državljanja, pravice in dolžnosti, ki jih ta do države ima. Razumel sem tudi, da je v skladu s programom vlade, vloga tega oddelka tudi oblikovanje normalnega ministrstva za notranje zadeve, pod čemer razumem, da bi se tudi ta organ moral znebiti tiste patine skrivnostnosti in podobe oboroženega, tajne policije, pridobivamo pa tudi nekatere naloge nekdanjega ministrstva za pravosodje. Za vse to je potreben tudi določen čas, saj je znano, da je prav za premike v glavih po-

trebno največ naporov. Pri tem imamo podporo pa tudi odpre znotraj in zunaj ministrstva.«

V javnosti je vzbudil precejšnjo zanimanje predlog vašega ministrstva za zakonsko preprečevanje dvojnega državljanstva. Bi nam lahko to razložili?

»Če smo natančni, je naše ministru predložilo vladi predlog politike na področju državljanstva, ki obsega več problemskih sklopov, za katere smo predlagali določena merila oziroma kriterije. Naj naštejem najvažnejše: kaj pomeni dejstvo prebivanja, kaj pomeni trajni vir preživljanja, katera merila veljajo za družinske članke in za katere, posebej smo obravnavali nekatere skupinske odločbe iz leta 1945 - 51, s katerimi so bile na nepravilen način odvzete državljanstvo pravice, poseben primer je vprašanje zakoncev drugega državljanstva, ter to, kar ste vprašali - politika do dvojnega državljanstva.«

Pri urejanju tega vprašanja smo sledili mednarodnemu sistemu, saj to tudi zadeva mednarodne odnose. Več drža-

vljanstev praviloma sicer ni problem, do težav pa lahko pride, ko si pravice in obveznosti takega državljanja pridejo v kolizijo (nasprotje). Na državni ravni pa so dvojna državljanstva problem, ko jih je veliko, zlasti pri nekaterih najpomembnejših državljanjskih pravicah in dolžnostih: služenju vojaškega roka, kje so zavezani davčnim predpisom, kako je z lastništvom nepremičnin, vprašanja kazenskega pregona - to je samo nekaj primerov. Naš predlog, da se o tem pripravi poseben zakon, je bil na vladi sprejet, ob tem pa lahko še ugotovimo, da se s tem odzivamo na nekatere vse glasnejše zahteve po reviziji zakona o državljanstvu. Slabo bi namreč bilo, da se tovrstne zadeve razrešujejo s čustvi ali s takimi oz. drugačnimi pritiski. Ker gre za silno kompleksna vprašanja, je možne rešitve potrebno temeljito proučiti.

Naš cilj pri tem je, da se dvojna državljanstva odpravi v največji možni meri, pri čemer se ne vdajamo iluziji, da jih je mogoče povsem odpraviti. Premik nameravamo doseči tako, da bomo zahtevamo odpust oz. izpis iz prejšnjega državljanstva ali pa izjavo, če se neslovenskemu državljanstvu nočejo odpovedati, da bodo ostali pri tem državljanstvu. To je povsem v skladu z mednarodnim sistemom, ki se sicer v različnih državah različno dosledno izvaja. Čas je namreč že, da nekako odpravimo tudi kar splošno uveljavljeno mnenje o nekakšnih zasilnih ali celo pogojnih državljanjih, kar je predvsem nepošteno od 150 do 170 tisoč ljudi, ki želijo biti polnopravni državljanje. Če torej v določenem roku takega odpusta ali izjave volje ne bo, se bo v teh primerih slovensko državljanstvo odvzelo.

Tako reševanje dvojnih državljanstev pa pomeni tudi odgovore še na vrsto vprašanj, ko se je slovensko državljanstvo zlorabilo: za nakup stanovanj, za pridobivanje potnih listov, za urejanje socialnega ali materialnega položaja (pokojujine, stanovanjska razmerja), izogibanje odgovornostim v drugih državah itd.. Pogosto se je dogajalo, in to je Slovence še najbolj motilo, da je šlo le za izkoriščanje določenih pravic in koristi brez dejanske prebiva-

upanje, da se bodo odnosi sčasoma uredili. Najpomembnejši proces je seveda lastnjenje, je menil dr. Drnovšek, kjer je najpomembnejša vloga pravne države. Če pri tem ne bomo uspešni, če ne bomo znali zagotoviti učinkovitega pravnega sistema in reda, potem zaman upamo na tuje naložbe. Kratkoročno ni možnosti za vsaj postopno zmanjševanje brezposelnosti, vlada pa si bo prizadevala, da ta ne bo bistveno naraščala. Z delom vlade je njen predsednik zadovoljen in ne razmišlja o zamenjavih ministrov, celo več: vsi napadi na vlado in težave, s katerimi se je morala tudi v tem uvajalnem obdobju spopasti, so koalicijske stranke, ki sodelujejo, kvečjemu utrdile. Normalno je, da si ob mnogih vprašanjih niso enakega mnenja, vendar pa je, da so po sprejetih odločitvah ostali enotni. Vlada še razmišlja o spremembi proračuna, vendar s ciljem, da se proračunski primanjkljaj zmanjša, če pa s sindikati ne bo uspešno dogovarjanje o socialnem sporazumu, bo vlada uporabila vsa razpoložljiva sredstva in instrumente, da plače ohrani na vajetih. ● S. Z.

Dr. Janez Drnovšek o prvih sto dneh vladanja

Niso se medile le težave

Ljubljana, 10. maja - Konec preteklega tedna je minilo nekaj več kot sto dni, od kar je po zadnjih volitvah vlada pod vodstvom dr. Drnovške prevzela državna krmila. Bonton razvitih demokratičnih zahtev, da je vladi v tem času s kritiko prizaneseno, pa teh lekcij pri nas še nismo vzeli. Da nekakšni medeni meseci Drnovškovi vladi niso minili povsem mirno, je zagotovo poglaviti vzrok v zaostrovanju krize, pa tudi ob kopičenju afer se vlada ni vedno najbolj ustrezno odzvala. Dr. Drnovšek pa je ob 100 dneh nove vlade le opozoril, da so dosegli nekatere vidne uspehe in da so vsi predvideni cilji bili doseženi.

Največji uspeh 100-dnevne bilance vladanja je zagotovo znižanje inflacije, ki je plod vse bolj dorečene ekonomske politike, katere osnovni cilj je stabilizir-

ranje gospodarskega sistema. Žal ni šlo brez zelo nepopularnih ukrepov, kot je zamrznitev plač, vendar se je vlada že začela pogajati s sindikati, kar vse naj zagotovi socialni mir. Razkorak med naraščajočimi plačami in padajočo proizvodnjo je bilo potrebno presekati, zato pa je vlada na drugi strani delavcem ponudila večje ugodnosti pri lastnjenju.

Ugodne rezultate je dala tudi živahna mednarodna dejavnost Slovenije: sprejeti smo bili v Mednarodni monetarni fond, Svetovno banko, največji uspeh pa je, po mnenju premiera, prvi sporazum z Evropsko skupnostjo. Prebili smo led in naš ugled v svetu narašča, kar najbolje dokazuje napredovanje Slovenije na lestvicah ocenjevanja držav. Tudi pogovori s Hrvaško dajejo

Gorenjski šolniki o konceptu osnovne šole

V šolo s šestim letom starosti

Z novim konceptom osnovne šole bi morda lahko začeli 1996. leta

Kranj, 10. maja - Državna sekretarka mag. Teja Valenčič s sodelavci je v četrtek predstavila gorenjskim šolnikom nov koncept osnovne šole. S tem se krog razprav v t.i. strokovni javnosti po Sloveniji počasi sklepa, nekatere dileme razčiščujejo. Številne seveda še ostajajo, med njimi ena glavnih vprašanje diferenciacije učencev v tretjem, zadnjem obdobju trajanja osnovne šole. Sicer pa bo le-ta po novem v okviru desetletnega obveznega šolanja otrok podaljšana na devet let. Za deset mesecev navzdol, to je na šest let otrokove starosti v določenem koledarskem letu, se premika vstop v osnovno šolo.

Novi koncept osnovne šole predvideva tako organizacijske kot vsebinske spremembe. Njegovo oblikovanje je po besedah Jureta Smerdela pospešila prav inovativnost učiteljev v zadnjih letih. Zlasti na razredni stopnji že poteka vrsta projektov prenove, nekateri so že ocenjeni, dali so dobre rezultate, na tej osnovi bo oblikovana vsebinska prenova osnovne šole.

Osnovna šola bo po novem razdeljena na tri obdobja. Prvo, ki bo trajalo tri leta, bo obdobje opismenjanja otrok, ocenjevanje bo opisno (v projekt opisnega ocenjevanja je že zdaj vključenih 120 osnovnih šol v Sloveniji), poleg razrednega učitelja bo v razredu prvo leto tudi vzgojitelj, drugi učitelj oziroma ustrezen drug pedagoški delavec. Prvi učitelj bo z otroki vsa tri leta. Drugo obdobje bo trajalo tri ali štiri leta, razrednega učitelja bodo dopolnjevali predmetni učitelji za posamezna predmetna področja, ocenjevanje bo kombinirano, tretje, zadnje obdobje pa bo trajalo dve ali tri leta, v njem bodo poučevali predmetni učitelji, ocenjevanje učencev bo številčno.

Ponavljjanja praviloma ne bo

Ob koncu prvega triletnega obdobja je zamišljeno interno preverjanje minimalnih standardov znanja otrok. Ponavljjanja praviloma ne bo, vsak otrok pa bo imel pravico ponavljati. Naloge oziroma vsebine, ki jih bodo potrebovali učitelji, bodo pripravljali v posebnem centru pri ministrstvu oziroma njegovem Zavodu za šolstvo in šport. V drugem obdobju bodo učiteljem ponudili standardizirane preizkuse znanja, ki bodo dajali možnost primerjanja dosežkov tudi z drugimi šolami, tretje obdobje pa se bo, kot zadnja leta že, sklenilo z zunanjim preverjanjem znanja.

Mag. Teja Valenčič je kot zanimivo novost, ki se ponekod že prakticira, omenila postopno vključevanje otrok s posebnimi potrebami v redno osnovno šolo. Seveda bodo za to potrebni nekateri posebni pogoji, kot specializirani kadri, manjši oddelki, iz šolskih stavb bodo morale fizične ovire. Ob tem pa je jasno, da določenih skupin otrok ne bo mogoče nikoli integrirati v redno osnovno šolo.

V prvih dveh obdobjih osnovne šole ne bo zunanje diferenciacije (le didaktična) učencev. Kako bo v zadnjem obdobju, pa si stroka še ni povsem edina. Na rešet so različni tipi šol, različne smeri, vsebinsko in težavnostno različni programi, obvezni izbirni predmeti in težavnostne ravni. Večina se trenutno nagiba v prid različnih težavnostnih ravni v ločenih razredih, čeprav izkušnje iz tujine kažejo, da rezultati v takih razredih niso boljši kot v homogenih skupinah učencev. Na četrtkovem posvetu v Kranju je bilo več simpatij za težavnostno diferenciacijo učencev znotraj predmetov in vsebin v homogenih razredih. Zamisel o osemletni gimnaziji je zaenkrat pokopana. Vsekakor pa velja; če že diferenciacija, potem nikakor ne brez poskusnega uvajanja in spremljanja učinkov.

Za uresničitev novega koncepta sicer ne bo mogoče dobiti novih ljudi, bo pa mogoče in nujno dodatno izobraziti učitelje, ki že delajo. Pedagoška fakulteta ima že izdelan program za izobraževanje učiteljev za načrtovane spremembe (integracija, tuji jeziki na razredni stopnji).

»Nov koncept osnovne šole bi lahko začeli uveljavljati leta 1996, ni pa nujno, lahko tudi kakšno leto kasneje. Pomembno je, da bodo za začetek zagotovljeni vsi pogoji, od kadrovskih do finančnih, materialnih, zakonskih,« je dejala mag. Teja Valenčič.

Tuj jezik ne bo dobil mesta v osnovni šoli prej kot v tretjem razredu. Verjetno ga bodo poučevali tako razredni učitelji kot predmetni, oboji pa bodo potrebovali dodatna znanja; razredni za tuj jezik (Pedagoška fakulteta je že ponudila izobraževanje za došolavce), predmetni za didaktiko.

"Mala šola" ne bo prvi razred

O tem je na posvetu z gorenjskimi šolniki govorila dr. Ivica Marjanovič. Dejala je, da se bo sedanja priprava na šolo sicer integrirala v sistem osnovne šole, da pa "mala šola" ne bo avtomatično prvi razred osnovne.

Zdaj je namreč priprava na šolo po Sloveniji zelo različna tako po kakovosti kot številu ur. Otroci, ki so v vrtcu, so je deležni vse leto, drugi od 120 do 525 ur. V evropskih deželah pomenujejo pripravo otrok na šolanje od rojstva naprej, tako naj bi bilo tudi pri nas, zadnje leto pred vstopom oziroma tistih nekaj ur ne pomeni nič.

Mogoče pa bo, da bo šola prvo leto potekala tudi v vrtcu, zlasti v prehodnem obdobju, če v osnovni šoli ne bo dovolj prostora. Učitelj in vzgojitelj v prvem razredu bosta seveda potrebovala dodatna znanja.

• H. Jelovčan

Nova pridobitev Alpskega letalskega centra v Lescah

Jadrarno letalo Super Blanik

Lesce, 10. maja - V Alpskem letalskem centru v Lescah so pred kratkim kupili novo jadrarno letalo znamke SUPER BLANIK L - 23, ki so ga svečano predstavili in krstili preteklo soboto. Novo jadrarno letalo je dvosedežnik, čez krila meri dobrih 16 metrov. Novopečene lastnike je veljalo 28.000 dolarjev, namenjeno pa je začetnemu in nadaljevalnemu šolanju jadrarnih pilotov ter jadrarnemu panoramskemu letenju. "Krstni boter" novega letala je postal Radio Kranj, direktor radia Daniel Pangeršič pa je imel to čast, da se je z letalom tudi popeljal.

Poleg novega jadrarnega letala smo v Lescah lahko občudovali novo akrobatsko letalo, ki ga je iz Portoroža, kjer je njegov domači hangar, pripeljal naš najboljši akrobatski pilot Borivoj Bivic iz Trbovelj. Pred leti je vodil našo znano akrobatsko letalsko skupino "Leteče zvezde", za njim pa je že kar 5000 ur letenja. Novo akrobatsko letalo ima za seboj 90 ur letenja, nad letališčem v Lescah pa smo lahko občudovali drzne zračne piruete Borivoja Bivica.

Sodelavci Radia Kranj so pripravili tudi okroglo mizo o športnem letalstvu, pravzaprav o vlogi Alpskega letalskega centra na tem področju. Vloga letalskega centra je namreč velika, saj so vsi dosedanja svetovni prvaki iz njegove padalske sekcije. Bogdan Jug, Branko Mirt, Roman Pogačar, Irena Avbelj in Matjaž Pristave so se že zapisali med svetovne prvake. • M. Peternelj, foto: G.Šinik

Teden Rdečega križa v Trziču

Trzič, 11. maja - S sklopom prireditev bodo ta teden v Trziču obeležili teden Rdečega križa. V soboto, 8. maja, je bil v osnovni šoli v Križah sprejem prvošolcev med mlade člane RK. Podobni prireditvi bosta tudi na ostalih dveh trziških šolah, v bistriški šoli jutri, 12. maja, ob 9.15, v osnovni šoli Trzič pa predvidoma v petek. Prireditve bo tudi v šoli za begunce, aktivisti RK bodo obiskali tudi oba zbirna centra v občini, ob tej priložnosti bodo tradicionalnega obiska deležni tudi ostareli in bolni.

V tem tednu trziški Rdeči križ organizira tudi zbiralno akcijo za obnovo in nakup pisarniških osnovnih sredstev. V teh dneh pošilja prošnje posameznikom in zasebnikom in jih prosi, da se akciji odzovejo po svojih močeh.

Sindikati in vlada se pogajajo

Ljubljana, 9. maja - V začetku maja je potekla kolektivna pogodba za negospodarstvo. Sindikati nasprotujejo njenemu podaljšanju, zahtevajo višjo izhodiščno plačo in uveljavitev 40-urnega delovnika tudi v republiški, ne le občinskih upravah. Vlada, s katero sindikati nadaljujejo pogajanja, predlogom nasprotuje, ker bi morala za uresničitev teh zahtev obremeniti proračun za skoraj 4,5 milijarde dolarjev. DMinistrica za delo Jožica Puhar predlaga, da bi lahko pogodbo podpisali brez določil o izhodiščni plači, lahko bi podaljšali veljavnost intervencijskega zakona, ali pa bi z zakonom določili podaljšanje kolektivne pogodbe. O slednjem naj bi odločal državni zbor. Sindikati pa vztrajajo, saj nasprotujejo dejstvu, da je izhodiščna plača v negospodarstvu nižja od zajamčene (prva znaša 23.833 tolarjev, zajamčena pa 25.500 tolarjev). Predlagajo, naj vlada sredstva za povišanje plač dobi z racionalizacijo poslovanja, poenotenjem plačilnega sistema v državi in znižanju najvišjih stimulacij.

Liberalni demokrati Radovljice

Trije projekti vredni rešitve

Občinski odbor Liberalno-demokratske stranke Radovljice se je odločil predlagati občinski skupščini in njenemu izvršnemu svetu ter krajevni skupnosti in zainteresirani javnosti razmislek ter dogovor o tem, kako uresničiti tri projekte, ki naj bi razrešili nekatere najbolj pereče probleme tega okolja: Srednja ekonomska šola po mnenju LDS deluje v nemogočih razmerah, ki jih je mogoče urediti le z dograditvijo obstoječe in gradnjo nove šole. Čimprej je potrebno doreči odprta vprašanja gostinske šole in pomisliti na to, da Radovljica končno potrebuje sodobno telovadnico, ki bo primerna tudi za športna tekmovanja. Pri tem napadov kroga ljudi okoli radovljiškega župnega sveta, ki so na nedavni razpravi napadali predvsem telovadnico, ne razumejo. Kar zadeva načrte za obnovo starega mestnega jedra, kjer naj bi graščina postala osrednja hiša s prireditvenimi prostori, liberalni demokrati predlagajo vključitev čim večjega števila ljudi s svojimi prispevki, hkrati pa opozarjajo na zastoj pri prenovi Prešernove ulice. Za slednjo predlagajo, da se iz stanovanjskega sklada zagotove sredstva oziroma krediti, s katerimi bi omogočili mladim družinam reševanje njihovih stanovanjskih težav, seveda po sprejetih izhodiščih za to ulico. • S. Z.

96 nalog na drugem gorenjskem srečanju mladih raziskovalcev

Kako razvijati potencialne raziskovalce

Kranj, 10. maja - V petek in soboto je bilo v kranjski gimnaziji drugo srečanje mladih raziskovalcev iz gorenjskih srednjih šol. S 96 raziskovalnimi nalogami je sodelovalo okrog 160 dijakov, po dve od treh nagrajenih nalog z desetih predmetnih področij se bodo potegovala za državna priznanja. Sicer pa je v zanimivem mozaiku tokratnega srečanja zbudila precej pozornosti - žal ne med med gorenjskimi gospodarstveniki - sobotna okrogla miza o nacionalnem programu Uvajanje ljudi v znanost in tehnologijo.

Zal zato, ker je tovrstno srečanje tudi promocija dobrih dijakov, potencialnih raziskovalcev in inovatorjev. Če bi bili gospodarstveniki pametni, bi jih morali dobesedno razgrabit s ponujenimi štipendijami in zaposlitvami. Tako pa ustvarjalni dijaki ostajajo domala neopaženi. Kako v gospodarstvu zbuditi zanimanje za mlade ljudi in njihovo delo, je bilo eno osrednjih vprašanj okrogle mize.

skovalni dejavnosti na vseh koncih manjka, pa je zlasti mentorjem priporočil, naj bodo v svojih občinah agresivnejši. Občine imajo za raziskovalno dejavnost še vedno nekaj denarja, ta se pogosto troši neracionalno, za naloge, ki so delane za arhiv. Prav del tega denarja bi bil lahko namenjen za raziskave mladih. Mlade je po njegovem treba hkrati tudi naučiti, kako naj svoje znanje prodajajo.

naprej razvija potencialne raziskovalce in inovatorje. Ti se zdaj pogosto izgubijo zaradi razmer, v kakršnih živijo, oziroma okolja, ki jim ne nudi možnosti razvoja.

Gorenjski potenciali mladih so veliki, na to kaže tako številna udeležba kot dobra ocena raziskovalnih nalog na srečanju mladih raziskovalcev. Prav srečanje je osnova, na kateri kaže sistem racionalno dograjevati z raziskovalnimi tabori, enotami, centri znanja in ustvarjalnosti. Kranj oziroma Gorenjska po besedah Edvarda Kobala lahko ob pomoči države (ta že sofinancira tudi diplomski študij v tujini) postane center znanja in ustvarjalnosti za posamezna strokovna področja, denimo, za tehniško. Za

zdaj se za status centra znanja in ustvarjalnosti poteguje več kot deset slovenskih mest.

Koordinator srečanja v Kranju, gimnazijski profesor Franci Rozman, je kot zanimivost povedal, da gradijo bazo podatkov mladih raziskovalcev, v zvezi s problematiko mladinskega raziskovalnega dela pa je izpostavil predvsem dvoje; po njegovem ni prav, da se raziskovalno delo dijakov v bodoči maturi ne vrednoti. Šolsko ministristvo za mlade raziskovalne tudi sicer ne naredi ničesar. Kaj je drugega ustvarjalna šola kot spodbujanje raziskovalnega dela? Po drugi strani pa mentorji dijakov-raziskovalcev niso niti moralno niti denarno spodbujevani. • H. Jelovčan

Pred zasedanjem trziške skupščine

Predlog proračuna je nared

Trzič, 11. maja - Dnevni red za jutrišnjo, 28. skupno sejo vseh zborov Skupščine občine Trzič je sicer dokaj kratek, vendar je zaradi načrtovane vsebine moč pričakovati obsežno in tudi burno razpravo. Glavno bo gotovo odločanje o sprejemu letošnjega občinskega proračuna, s katerim načrtujejo dobre 404 milijone tolarjev prihodkov.

Pred to, brez dvoma najpomembnejšo točko dnevnega reda bodo poslanci obravnavali poročilo o delu izvršnega sveta in upravnih organov občine za 1992. leto. Čeprav se bliža že polovica letošnjega leta, verjetno razpravljalci ne bodo zaobšli nekaterih ugotovitev iz obsežnega gradiva o že opravljenih nalogah. Kljub dejstvu, da je bila občinam odvzeta možnost samostojnega vplivanja na razvoj gospodarstva in drugih pomembnih dejavnosti za življenje prebivalcev, se bodo najbrž spraševali, kako učinkoviti so bili posamezni občinski oddelki oziroma službe pri reševanju konkretnih problemov.

Kritično razpravo je moč pričakovati tudi ob sprejemu odloka o potrditvi zaključnega računa proračuna občine Trzič za leto 1992, s katerim izkazujejo za prek 17,4 milijona tolarjev primanjkljaja. Ker je večina od 404,3 milijona SIT prihodkov v letošnjem proračunu že razporejena - za rezervni sklad je ostalo le manj kot 1,7 milijona SIT in dobrih 5,8 milijona SIT za tekoče proračunske rezerve, pa bo težka tudi kakršnakoli sprememba pri načrtovani porabi v letu 1993. Dodatno lahko stvari zaplete še predčasni odhod nekdanjega finančnega ministra iz občinske uprave, saj je bila priprava letošnjega proračuna še njegova naloga. • S. Saje

S podelitve nagrad za najboljše raziskovalne naloge. - Foto: G. Šinik

Kranjski župan Vitomir Gros je predlagal, da bi srečanje oziroma vsaj predstavitev del raziskovalnih nalog v prihodnje vključili v sejem kooperacije, ki se ta čas zaključuje na Gorenjskem sejmu. V sejemskem okolju bi gotovo našli ljudi, ki bi jih zanimalo tako naloge kot njihovi avtorji. V zvezi z denarjem, ki ga mladinski razi-

Državni svetovalec za znanost in tehnologijo Edvard Kobal pa je predstavil grobe obrise nacionalnega programa Uvajanje ljudi v znanost in tehnologijo, ki nastaja od lani. Njegov namen je, da s pomočjo države (denarja) preseže začetno stanje entuziazma in hobizma na raziskovalnem področju, da odkrije, preskusi in

KOČKA
TRGOVINA S POHISTVOM
90 Benetici
PREMIŠLJUJETE
O NAKUPU POHISTVA
ALI BELE TEHNIKE
Pokličite 064/403-871

Ohranitvena čer

Odkrita, izbrana in hkrati preprosta, pošena beseda ob krajevnem prazniku v Mošnjah spodbuja k razmišljanju. Narodna, umetna, ali pa nabožna slovenska beseda v pesmi je bila v zgodovini ob germanizacijskih ali drugačnih valovih vedno tista, ki je bila najbolj trdna ohranitvena čer vsem viharjem, ki so nas pestili. Dogajalo se je, da so bila velikokrat prav cerkvena vrata prag, prek katerega valovi niso segli. Če pa se so, so prej preplavili prižnico kot kor.

Razmišljanje, kako in kaj se danes dogaja s slovenskim jezikom, navaja k trpkosti. Slovenska pesem, tisti resnični pravi ohranitveni izvor naroda, je še vedno rado poslušana, spodbujana k izvajanju pa je vse manj tam, kjer bi jo pravzaprav morali negovati. Še večeraj so jo, na trenutke veliko bolj in z večjim spodbujanjem lahko ohranjali pevski zbori, cenili so jo prenašalci, ki sežejo v domačije, družinske prostore. Trpka je bila ugotovitev v Mošnjah, da pesem slišimo še v cerkvi, na tej ali oni pevski vaji, na kakšni prireditvi in ob slovesu za tem ali onim svojem, krajanom, prijateljem...

Ce se poslanci, ki jim je bila ob izvolitvi zaupana država, ne bodo zavedeli, da je ob pomanjkanju denarja in težavah resnično težko šele takrat, ko resnično ni več niti za kulturo, in bodo ob politični kulturi imeli v mislih predvsem prvo (politično), potem se lahko zgodi, da tudi najbolj trdna ohranitvena čer ne bo zdržala. Samo dva milijona nas je. In čeprav je denar v kulturi bil vedno v bolj ali manj strgani malhi, smo jo vedno krpali vsaj toliko, da smo se ohranili. Zdaj, ko imamo tisto, kar smo tako želeli, tega, kar smo dosegli, ne bi smeli pozabiti. ● A. Zalar

KRATKE GORENJSKE

Sto let organiziranega šolskega pouka - Reteče - V krajevni skupnosti Reteče oziroma v podružnični šoli Osnovne šole Cvetko Golar Škofja Loka se že nekaj časa pripravljajo na proslavitev 100-letnice organiziranega šolskega pouka. Takrat se je začel v Žagarjevi kašči, nadaljeval pa potem od 1938. leta v novi šoli, med vojno požgani, po vojni obnovljeni in potem še nekajkrat. Nazadnje je šola dobila prizidek pred dvema letoma. Jubilej bodo proslavili konec tedna, ko bo v petek dopoldne najprej ogled in predstavitve šole krajanom KS Reteče in KS Godešič oziroma občanom občine Škofja Loka, popoldne pa bo na nogometnem igrišču turnir. Osrednja proslava bo v soboto popoldne po gasilski reševalni vaji, ki bo ob 15.30. Svečana prireditev pa bo ob 17. uri v kulturnem domu v Retečah, ko bodo nastopili tamburaši Reteč, folklorne skupine Sava, dekliski, otroški in šolski pevski zbori ter učenci v telovadnem nastopu. ● A. Z.

Turistična taksa naj se vrne - Preddvor - Na letni konferenci so se v petek sestali člani Turističnega društva Preddvor, ki bo letos skupaj s TD Bela - Bašelj priredil Kmečke občeti pod Storžičem. Ob oceni, da so lani uresničili praktično celoten program in med drugim organizirali tudi kmečko občeto, so tokrat še posebej govorili o Pohodu na Jakoba in o turistični taksi. Strinjali so se, da je bil Pohod na Jakoba precej priljubljena in obiskana prireditev, vendar se je vedno izkazalo, da so na račun prireditelja (Turističnega društva) želi izkupiček predvsem drugi. Zato so tokrat razmišljali, da bi veljalo prireditev ponovno vključiti v program dejavnosti, vendar z drugačnim dogovorom o delu in organizaciji. Sicer pa je bilo največ kritičnih pripomb na račun turistične takse, ki je društvo oziroma kraj ne dobivata več. Zato bodo zahtevali od občinske zveze, da to vprašanje čimprej začne razreševati. ● A. Z.

Počastili so praznik - Radovljica - Praznik upora slovenskega naroda so letos proslavili skupaj člani ZZBU NOB in člani socialistične stranke v Radovljici. Prireditev, v kateri so s kulturnim programom nastopili ženski zbor Lipa in duet sester Kolkal in citrah, je bila v dvorani Knjižnice A. T. Linhart v Radovljici. V polni dvorani je bil govornik Jože Smole, znani slovenski družbeni in politični delavec. ● (jr)

Skoraj štiristo društev - Kranj - Naš zvesti dopisnik Ivan Petrič, ki je na letošnjem občnem zboru občinske gasilske zveze Kranj dobil občinsko priznanje prve stopnje, nam je sporočil zanimiv podatek. Na Gorenjskem je bilo pred prvo svetovno vojno ustanovljenih 378 gasilskih društev. Večina je nastala po večjih požarih. Med najstarejšimi je tudi gasilsko društvo Tržič, ki je bilo ustanovljeno 1883. leta, leto kasneje pa še industrijsko gasilsko društvo Bombažne predilnice. V farni cerkvi v Tržiču pa hranijo Langusovo sliko o velikem požaru v Tržiču 1811. leta. Gasilsko društvo Tržič pa ima tudi več predmetov oziroma opreme še od ustanovitve društva. Dolga leta pa je občinsko gasilsko zvezo Tržič vodil Milan Valjavec. Marsikje pa so letos gasilska društva praznovala tudi dan sv. Florijana, piše Ivan Petrič.

Dogovor za obnovo mostu - Na nedavni očiščevalni akciji obrežja Tržiške Bistrice so se predstavniki krajevnih skupnosti Podbrezje in Duplje v kranjski občini dogovorili, da bodo skušali s skupnim delom in akcijo obnoviti most, ki je nekdanj povezoval obe krajevni skupnosti. Akcijo za obnovo mostu je pravzaprav spodbudil član izvršnega sveta Kranj Tadej Narkič, ki je na srečanju obljubil, da bo poskrbel za projekt novega mostu. - A. Z.

Kaj se obeta po sprejetju proračuna kranjske občine?

Za komunalno vendarle ne tako malo

Na področju tako imenovanih družbenih dejavnosti bo občina sodelovala tudi na nekaterih področjih, ki so sicer v pristojnosti države. Na komunalnem področju po krajevnih skupnostih pa so nekako v ospredju mrliške vežice in ceste.

Kranj, 10. maja - Letošnji proračun občine Kranj je bil sprejet na sejah 21. aprila v višini dobrih 1,7 milijarde tolarjev, kar je sicer za 21 odstotkov več kot lani, vendar pa to realno pomeni zaostajanje za nekaj odstotnih točk. S tem denarjem naj bi občina tudi zagotavljala nekako "normalno" življenje. V primerjavi s prejšnjimi obdobji pa je denarja za razvojne naloge in investicije sorazmerno manj, kar pa je nenazadnje razumljivo ob sedanjih gospodarskih rezultatih in brezposelnosti.

In kako letošnje možnosti ocenjuje predsednik Izvršnega sveta občine Kranj Peter Orehar?

"Položaj je seveda drugačen, kot je bil nekdanj, če izhajam iz dejstva, da se občina umika iz vseh področij gospodarstva. Čeprav moram s tem v zvezi vseeno ugotoviti, da še vedno namenjam določene pozornosti oziroma denar za boljše pogoje gospodarjenja. Pri tem bi opozoril nenazadnje, da je cilj, da letos pokrijemo občino z ustreznimi prostorskim dokumenti in pri tem tudi v naseljih upoštevamo, da je v njih mogoča tako imenovana mirna gospodarska oziroma poslovna dejavnost. To se že kaže tudi pri sedanjih gradnji poslovno-stanovanjskega objekta na Kidričevi cesti, kjer bosta pritrile in prva etaža namenjena poslovnim dejavnostim, ostalo pa stanovanjem. V prihodnje naj bi podobno gradili poslovno-stanovanjske objekte v kareju A, vzporedno za blagovnico Globus in objekt v podaljškju UNZ proti sedanjim avtobusni postaji. Prostori za proizvodnjo pa so tudi v podjetjih, ki so v stečaju, kot sta Tekstilindus in KOP."

Eden od pogojev za boljše gospodarjenje in njegov razvoj je nedvomno komunalna in druga infrastruktura?

"Na tem področju vlaganja iz Sklada stavbnih zemljišč niso

majhna. Sicer pa je pokritost s telefonijo in elektriko kar zadovoljiva. Rad pa bi poudaril, da na menjenju v proračunu tudi 42 milijonov za tako imenovane intervencije v gospodarstvo in sicer za pospeševanje malega gospodarstva 12 milijonov, za turizem 4 milijone, za zaposlovanje 11 in za kmetijstvo 15 milijonov tolarjev. Že lani pa smo na primer ob sorazmerno skromnih sredstvih uspeli zaposliti 90 brezposlenih, z javnimi deli pa 107."

Kako je z deležem proračuna za tako imenovane družbene dejavnosti?

"Še naprej ostaja tudi v naši občini zelo problematično otroško varstvo zaradi organizacijske neprilagojenosti in cenovne politike v minulem letu. Zato bodo letos potrebni ukrepi za dodatno zmanjšanje stroškov na tem področju. V osnovnem šolstvu pa vendarle skušamo zadržati tudi tiste aktivnosti, ki po zakonu niso obvezne. To so šola v naravi, ekskurzije, letovanja učencev in izobraževanje pedagoških delavcev. Spodbujamo računalništvo s potujočo učilnico, začnemo pa tudi s programom računalniškega usposabljanja Petra. Velik strošek pa so na primer prevozi otrok v šolo, saj predstavljajo v proračunu kar 52 milijonov tolarjev, čeprav je bil prevoznik

(bil pa je edini, ki se je prijavil) izbran lani na podlagi natečaja."

In stanje v kulturi?

"V primerjavi z nekaterimi drugimi središči ima Kranj več kulturnih ustanov. Lani nam je uspelo delno profesionalizirati Prešernovo gledališče. Na Sejmišču smo uspeli odpreti Center za kulturne dejavnosti, kjer so v podstrešnem delu zdaj še možnosti morda za Eksperimentalno gledališče. Pozornost namenjam galerijskim akcijam, ki jih je že nekaj vsak mesec v galerijskih prostorih v Kranju. Če pa bomo uspeli dobiti brezplačno prostoro bivšega Doma JLA, ki je bil zgrajen s prispevki kranjskega gospodarstva, bomo pa še letos pripravili projekte za ureditev knjižnice. Denar za to je v proračunu zagotovljen."

Kar precej denarja bo najbrž potrebnega za tako imenovano komunalno infrastrukturo?

"Nadaljevali bomo z že začetim. Na prvem mestu so seveda regionalne ceste kot so Oldhamška, Staneta Žagarja s priključki in most ter vzporedno s tem Zavasvska cesta. Kar zadeva regionalne, smo deloma v državnem proračunu, mi pa imamo podpisane pogodbe. Zavasvska je tik pred začetkom in jeseni računamo, da se bodo začelo na mostu čez kokro. Od cest so potem še obnova na odseku Britof - Hote-maže, Voglje, Trstenik - Povelje in Pševu. Partizanska bo prišla na vrsto po položitvi plina od Merkurja proti Ibiju s priključkom

za kotlarno v Vodovodnem stolpu, za vojašnico in Gorenjski oblačila. Sicer pa sta naslednji prednostni nalogi gradnja kanal GZ3, ki bo povezal Vodovodni stolp s čistilno napravo, če le ne bo preveč lastniških zapletov, in vodovod, kjer sofinanciramo vrtanje pod Krvavcem in bo potem izločen drenažno zajetje. Nadaljujejo se pripravljala dela v dolini Kokre, lani pa smo vrtali na Čemšeniku. Virov zdrave vode torej ne manjka. Kdaj jih bomo začeli koristiti pa bo pokazal čas in razvoj. Glavno je, da bomo pripravili na to. Kar pa zadeva Krvavec, je nenazadnje razveseljivo, da ni potrjena ocena, da je Krvavec "krivec" za slabo vodo na področju pod njim in da bo treba vzeti v pretres tudi vodovodne poti v dolini."

Kako pa kaže z denarjem za tako imenovane podeželske krajevne skupnosti?

"Zaključujeta se natečaja za objekte skupne rabe in za investicijsko vzdrževanje, kjer namenimo 24 milijonov tolarjev. Nekaj denarja namenja tudi Sklad stavbnih zemljišč. In če izhajamo iz stanja, da je telefonija v glavnem končana (razen Drulovke in Zlato polje, kjer naj bi bila tudi po načrtih še letos), potem bodo letos v ospredju najbrž mrliške vežice, asfaltiranja in kanalizacija. Za vse to pa nenazadnje letos niti ni namenjenega tako malo denarja." ● A. Zalar

MEGAMILK

Praznik v Mošnjah

Spoznavanje in spoštovanje preteklosti

Krajevna skupnost in krajevna organizacija Rdečega križa v Mošnjah sta ob letošnjem krajevnem prazniku v spomin na tragično leto 1944 pripravili srečanje domačinov.

Mošnje, 10. maja - "Kdor preteklosti ne spoštuje, prihodnosti ni vreden. Vendar pa je preteklost treba poznati in zato smo se odločili, da tokratno srečanje pripravimo v cerkvi," je v nedeljo popoldne na proslavi v cerkvi sv. Andreja v Mošnjah rekel v nagovoru Tine Benedičič. Izvirnost proslavljanja krajevnega praznika in spomin na dneve pred 49. leti, ko so bili domačini pregnani z domov, njihovi domovi v Mošnjah pa požgani, pa se je potem potrdila s spoštovanjem ob razlagi dr. Ceneta Avgušтина, ki je pojasnil, da prav cerkvena stavba potrjuje, da rodovi sežejo več kot 800 let nazaj.

cerkve v Mošnjah je krajanom, ki so cerkev napolnili kot ob največjem verskem prazniku, razkrila prenekatero nejasnost in nevednost. Prijeten ponos pa je vzbudila ugotovitev, da je cerkev v Mošnjah kar tristo let starejša od radovljiške in potem še pojasnilo, da se v njej dopolnjujejo vsi glavni tokovi umetnostnih obdobij v Evropi.

Lani so v krajevni skupnosti Mošnje praznovali krajevni praznik v obnovljenem župnišču s predstavivtvo velikonočnih vezenin. Letos so se po obnovi cerkve z delom in prispevki krajanov in ob prizadevanju župnika odločili za praznovanje v cerkvi sv. Andreja.

V programu so nastopili šolarji

● A. Zalar

100 let gasilskega društva Mojstrana

Gasilci v Mojstrani praznujejo

Mojstrana, 10. maja - Gasilsko društvo Mojstrana praznuje letos visok jubilej, 100 - letnico. Minulo soboto so imeli zbor gasilcev in blagoslovili dom, opremo in prapor, nato pa je bila še maša za pokojne gasilce v cerkvi sv. Klementa v Mojstrani. Ostale prireditve pa bodo ob koncu julija, z veliko parado in veselico v Mojstrani.

Predsednik Gasilskega društva je Jože Čebašek, ki pravi:

"Marca leta 1893 so Mojstrančani pod vodstvom Jožeta Koširja na svojem domu zbrali nekaj najbolj zagrehtih fantov in moč, ki so z velikimi prizadevanji začeli strmo pot vzpona društva. Leta 1912 je društvo kupilo najbolj moderno motorno brigalno, ki so jo poimenovali »kraljica brigala« in so jo tudi zelo ponosno izročili svojemu namenu. Začeli so graditi gasilski dom, ki je bil sprva lesen. Z izobraževanjem mladine se je izboljševala tudi opremljenost društva, dom je postal premajhen. Zaradi prostorske stiske so se naši očetje odločili dom pove-

čati in nastaniti v domu gospodarja. Vprezna vozila so zamenjali z avtomobili.

Za vse novogradnje in vso opremljenost pa so gasilci našli razumevanje predvsem pri krajanah, ki so s svojo pripravljenostjo vedno prispevali večji del sredstev, da je društvo lahko napredovalo."

Pri gasilskem društvu Mojstrana je bila vedno zelo aktivna tudi rodbina Zima, zdaj je »gonilna sila« društva Franc Zima mlajši, ki je že 15 let poveljnik društva. Udarniških akcij, ki jih pripravljajo gasilci, se vedno udeleži veliko krajanov: lani je bilo pri udarniški akciji več kot sto udeležencev, pri po-

Jože Čebašek, predsednik društva

žarih pa je lani sodelovalo 27 članov in opravilo 178 ur prostovoljnega dela. Samo pri obnovi doma so opravili skupaj 1803 udarniške ure.

Društvo šteje več kot 100 aktivnih članov in ima največ desetletnikov od osem do deset. Že deset let je v Mojstrani ženska deseterina, ki se redno udeležuje in uspešno tekmuje na raznih domačih in mednarodnih gasilskih tekmovanjih.

Gasilci so se že pred letom dni začeli pripravljati na visok jubilej - pripravljani odbor vodi Miha Kernik. Ob jubileju nameravajo izdati bilten in izdeje sponzorje. Že do zdaj so jim posamezniki in firme kar precej pomagale. Težko je naštetiti vse, a omenimo Franca Salbergerja, ki je poskrbel za les, Zavarovalnico Triglav, ki je pomagala pri obnovi vrat. Trenutno pa poteka akcija za nakup novega praporja. Na prejšnjem praporju so imeli 130 žebeljčkov darovalcev firm, zdaj pa so jih zbrali 60, akcija pa še poteka. ● D. Sedej

GORENJSKI GLAS

Brezpravni odvečni delavci

Množica se jih bori za osnovne pravice

Okoli 3300 delavcev je lani na Gorenjskem izgubilo delo, ker so jih v podjetjih opredelili kot odvečne.

Tovrstna izkušnja ni prijetna za nikogar, pa čeprav ga docela zakonito in korektno pospremiti med brezposelne ali v pokoj... Posebej boleča pa je za tiste, ki jih kot odvečne ropajo celo zakonitih pravic. Takih primerov ni malo, o čemer smo se prepričali, ko smo se pred prvomajskimi prazniki pogovarjali s tako opeharjenimi delavci. O istem pričajo tudi analize, ki jih občasno opravijo v sindikatih. Njihove pravne službe imajo daleč največ opravka z varstvom pravic odvečnih delavcev.

Odkar je tedanja Iskra Telematika pred tremi leti prva začela odpuščati odvečne delavce, se je za tako imenovane »tehnoške presežke« marsikaj spremenilo. Tedanji Iskrini presežki so bili odpuščeni še po stari, za delavce dokaj ugodni zakonodaji. Zahvaljujoč temu (ali pa morebiti izkušnji nemškega partnerja) so bili deležni solidnih odpravnin, nezadovoljnih je bilo izredno malo, večino sporov so uredili v tovarni, na sodišču so se pojavile redke izjeme.

To zgodbo iz preteklosti obnovi mnogo današnjih »presežkov«, zlasti če izhajajo izpod nekdanje skupne Iskrine strehe. Čeprav tudi izkušnja izpred treh let ni bila idealna, pa je v primerjavi z nekaterimi današnjimi brezpravno odpuščenimi delavci kot prava pesem. Ni čudno, da so sodišča združena dela zahtevala s številnimi primeri, in da se delavci v obupu obračajo na sindikate, kjer jim brezplačno nudijo pravno pomoč in zastopstvo pred organi v podjetju in sodišči.

Sporna merila, nedoslednost pri odpravninah

V Območni organizaciji Zvez svobodnih sindikatov Slove-

nije za Gorenjsko so trajni in začasni presežni delavci na prvem mestu med problematiko varstva pravic. Kar tretjino vseh pravnih nasvetov so dali v primeru presežkov. »V največ primerih je bil kršen postopek določanja presežnih delavcev,« v poročilu službe pravne pomoči za minulo leto ugotavlja Milena Uršič iz gorenjskih svobodnih sindikatov. »Merila niso bila pravilno določena ali pa se niso ugotavljala po pravilniku. Popolnoma neizdelani so kriteriji pri zasebnikih ali v obratovnicah. Problematično in nedosledno se določajo tudi odpravnine. Čim slabši je bil položaj podjetja, rigoroznejše je bilo reševanje presežkov. V podjetjih, ki so pod Skladom RS za prestrukturiranje, so presežke reševali dokaj enotno, saj je sredstva za čas do dokončnosti sklepa (6 mesecev) ter odpravnino financiral sklad. V nekaterih podjetjih so presežke reševali tudi z dopustom let delavcem, ki so izpolnjevali pogoje za polno ali predčasno pokojnino.«

Neiznadljivost pri programih reševanja odvečnih delavcev

Pravila igre pri ugotavljanju in reševanju odvečnih delavcev

po zakonu in kolektivnih pogodbah so sicer jasna, vendar v različnih podjetjih različno spoštovana, ugotavljajo tudi v Svetu kranjskih sindikatov. Akti, ki predstavljajo podlago za začetek postopka ugotavljanja presežnih delavcev, so nepopolni, tako da ne morejo biti kvalitetna osnova za izdelavo programa reševanja. Tudi programi so neinventivni in največkrat kot edini ukrep za reševanje presežkov določijo le prenehanje delovnega razmerja z odpravnino, tu in tam kako predčasno upokojujev. Razporeditve na druga dela ali v drugo organizacijo, prekvalifikacij ali dokvalifikacij, skrajšanja delovnega časa ali česa podobnega pa skorajda ni zaslediti.

Programi tudi niso finančno ovrednoteni, zaradi česar se rado primeri, da podjetja denarja za nadomestila in odpravnine presežnim delavcem sploh nima. Odtod tudi množica sporov pred sodišči, kjer delavci od nekdanjih delodajalcev zahtevajo najosnovnejše materialne pravice.

Programirani stečaji in reorganizacijski presežki

Mato Gostiša iz pravne službe pri kranjskih sindikatih tudi ugotavlja, da predpisani kriteriji pri določanju liste odvečnih delavcev pogosto služijo le kot fasada, merilo delovne uspeš-

nosti kot temeljno je skorajda neuporabno, večina tovrstnih postopkov pa izpade kot farsa.

Med izločilnimi merili tudi niso zajete nekatere kategorije delavcev, ki bi po logiki morale biti, denimo samohranilke z otroki nad dve leti, duševno prizadete osebe brez statusa invalida in podobno. Posebno hude in težko rešljive pa se zde sindikalnim pravnikom kršitve zakonitih pravic presežnih delavcev v primerih tako imenovanih »programiranih stečajev« (denimo v Iskri Orodjarni, Iskri Inženiring, Iskri Unitel) in pri »reorganizacijskih presežkih« (LIP Bled, Donit Medvode). Pri slednjih gre za primere, ko se bivše novitote podjetje razbije na več manjših, vsako od njih pa pobere toliko delavcev, kot jih potrebuje.

Presežki pa enostavno »visijo« brez sleherne garancije za svoje zakonite pravice.

Sindikati se vključujejo v vse faze določanja in reševanja presežkov, delavcem je zagotovljena pravna pomoč in zastopanje v postopkih za varstvo pravic. Izkušnje kažejo, da je (predvsem na sodiščih) veliko sporov rešenih v prid delavcev, zlasti zaradi prej omenjenih nepravilnosti. To ne more biti razlog za pretirano zadovoljstvo, ugotavljajo sindikalni pravniki.

Bolje bi bilo, če bi lahko preprečili večji obseg presežkov, kar pa (pravno) žal ni v moči sindikatov.

• D. Z. Žlebir

Zlata poroka pri Tratarju na Trati

Trata, 30. aprila - Na večer pred 1. majem so Tratarjevega Jožeta in Angelo na Trati obiskali predstavniki krajevne skupnosti Velesovo s predsednikom Francem Čebuljem in jima čestitali k zlatemu jubileju. Jože Grilc, ki jih bo 24. julija imel 84 in je bil najstarejši v družini 11 otrok pri Tratarju na Trati, je Angelo Čimžar, ki je 21. aprila praznovala 72. rojstni dan, spoznal na Štefanji gori. Tudi Goričnekova družina na Štefanji gori je bila precej številna. 12 otrok je bilo. No, Angeli in Jožetu se je rodilo potem 13 otrok in danes imata 21 vnukov in enega pravnuka.

Jože, ki je oral po Adergasu in okoliških krajih, in si še zdaj zapisuje vsa doganja v kraju, poznan pa je tudi po napovedovanju vremena, je na srečanju s predstavniki povedal, da mu ni bilo žal, da je hodil po nevesto na Štefanjo goro. Res pa je, da je bil večkrat »zmatran«. Angela, ki je pogovor in kramljanje bolj poslušala, pa je vendarle zaupala, da se je Štefanje gore kar lahko odvadila in navadila na dolino. Danes, ko ima Jože pokojnino, Angela pa še vedno pogospodinja, kar nekako shajata iz meseca v mesec. Čez zdravje se tudi ne velja preveč pritoževati, sta povedala. Jože pa je dodal, da bo letošnje poletje suho. Čestitkam ob njunem zlatem jubileju se pridružujemo tudi v Gorenjskem glasu. • A. Ž.

Škofja Loka, maja - Slovenijo je pred kratkim že tretjič obiskal guverner ameriške države Ohio George Voinovich s soprogo. Čeprav je šlo za pogovore o gospodarskem sodelovanju, je guvernerja zanimala tudi begunska problematika. Obiskal je zbirni center za begunce v Škofji Loki, kjer so ga sprejeli direktor Urada za priseljevanje in begunce Renato Kranj, predsednik škofjeloškega izvršnega sveta Vincencij Demšar ter vodstvo zbirnega centra in Rdečega križa. Namen obiska je bil tudi dogovor o konkretni pomoči Sloveniji za oskrbo beguncev. Soproga gospoda Voinovicha se ukvarja s humanitarno dejavnostjo v Ohiju in je že pripravila pomoč Sloveniji, predvsem medicinsko opremo za bolnišnico v Mariboru in zbirne centre za begunce. - Marjeta Zagar

Več članov, še bolj delavni

Žabnica, maja - Pred dnevi je imelo svoj redni občni zbor Društvo upokojujencev Žabnica. Z veseljem ugotavljajo, da se število njihovih članov iz leta v leto veča: od 248 članov leta 1987 jih imajo letos že 537.

In več, ko jih je, bolj delavni so, ugotavljajo. Najraje hodijo na izlete. Lani so jih organizirali kar 21, po Sloveniji in tudi v zamejstvo so šli. Veliko pozornost posvečajo starim in bolnim članom, posebej onim, ki žive v domovih starostnikov. Lani so jih obiskali in skromno obdarovali kar 24-krat. Dobro sodelujejo tudi s krajevno skupnostjo in krajevno organizacijo RK, ki vedno najdeta razumevanje za potrebe in želje društva upokojujencev. Krajevna skupnost jim je priskočila na pomoč tudi pri nabavi novega praporja. Rekreativnosti posebej ne organizirajo, kajti na deželi ima vsak veliko možnosti gibanja v naravi.

Gospodarijo dobro. Z denarjem umno upravlja blagajničarka Anica Režonja, ki ulovi vsak tolar obresti. Da delo društva nemoteno poteka, in da so njihovi člani o vsem obveščeni, sta zaslužna predvsem tajnica Marija Gosar in predsednik Pavle Lužan. Žele si le, da bi čim več upokojujencev aktivno sodelovalo pri vseh dejavnostih društva, kajti le skupno bodo najbolj uspešno reševali vse probleme, ki danes zadevajo upokojujence. • D. Dolenc

Pravna pomoč za člane Neodvisnosti

Pravna služba za člane sindikata Neodvisnost ima uradne ure vsak četrtek od 17. do 19. ure na Titovi 65 na Jesenicah. Vse sindikalne informacije so članom na voljo vsako sredo od 10. do 16. ure, na Titovi 65 na Jesenicah, telefon 82-978. V izjemnih primerih (ko denimo že potečejo roki za pritožbe) je na voljo pravna služba v Ljubljani, telefon 061/ 129-141.

Vzgojnovarstveni zavod Radovljica organizira

VPIS OTROK V VRTCE

za šolsko leto 93/94.

Vpis otrok bo 17. in 18. maja 1993 od 8. do 16. ure v prostorih otroških vrtcev: Begunje, Bled, Bohinjska Bela, Bohinjska Bistrica, Gorje, Kamna Gorica, Kropa, Lesce, Radovljica, Srednja vas v Bohinju ter Posavec.

Vpisovali bomo tudi šolarje (otroke, rojene 1. 1987 in 1988 do marca, pogojno do septembra), ki bodo v šolskem letu 93/94 obiskovali malo šolo.

Težave v Železarni se nadaljujejo

Bodo odpustili 200 delavcev žične valjarne?

Jesenice, 10. maja - Svobodni sindikat Železarne zahteva od vodstva koncerna slovenskih železarn odgovore, koliko delavcev namenjajo še odpustiti. Uslužbenci ob še slabših rezultatih prejema 64-odstotne stimulacije.

Zveza svobodnih sindikatov, sindikat kovinske in elektroindustrije Železarne Jesenice je na generalnega direktorja koncerna Slovenskih železarn dr. Andra Ocvirka naslovil sporočilo o stanju in problemih delavcev v firmah železarne. Do sestanka med generalnim direktorjem in predstavniki sindikata iz firm jeseniške Železarne naj bi prišlo minuli petek, vendar se je generalni direktor v zadnjem hipu opravičil, tako da so sestaneke preložili.

Sindikat ocenjuje, da so razmere v firmah bivše Železarne slabše kot pred mesecem dni. Izgube vodilnih firm so bistveno večje, kot so predvidevali. Sindikatu niso poznani ukrepi vodstva, ki ni kakorkoli že nakazovali, da bi se kaj izboljšalo.

Ta teden je vodstvo FILPROM-a sporočilo, da so v žični valjarni težave. Sumijo, da jih bodo reševali s pet odpuščanjem delavcev. Ze gospod generalni direktor je izjavil, da je v firmi Acroni 400 delavcev preveč, enako naj bi se zgodilo tudi v žični valjarni, kjer naj bi po nekaterih ocenah odpustili 200 delavcev.

Sindikat kljub dogovoru in obljubam še zdaj nima nove kolektivne pogodbe s konkretnimi tarifnimi delom. Sindikat ni proti visokim plačam, nikakor pa se ne strinja z nesorazmerno visokimi stimulacijami - 64 odstotkov! - uslužbencev, ki niso zajeti v kolektivni pogodbi. Rezultati poslovanja so vendar izredno slabi!

Firme v Železarni še danes nimajo svojih osnovnih splošnih aktov, delavci niso podpisali zasebnih pogodb o zaposlitvi, ni mikroorganizacije in sistemizacije delovnih mest, določeni ljudje so že nagrajevani tako, kot bi to že bilo, ni urejeno plačilo nadurnega dela, sindikati nimajo podpisanih pogodb o pogojih delovanja, mesečno so zamiki plač. Zato so se sindikati odločili za zbor delavcev. • D. Sedej

Mladi za mlade

Kranj, maja - Po zgledu odmevne šenčurske prireditve za otroke, Vrtljaku, zdaj nastaja nova, Mladi za mlade. Prvo bo podjetje za organizacijo prireditev Fly iz Senčurja priredilo v soboto, 15. maja, v kinu Center v Kranju, nato pa, upajmo, vsak mesec.

Prireditve je namenjena mladim po srcu od tretjega do stotega leta starosti, ki bodo tokrat plesali s Plesno šolo Kranj in Urško iz Ljubljane, predstavila se bo najmlajša generacija Pop design, sprehajali se bodo po modni pisti, tekmovali bodo za lepe nagrade... Za pravi žur bo poskrbel ansambel Čuki.

Nasvidenje torej v soboto, 15. maja. Vstopnice bodo naprodaj pri blagajni kina Center pred prireditvijo, prav tako pa so tudi v predprodaji pred vsako kino predstavo.

Brezniški kulturni utrip

Dramska skupina Julke Dolžan

Po skoraj desetletnem kulturniškem »spanju« na brezniskem in žirovniškem koncu je pred štirimi leti z novimi, svežimi idejami na kulturno prizorišče stopila Mateja Fabjan, brucka Pedagoške akademije v Ljubljani.

Selo, 29. aprila - Prva igrice, ki jo je Mateja pripravila pred štirimi leti skupaj z otroki, je pospremila Miklavža. Obisk malčkov in njihovih staršev je bil velik, kot tudi na prvi večji igri, ki so jo odigrali v Kulturnem domu v Breznici. Več kot deset let je na tem koncu vladalo kulturno mrtvilo, vse od smrti Julke Dolžan, prizadevne kulturniške delavke, ki je z vsemi močmi spodbujala kulturno ustvarjanje. Vse dokler ni Mateja Fabjan s svojimi idejami in zagnanim delom pritegnila k sodelovanju več kot 40 igralcev skoraj vseh starosti in jih združila v dramsko skupino Julke Dolžan.

V štirih letih delovanja so pripravili štiri večje igrice. Letošnja nosi naslov »Dobrodošla, miss Agata«, posvečena pa je že preminulemu članu dramske skupine. Z njo so že gostovali v desetih krajih, predvsem po Dolenjskem, zadnja predstava v Ribnici je bila izjemen uspeh. Finančna sredstva, ki jih skupina potrebuje za svoje delovanje, so dosedaj prispevali v veliki meri sami člani skupine, kot sponzorje pa so si pridobili predvsem domače obrtnike, ki imajo dovolj razumevanja za njihovo ustvarjanje. V prihodnje naj bi jim nekaj sredstev namenila tudi občina.

Poleg nove predstave, ki jo pripravijo vsako leto, pripravljajo že tradicionalno skratovanje, na katerem se otroci pet vikendov v zimskem času srečujejo s sedmimi skratki iz pravljice o Sneguljčici. Srečanja s skratki se odvijajo vsakih štiri najst dni, vmes pa za otroke

pripravijo otroške igrice. Ideja za skratovanje in vse ostale spremljajoče igrice je Matejina, njena je režija, pri učenju otrok, pri pripravi na predstave pa ji pomagajo prijateljice, članice dramske skupine. V skupini sodeluje tudi Matejin oče, ki ji pomaga pri organizacijskih stvareh, saj Mateja kot študentka prvega letnika defektologije v Ljubljani (tam tudi stanuje med tednom) ne zmore obsežnega dela, ki ga vodenje take skupine zahteva.

Letošnjo sezono bodo tako kot že vsa pretekla leta zaključili z dobrodelnim koncertom, ki so ga naslovili z besedami Malega princa »Kdor hoče videti, mora gledati s srcem«. Prireditve, ki je namenjena slepim, bo 15. maja, na njej pa bodo poleg dramske skupine Julke Dolžan nastopili številni gostje. • M. Peternej, foto: G.Šink

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Prešernove hiše razstavlja slike in grafike akad. slikarke *Petra Varl - Simončič in Zora Stanič* iz Ljubljane. V galeriji Mestne hiše razstavlja akad. slikarka *Maja Dolores Šubic*. V Stebrišni dvorani Mestne hiše je na ogled razstava **Poslikano pohištvo na Gorenjskem - iz restavratorske delavnice**. V galeriji Dom Stražišče razstavlja *Tomaž Kunst* fotografije na temo Trenutki v gorah.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine je na ogled retrospektivna razstava (ilustracije, lutke) akad. slikarja *Fojža A. Zormana*. Razstavo so pripravili Muzeji radovljiške občine. V razstavnem salonu Dolik so na ogled slike *Irene Gutt-Gregorič*.

VRBA - Prešernove hiše je odprta vsak dan od 9. do 16. ure, ob sobotah in nedeljah od 10. do 16. ure, ponedeljek zaprto.

DOSLOVČE - Finžgarjeva hiša je odprta vsak dan od 10.30 do 13. ure, ob nedeljah od 11.30 do 17.30, ponedeljek zaprto.

KRANJSKA GORA - Liznjekova domačija je odprta od 10. do 17. ure, ob sobotah in nedeljah od 10. do 16. ure, ponedeljek zaprto.

RADOVLJICA - V galeriji Šivčeve hiše razstavlja *risbe* otroci radovljiških vrtecev. V galeriji Pasaža radovljiške graščine razstavlja fotografije *Joco Balant*. V Linhartovem hramu je na ogled prodajna razstava akvarelov slikarja *Feada Cerkeza* iz Sarajeva.

V avli stavbe Skupščine občine Radovljica je na ogled razstava **Programsko idejna zasnova graščine in cerkveni trg** avtorja arhitekta Marka Smrekarja.

BLED - V hotelu Astoria razstavlja akad. slikarka *Klementina Golija*.

KROPA - V Kovaškem muzeju je odprta prenovljena in razširjena razstavnica zbirka o nekdanjem *žebjarstvu* v Lipniški dolini.

ŠKOFJA LOKA - V galeriji Ivana Groharja razstavlja slike *Jože Slak Doka*. V galeriji Loškega gradu je na ogled slikarska razstava arhitekta *Fedorja Žigona*. **Zbirke Loškega muzeja** so odprte vsak dan od 9. do 17. ure, razen ob ponedeljkih. V galeriji ZKO-Knjžnica so na ogled ilustracije akad. slikarke *Rože Piščanec*. V galeriji Fara razstavlja fotografije *Mark Nedzbal*, arhitekt iz ZDA.

TRŽIČ - V Kurnikovi hiši je na ogled razstava *Hotavelje skozi čas* avtorja prof. dr. Antona Ramovša. V dvorani sv. Jožefa ob tržiški farni cerkvi razstavlja akad. slikar *Jože Meglič - Bavantkov z Vama*.

LJUBLJANA - V galeriji Cankarjevega doma je na ogled razstava grafik *Oskarja Kokoschke*. V Muzeju novejših zgodovine bodo danes, v torek, ob 19. uri odprli razstavo *Janina Klemenčiča* Popotna fotografija.

V Mali galeriji Moderne galerije razstavlja Franz West.

PRIREDITVE TEGA TEDNA

KRANJ: GLEDALIŠČE - V Prešernovem gledališču Kranj bodo danes, v torek, ob 20. uri za izven ponovili komedijo **ZBEŽI OD ŽENE**. Vstopnice so razprodane. Jutri, v sredo, ob 20. uri bodo za abonma modri, konto in izven ponovili komedijo Mira Gavranca **MOŽ MOJE ŽENE**, gostuje Dom Španski borcev Ljubljana. V četrtek, 13. maja, bodo komedijo ponovili za abonma rumeni, konto in izven.

RADOVLJICA: GLASBA - V dvoranci radovljiške knjižnice bo danes, v torek, ob 19.30 nastopil duo Igor Šaje, kitara, in Vladimir Hrovat, ustna harmonika. Predstavila bosta glasbene bisere od baroka do 20. stoletja.

RADOVLJICA: KNJIGA MANCE KOŠIR - V knjigarni DZS Linhartovi knjigarni bodo jutri, v sredo, ob 19.30 predstavili knjigo Moški, ženske avtorice dr. Mance Košir.

ŠKOFJA LOKA: LETNI KONCERT - V galeriji Loškega gradu bo v petek, 14. maja, ob 20. uri letni koncert Komornega ženskega pevskega zbora VVZ Škofja Loka pod vodstvom Pavle Grahek. Kot gost bo sodeloval Tamburaški orkester Bisernica iz Reteč.

ČESTITAMO!

POMLADNA PRESENEČENJA IZ GORENJSKE MLEKARNE DOBIMO:

1. NAGRADA: IZBOR IZDELKOV, MAJICA
Francka Ktrašnik, Koprivnik
2. NAGRADA: MAJICA
Sebastjan Demšar, Šk. Loka
3. NAGRADA: MAJICA
Petra Dežman, Ribno

PRAVILNE ODGOVORE SO POSLALI ŠE MNOGI DRUGI, ZAHVALJUJEMO SE, POSEBEJ UPOKOJENKI IVANKI IZ CERKELJ ZA PRIJAZNO PISMO TER LUKU IZ KRANJA, KI NAŠ JOGURT JE TRIKRAT NA DAN...

PRAVILNI ODGOVORI PA SO:
PINJENEC, KRANJSKA GAUDA IN JOGURT Z MUSLIJEM

Nagrajenci dobijo nagrade v Marketing službi Mlekarna.

Pogovor s pesnico Nežo Maurer

OD MENE K TEBI

Škofja Loka - Pred kratkim je pri celjski Mohorjevi založbi izšla nova pesniška zbirka Neže Maurerjeve z naslovom *Od mene k tebi* s podnaslovom *Materine pesmi*. Zbirka, ki jo lepo dopolnjujejo ilustracije slikarja Mateja Metlikoviča, je že takoj po izidu vzbudila nemajhno pozornost.

Razlogov za zanimanje je prav gotovo več. Zbirka je izšla v razmeroma bogati knjižni opremitvi, tudi z ilustracijami akad. slikarja Metlikoviča, in v trdi vezavi. Že to je za izhajanje pesniških zbirk pri nas nekaj posebnega.

Tudi pri Mohorjevi družbi doslej niso izdajali vaših pesniških zbirk, ne tistih za odrasle, ne za otroke ali vaših proznih tekstov. Ali to pomeni, da so nekatere založbe pri nas znale bolj prisluhniti trenutnemu izjemnemu zanimanju za poezijo?

"Prav gotovo sedanjí čas ni primeren za dolge zgodbe, to vzame preveč časa. Ljudje pa želimo kar najhitreje dobiti odgovore na svoja vprašanja o svetu, o drugih, o sebi. O tem govorijo pesmi drugače kot proza, kratko, zgoščeno in jasno. Mislim celo, da poezija v mnogem dohiteva prozo, v trenutku predstavi spoznanja, resnice, dvome, vse tisto, kar je sestavni del našega bivanja. V težavnih obdobjih - kdo ne misli, da naš čas ni prav tak - pa je poezija sploh bolj iskana, proza pač potrebuje dlje časa in prav je

tako. Dovolila bi si celo reči, da v takšnih časih ljudje, družba, pesnike celo bolj potrebujejo, zato nam dovolijo 'dihati', več pesniških zbirk izide. Ljudje, bralci, očitno potrebujejo hitre odgovore v naglo se spreminjajočem svetu okoli nas, to pa navadno ponuja le v kratke verze zgoščena misel. Da je moja nova pesniška zbirka izšla pri Mohorjevi založbi, je povsem slučajno, to le kaže na posluš nekaterih založb, da svoj program bolj kot prej širijo tudi s poezijo."

Zbirka s podnaslovom Materine pesmi pravzaprav zavaja. Vsakdo, ki vzame te pesmi v roko, pričakuje nežne pesmi o idealiziranem odnosu med otrokom in materjo. Vi pa bralca presenetite z nenavadno odkritostjo, s trganjem misterija okoli materinstva, idealizirane podobe matere in jo predstavite kot žensko, ki obenem z radostjo pa tudi z občutkom krivde govori o materinski ljubezni.

"Pesmi so nastajale vsaj dve desetletji, tako kot sta prihajala na svet moja dva otroka, odrasčala in končno odrasla. Brez te

moje izkušnje najbrž ne bi mogla pisati tudi takšnih pesmi. To, kar jih ločuje od drugih, je prav gotovo moja iskrenost, s katero priznavam, da so otroci kljub veliki radosti tudi breme. In obratno, iz pesmi veje tudi marsikak očitek otrok, da mati ni vedno mati, pač pa ženska, ki tudi potrebuje svoj mir, čas za svoje delo, svoj prostor, v katerega otroci ne vstopajo. Takšni verzi v našem književnem svetu, kjer velja poseben idol matere, ki sta ga ustvarila Cankar in Tavčar, seveda zvenijo odmevno. Kolikor poznam slovensko poezijo, je nekaj podobnega pisala že Saša Vegri, Pavčkove pesmi, ki tudi veliko govore o odnosih med starši in otrokom, seveda zvenijo dokaj drugače. Nekaj podobnega sem zasledila pri prevajanju pesmi italijanskega pesnika Giacoma Scottija."

Dve desetletji in celo več je dolga doba za nastajanje zbirke. So vse pesmi tokrat prvič objavljene?

"Da so pesmi toliko časa čakale na izid, je verjetno razlog pri meni. Hotela sem, da moja otroka, zaradi katerih so pesmi tudi nastajale, odrasteta. Pesmi so vsaj po moje nekakšna majhna zrcala, v njih se ogledujeta tako mati kot otrok. Ljudje smo pa takšni, da bi želeli v ogledalu videti vedno le svojo najlepšo podobo, želimo si lažnivih ogledal, pa žal ne gre - ogledala govore resnico, naša notranja sodba o nas samih pa ni takšna. Nekaj poguma je vsekakor treba za takšen po-

gled v zrcalo, zato sem morda od svojih odraslih otrok pričakovala razumevanje na mojo 'kritiko' njihovega odrasčanja. In obratno. Vse pesmi pa niso objavljene prvokrat, nekaj jih je objavljala že revija *Otrok in družina*. Da pa sem vztrajala na te vrste materinskih pesmi, je 'kriv' pesnik Ivan Minatti. Ko je, mislim, da leta 1962 prebral nekaj mojih pesmi o otrocih, so mu bile všeč in ne samo to, dejal je, naj tako pišem tudi naprej. Tako so te pesmi o materah in otrocih nastajale vzporedno z drugimi pesmimi, bilo jih je vse več in končno toliko, da sem jih lahko odbrala za celo zbirko."

Kako si razlagate tolikšno odmevnost vaših materinskih pesmi?

"Zdi se, da pesmi pogumno govorijo o materah kot v resnici so, o otrocih, kot v resnici so. Če se kdo v pesmih prepozna, toliko bolje. Mislim, da je v odnosih med materjo in otroki preveč občutka krivde. V pesmih pripovedujem le, da ima otrok vso mojo ljubezen, ne pa 24 ur mojega časa na dan, pripovedujem, da so otroci vse na svetu, niso pa najboljši, kar poznamo... Povedala sem preprosto to, da matere otrokom in otroci materam naredijo ogromno lepega, pa tudi krivice, napake. Nekateri pravijo, da je pogumno o tem govoriti, kaj šele pisati verze... toda brez vsega tega tudi življenje ne bi bilo tako polno, tako smiselno, tako vredno." ● *Lea Mencinger*
Foto: Gorazd Šinik

TERRA NOSTRA

V Galeriji Mestne hiše v Kranju se s samostojno razstavo predstavlja akad. slikarka Maja Dolores Šubic iz Škofje Loke.

Na slikah in grafikah Maje Dolores Šubic se vse od zaključka študija na ALU v Ljubljani leta 1990 pojavljajo izključno srednjeameriški motivi v svojih najraznovrstnejših različicah. Ob svojem slikarskem delu Maja Dolores Šubic pripravlja na oddelku za etnologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani še magistrsko nalogo, ki s svojo temo o mehiških Indijancih Lacandonih (potomcih Majev), prav tako posega v svet Srednje Amerike. Tokratni, v največji meri v letošnjem letu nastali ciklus 35 slik in 15 grafik, naslovljen s skupnim vodilom "Terra nostra" (ki pa zaradi prostorske stiske galerije ni razstavljen v celoti) je nastal pod vplivom prebiranja istoimenskega romana Carlosa Fuentesa. Vsebinska del Maje Dolores Šubic je torej povsem vezana na srednjeameriški svet, ki je napogosteje zastopan v obliki starodavnih arhitekturnih motivov, ki se prepletajo z anarhičnimi, mitičnimi in magičnimi oblikami. V to simbolično zasnovano arhitekturo so vključene tudi ptice roparice ali elegantne, vendar malce skrivnostno delujoče čaplje. Človeška figura se na slikah in grafikah Maje Dolores Šubic ne pojavlja. Tudi sama trapezna oblika slik in grafik povsem spominja na starodavno piramidno gradnjo srednjeameriških templjev in svetišč. Eno oblikovno in vsebinsko celoto sestavlja sicer kar sedem slik, ki jih slikarka lahko sestavlja ter tako vsebinsko povezuje med seboj različne načine, vendar vedno le v določenem simetričnem sorazmerju.

Vsa dela imajo podobno kompozicijsko zgradbo. V ospredju je neki perspektivno prikazan predprostor, ki je na grafikah bogato dekoriran, na slikah pa celo brez vsakega okrasa. Le-ta nas postopoma vodi do izhoda, ki se odpira v srednjeameriško pokrajino. Pokrajina s svojo specifično konfiguracijo je zato vedno pokazana le z določenim odklikom. To predstavljanje sveta Srednje Amerike z določeno oddaljenosti je eden izmed vsebinsko zanimivih momentov v ustvarjanju Maje Dolores Šubic - slikarka nas namreč najverjetneje opozarja, da sta za Evropejca srečanje ali morda celo identifikacija s tamkajšnjo kulturo (v primeru njenih slik s preteklo kulturo, ki jo ohranjajo le še potomci staroselcev) skorajda nemogoča. Zaradi svojega zavestnega sklicevanja na vsebine in sporočila, ki niso vezana na evropski kulturni prostor, ali na neki morda že povsem izginuli svet, slike in grafike Maje Dolores Šubic predstavljajo samosvojo usmeritev, ki bi ji pri nas le izjemoma lahko poiskali sorodne tendence - bližje so ji slovenski umetniki, ki bivajo v Južni Ameriki, n pr. Ejti Štih in Miha Dalla Valle. Umetničina samosvojost nam do neke mere tudi onemogoča, da bi njene grafične liste lahko vključevali v okvirje "mlade slovenske grafike", saj jih poleg vsebine od nje ločuje tudi formalna preglednost, urejenost in vztrajanje na linozni tehniki s svojimi značilnimi črno-belimi kontrasti. Prepričljivost njenih del pa to odstopanje od ustvarjanja vrste umetničnih vrstnikov in še najmanj posebna vsebina, ki si jo je izbrala Maja Dolores Šubic, z ničimer ne zmanjšujeta.

Damir Globočnik

STROKOVNO
HITRO
PRIJAZNO

PEVSKA REVIIJA

V petek in soboto, 14. in 15. maja, ob 19.30 uri vo v večnamenski dvorani Gimnazije Kranj srečanje odraslih pevskih zborov občine Kranj.

Na obeh koncertih, ki jih je pripravila Zveza kulturnih organizacij Kranj, bo nastopilo 20 pevskih zborov s skupno 320 pevci. Skladbe, ki jih bodo zapeli, predstavljajo kratek, kvaliteten pregled celoletnega dela posameznih glasbenih skupin.

Programi nastopajočih so oblikovani pestro, od preprostih slovenskih ljudskih pesmi do zahtevnih skladb slovenskih in tujih skladateljev.

Strokovno-svetovalna komisija, v kateri bosta letos sodelovala prof. Janez Bole in prof. Samo Vremšak, pa bo v razgovoru z zborovodji v pomoč za nadaljnjo kvaliteten rast vokalne glasbe, ki ima v Kranju dolgoletno in bogato tradicijo.

Na prvem koncertu se bodo predstavili:

MI MEŠ PZ KATRCA iz Olševka, ki ga vodi **Francka Senk**, sodeluje na raznih prireditvah v domači župniji in na vsakoletnem dekantskem srečanju. Dvakrat so se udeležili tudi srečanja mešanih mladinskih zborov Mlada pesem v Bohinju.

Zenski PZ DUPLJANKE je bil ustanovljen preteklo leto. V skupini nastopajo dekleta in žene, ki imajo veselje do petja, in želijo ohraniti slovensko ljudsko pesem. Zborovodja zbor je **Zdravka Klančnik**.

MO PZ DRUŠTVA UPOKOJENCEV KRANJ letos praznuje 30-letnico. Vsa leta je sodelovala na občinskih pevskih revijah, pevskem taboru v Šentvidu pri Stični in gorenjskih revijah pevskih zborov upokojencev. Vodi ga **Janja Kovač**.

MEŠ CPZ OLŠEVEK je cerkveni zbor z dolgoletno tradicijo. Vrsto let je zbor zelo uspešno vodila Branka Jeretina. Pod njenim vodstvom so nastopali na dekanijskih srečanjih, reviji cerkvenih pevskih zborov v Mariboru in lanskoletni občinski reviji. Letos pa pojejo pod vodstvom **Mojce Rozman**.

DEKI CPZ ANDREJ VAVKEN IZ CERKELJ pripravi vsako leto koncert s popolnoma novim programom. Poleg sodelovanja pri sne-manju kantate Matije Tomca Slovenski božič, je pripravil tudi večer slovenskih ljudskih pesmi. Na letošnjem srečanju gorenjskih pevskih zborov na Jesenicah je uspešno zastopal občino Kranj. Vodi ga skladatelj in dirigent **Damijan Močnik**.

ZE PZ TOMO ZUPAN KRANJ deluje v okviru Športno kulturnega društva slepih in slabovidnih. Bivši nonet je konec leta 1990 prerasel v komorni zbor. Umetniški vodja, prof. **Peter Škerjanc**, vodi zbor po posebni metodi, ki omogoča vzpostavitev sodelovanja med dirigentom in na vidu prizadetimi pevskimi. Na svoji glasbeni poti so dosegli mnogo uspehov doma, na Gorenjskem in izven meja Slovenije.

KPZ GALLUS KRANJ vodi **Angela Tomanič** in deluje pri župnijski cerkvi sv. Kancijana v Kranju od januarja 1983. Ustanovila ga je skupina ljubiteljev zborovskega petja. Pri bogoslužju sodeluje približno enkrat na mesec.

MO PZ KUD JOŽE PAPLER IZ BESNICE deluje sedmo leto. Redno nastopa na prireditvah v domačem kraju, v zadnjem letu pa je nekajkrat nastopil tudi izven Gorenjske, dirigira mu **Peter Škerjanc**.

MO PZ KRANJ je po obstoju najmlajši zbor, ki bo letos nastopil na srečanju. Prizadeval si bo čim bolj kvalitetno poustvariti slovenske ljudske in umetne pesmi. Zborovodja je **Janez Foršek**.

APZ FRANCE PREŠEREN IZ KRANJA poslušalci poznajo že 24 let. Na letošnjem tekmovanju izbranih slovenskih zborov naša pesem v Ljubljani so osvojili zlato plaketo. V juniju bodo sodelovali z vrhunskimi evropskimi zbori pri izvedbi 8. Mahlerjeve simfonije v Gradcu, septembra pa bodo nastopili v Nemčiji. Dirigent zbor je **Damijan Močnik**, na klavirju pa jih bo spremljal Tone Pogačnik.

Cena zemeljskega plina se ni spremenila trinajst mesecev

Petrol-Zemeljski plin toži državo

Podjetje bo primorano ustaviti dobave zemeljskega plina, če mu država ne bo pomagala izboljšati likvidnostnega položaja.

Ljubljana, 7. maja - V letu, ko mineva petnajst let od uvedbe plinovodnega sistema, ki s svojimi kraki sega tudi na Gorenjsko, preživlja Petrolovo podjetje za trgovanje in transport zemeljskega plina, hude čase. Prodaja plina se zmanjšuje, vlada pa trinajst mesecev, od lanskega marca do letošnjega aprila, ni dala soglasja za povišanje prodajnih cen. Posledica je izguba: lani jo je bilo 68 milijonov tolarjev, letos jo napovedujejo od 15 do 19 milijonov dolarjev.

Kot je na petkovi skupščini družbenikov podjetja Petrol Zemeljski plin povedal direktor Albin Rome, je tečaj dolarja v času, ko se cena zemeljskega plina ni spremenila, narasel s 84 plina na 104 tolarjev, domača inflacija pa je bila v tem času nekaj več kot 61-odstotna. Podjetje je sicer nekajkrat predlagalo usklajevanje prodajne cene z rastjo tečaja, vendar se je, potem ko je vlada vse predloge za podražitev plina zavrnila, odločilo, da toži državo za domala 900 milijonov tolarjev izgubljenega dohodka. Čeprav sodba še ni razrešena, pa je pravdanje za podjetje slaba tolažba, saj bo moral v prihodnjih mesecih ustaviti dobave plina, če mu država ne bo pomagala razrešiti likvidnostnih problemov. Kot smo slišali na skupščini, so razmere že tako kritične, da je podjetje prenehalo odplačevati dolgoročne dolge oz. je plačilo odložilo za tri do štiri leta, začelo se je zadolževati na "sivem trgu" in pri bankah, naložbeno dejavnost je skrcilo na minimum, vso predvideno amortizacijo pa je porabilo za pokrivanje izgube, ki je kljub temu še vedno znašala 68 milijonov tolarjev.

ga, saj ga Slovenija nabavlja pri istih dobaviteljih kot ostala Evropa. (Predstavniki Belinke se s to trditvijo ni strinjal in je povedal, da "njegov" podjetje plačuje plin pet do deset odstotkov dražje kot konkurenca.) Vlada je 15. aprila letos sicer dovolila podražiti plin za devet odstotkov (s 16,60 na 18,10 tolarja za kubični meter), vendar je to bistveno manj, kot je predlagal Petrol Zemeljski plin (za več kot 34 odstotkov) in kot bi bilo potrebno za izboljšanje likvidnostnih problemov.

Prodaja se je močno zmanjšala

Seveda pa cena ni edini razlog za težave, ampak je k tem precej pripomoglo tudi zmanjšanje prodaje. V podjetju so za lani načrtovali, da bodo prodali 855 milijonov kubičnih metrov plina, vendar so ga samo 674 milijonov, kar je dobro petino manj od predvidene količine, 17 odstotkov manj kot predlani in približno toliko kot pred enajstimi leti. Na zmanjšanje prodaje so najbolj vplivali "padec"

Na Gorenjskem 24 večjih odjemalcev plina

Na plinovodno omrežje, ki obsega 913 kilometrov, je bilo ob koncu minulega leta priključenih 142 kupcev zemeljskega plina. Med njimi je deset takih, ki prek lastnega omrežja na svojem območju s plinom oskrbujejo manjše industrijske obrate, ustanove in široko potrošnje. Na Gorenjskem je na plinovodno omrežje priključenih 24 kupcev plina, med katerimi so lani največ plina porabili Železarna Jesenice (54 milijonov kubičnih metrov), Sava Kranj (22 milijonov), Domplan Kranj (7,6 milijona) in Tekstilindus Kranj (6,6 milijona). Lani naj bi zgradili plinovod tudi do Golnika, vendar Petrol Zemeljski plin ni pridobil gradbene dovoljenja, ker odjemalec ni zagotovil potrebnega deleža za naložbo.

Lani številne redukcije

V lanskem prvem četrtletju je prihajalo do številnih redukcij prodaje plina, ker ruski dobavitelj ni spoštoval s protokolom dogovorjenih obveznosti. Dovolj pove podatek, da v prvem četrtletju dobava niti en dan ni bila v skladu z dogovorjeno in da je bila skupno skoraj za petino manjša od načrtovane. V drugem četrtletju se je dobava iz Rusije izboljšala, Slovenija pa je začela redno in v dogovorjenih količinah dobivati plin tudi iz Alžirije, tako da od aprila dalje omejitve pri prodaji niso bile več potrebne. No, do "redukcij" pa je kljub temu še prihajalo! Podjetje Petrol Zemeljski plin je namreč tistim podjetjem, s katerimi ni uspelo skleniti dogovora za poplačilo terjatev, za krajši čas prekinilo dobave plina, nekaterim kupcem (med njimi tudi železarnam) pa je dobavo omejilo na tehnološki minimum.

industrijske proizvodnje, likvidnostni problemi kupcev in oteženo plačevanje, odločanje za (dražja) goriva, ki jih je bilo mogoče nabaviti podugodnejšimi pogoji, omejitve dobave plina iz Rusije v prvem četrtletju, počasnejše vključevanje odjemalcev plina z Dolenjske in Posavja v plinovodni sistem...

Ali zmanjšati zakupljene količine?

Ker bi bilo prodajo plina mogoče povečevati le s širitvijo plinovodnega omrežja, za kar pa ob zadrževanju prodajne cene in zmanjševanju prodaje ni možnosti, v Petrolu Zemeljski plin razmišljajo, da bi zakupljene količine ruskega in

alžirskega plina zmanjšali s sedanjih 1,3 milijarde kubičnih metrov na vsega 800 milijonov, kolikor naj bi bila poraba leta 2000. Na ta način bi zmanjšali tudi stroške zakupa plinovoda oz. fiksne stroške, ki ob manjšem povpraševanju po plinu precej "obremenjujejo" poslovanje. Odločitev, ali zmanjšati zakupljene količine plina in plinovodne zmogljivosti, je še toliko težja, ker je plin za Evropo iz sedanjih virov praktično razprodan in bi bil morebitni dokup v prihodnosti zaradi oddaljenih virov bistveno dražji in ker se zastavlja vprašanje, ali ob tem upoštevati tudi količine, potrebne za proizvodnjo elektrike. C. Zaplotnik

V Sloveniji že 230 malih vodnih elektrarn

Vsako leto podvojitev zmogljivosti

Država je v zadnjih dveh letih s proračunskimi sredstvi močno pospešila gradnjo malih vodnih elektrarn.

Kranj - V Zvezi društev za male vodne elektrarne Slovenije ugotavljajo, da se skupna moč zasebnih malih elektrarn vsako leto podvoji, čeprav republika vlada vsako leto namenja za kreditiranje gradnje tovrstnih elektrarn manj denarja in postavlja slabše pogoje. V letošnjem proračunu je pod postavko "racionalna raba energije" za to predvideno več kot tretjino manj denarja kot lani.

Čeprav jim v zvezi ni vseeno, ne jamrajo, ampak si predvsem prizadevajo za takšno financiranje, kakršno je normalno v razvitem svetu: tam k lastnim sredstvom investitorjev, bančnim posojilom (in znanju, kako hitro in poceni graditi) nekaj doda še država, ki se zaveda, da gre za izrabo obnovljivih virov in tudi za nadomeščanje okolju neprijaznih tehnologij s čistjšimi. Zvezi se je pred nedavnim s pomočjo sekretariata za energetiko, ki deluje v okviru ministrstva za gospodarske dejavnosti, po dolgih in trdih pogajanjih le uspelo dogovoriti z republiškim skladom za razvoj malega gospodarstva o "merilih, pogojih in postopku za dodeljevanje sredstev (proračuna) za pospeševanje izrabe obnovljivih virov energije in malih vodnih elektrarn v Sloveniji". Gre za dogovor o jamstvih, subvencioniranju obrestne mere pri najemanju bančnih posojil, o kreditiranju in sovlaganju do 90 odstotkov predračunske vrednosti naložbe in o drugih oblikah finančne pomoči, s katerimi bi več kot podvojili obično zmanjšana proračunska sredstva ter zagotovili stalno in tekoče financiranje in graditev. Letos bi to pomenilo novih sedem megawatov in torej ponovno podvojitev zmogljivosti malih vodnih elektrarn.

V zvezi ugotavljajo, da je v Sloveniji še veliko neizrabljenih vodnih virov in da so dosedanja posojila za gradnjo malih elektrarn dala štirikrat do petkrat večji učinek kot posojila za velike objekte. Ob velikih neizkoriščenih možnostih je tudi veliko problemov: norme za gradnjo malih elektrarn in za priključevanje na omrežje so prežvele, težave so z energetskimi soglasji, kjer je po mnenju zveze bistven problem zamenjava strokovnega in uradniškega dela, neurejeno je tudi sofinanciranje in kreditiranje na podlagi natečajev.

Da bi izboljšali razmere, v zvezi predlagajo, da bi čimprej sprejeli zakon o neodvisnih proizvajalcih električne energije, pripravili nove predpise za gradnjo malih elektrarn in priključevanje na omrežje, vključili v postopek izdajanje energetskih soglasij tudi Elektrotehnično zvezo Slovenije in zagotovili bolj urejeno kreditiranje in financiranje. C. Zaplotnik

METALNA MONTAŽA INVESTICIJSKE OPREME

Maribor, d.o.o.
Zagrebška 20, 62000 Maribor

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo STANOVANJSKIH ZGRADB IN ZEMLJIŠČ
(Potoki 3 in 3/a, Jesenice)

Opis nepremičnin:

- lokacija: Jesenice - Potoki, parc. št. 86/2, 86/3 in 86/4, ZKV 80, k.o. Potoki

- objekti: Potoki 3 (K+P+M) 134,00 m² kleti in 206,00 m² stanovanjske površine;
Potoki 3/a (P+M) 34,00 m² garaže in 56,00 m² stanovanjske površine

- zemljišče: parc. št. 68/2 214,00 m² - travnik
parc. št. 68/3 116,00 m² - stan. stavba
68/3 539,00 m² - dvorišče
parc. št. 86/4 73,00 m² - stavba in garaža
skupaj: 942,00 m²

Izključna cena je: 255.558,00 DEM (17.075.801,00 SIT)
plačljivo v tolaški protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila.

SPLOŠNI POGOJI DRAŽBE

1. Pred javno dražbo mora vsak ponudnik oz. interesent vplačati varščino - kavcijo v višini 10 odstotkov izključne cene na žiro račun 51800-601-46384 pri SDK Maribor, ali sredstva deponirati pri blagajni podjetja METALNE najpozneje en dan pred dražbo. Dokazila o vplačani varščini predajo ponudniki komisiji pred začetkom dražbe.

2. Ponudnik oz. kupec mora skleniti pogodbo o nakupu v petih dneh po opravljeni dražbi. Če kupec ne bo plačal kupnine v roku, ki bo določen v pogodbi, bomo prodajo razveljavili, vplačano varščino pa obdržali.

3. Dražba bo izvedena dne 27. 5. 1993 ob 10. uri v prostorih stanovanjske zgradbe Potoki 3.

4. Oglede objektov in zemljišča bo mogoč 18. in 25. maja med 10. in 14. uro in uro pred začetkom dražbe. Dodatne informacije lahko intereseenti dobijo po telefonu 062/414-359 pri g. Lackoviču ali 062/412-511 int. 2676 v investicijskem oddelku.

Kaj pišejo o lastninjenju tovarniška glasila

Premišljeno, načrtno, brez oškodovanja družbene lastnine...

Kranj - Lastninsko preoblikovanje podjetij je tema, o kateri se zadnje čase veliko govori in piše. O njej dokaj redno pišejo tudi "tovarniška" glasila večjih gorenjskih (slovenskih) podjetij. Nekatera so pri pisanju bolj načelna in predstavljajo delavcem le zakonske možnosti, druga razkrivajo že tudi načrte, kako naj bi izvedli lastninjenje.

Predsednik delavskega sveta žirovske Alpine Zoran Kopač v aprilski številki glasila Delo - življenje zagotavlja: "Lastninjenje bomo opravili premišljeno in načrtno!" Posebna komisija, ki se v podjetju ukvarja s privatizacijo, meni, da bi bila za podjetje najugodnejša možnost interna razdelitev delnic v kombinaciji z notranjim odkupom delnic. Zlorab in kraj družbenega premoženja ne bo, delavski svet pa bo, potem, ko bo sprejel program lastninjenja, o vsem podrobno obvestil zaposlene in ostale upravičence in jih povabil k sodelovanju.

Brezplačni prenos kapitala na Iskro holding?

Glasilo Iskre objavlja zasnovo lastninjenja Iskre, ki jo je poslovodni odbor Iskre holding d.d. že posredoval Agenciji in vladi. Iz zasnove je razvidno, da sta osnovni nove ureditve Iskre koncentracija kapitala in decentralizacija podjetništva. Koncentracija kapitala je po mnenju

poslovnega odbora pogoj za uspešnost Iskre v slovenskem in mednarodnem prostoru, za hiter razvoj tehnologij in za ohranitev 420 milijonov mark letnega izvoza, decentralizacija podjetništva pa naj bi podjetjem Iskre omogočila sproščanje poslovnih pobud in prožno prilaganje razmeram. Sprejeta zasnova lastninjenja predvideva, da bi se kapital Iskrinih podjetij koncentriral v Iskri holdingu, ki je bil ustanovljen kot korporacijski center Iskre. Po tem konceptu naj bi se lastnina vsa podjetja Iskre, ki uporabljajo blagovno znamko Iskra oz. so pogodbeno povezana z Iskro holding. Ta ima že doslej v večini podjetij na podlagi Markovičevega zakona o podjetjih (145.b člena), delno pa tudi na osnovi lastnih vlaganj lastniške deleže, vendar večinoma ne nastopa kot večinski lastnik. Pri lastninjenju bodo zaposlenim v podjetjem omogočili, da bi glede na interes in možnosti pridobili čimveč lastništva; preostali, neolastninjeni del družbenega kapitala pa naj bi lastnili tako, kot bi se odločilo podjetje. Ena od možnosti je, da bi ta del brezplačno prenesli na Iskro holding, s tem pa tudi kupnino, ki bi sicer po zakonu pripadala Skladu. Holding bi tako pridobljena sredstva porabil za programsko preobrazbo Iskrinih podjetij, njegove delnice pa bi kotirale na domači in kasneje tudi na evropskih borzah. Republiška agencija za prestrukturiranje in privatizacijo je že podprla predvideno lastninsko preobliko-

vanje Iskre in možnost brezplačnega prenosa kapitala na Iskro holding, vendar le ob pogoju, da takšen način lastninjenja potrdi tudi vlada.

Dobiček bi lahko tudi izplačali

Merkurjeve Novice so o lastninskem preoblikovanju Merkurja, predvsem o dokapitalizaciji in nekaterih dilemah precej obširno pisale v marčevski številki. Kot navaja Bine Kordež, začetek delniške družbe Merkur sega v leto 1990, ko so zaposleni eno takratno plačo namenili za vplačilo kapitala v Merkur in ko so v statutu tudi zapisali, da družbenemukapitalu pripada stalna enoodstotna dividenda, prestali dobiček pa se razdeli med vse zaposlene. Delež zaposlenih se je z uspešnim poslovanjem povečeval in je ob koncu minulega leta predstavljal že domala četrtno (24,35 odstotka) celotnega kapitala Merkurja. Zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij, ki je začel veljati 5. decembra lani, zahteva od podjetij, da dosedanje lastninske postopke uskladijo z zakonom, med drugim tudi popuste za nakup delnic, ki so bili v času Markovičeve zakonodaje višji, kot jih predvideva novi zakon. Ta uskladitev bi znižala delež zaposlenih v kapitalu Merkurja na 18 odstotkov.

V Merkurju menijo, da "so v treh letih poslovali kot dobri gospodarji in da ni prišlo do oškodovanja družbene lastnine, saj so poleg revalorizacije zagotavljali tudi realni donos. Delež, ki so ga namenili zaposlenim v obliki dodatnih delnic, bi lahko v skladu z zakoni tudi izplačali, vendar bi to podjetje preveč oslabilo in so zato dobiček zadržali v firmi." Prepričani so, da je bil postopek lastninjenja koristen in da je vsebinsko enak sistemu, ki ga predvideva zakon in pri katerem gre za odkup 40-odstotnega deleža podjetja v petih letih. C.Z.

Test: Toyota Corolla 1.4 XLi Servo

Sedma generacija

Avtomobilski svet se vrti prehitro, da bi avtomobili lahko na njem vztrajali tako dolgo kot včasih in temu načelu so že dolgo najbolj zvesti Japonci. Pri Toyoti so lani povsem prenovili model corolla, ki je tako dobil istoimenskega naslednika sedme generacije.

Obnovitvena dela so bila obsežna, saj so na novo naredili vse karoserijske izvedbe od tri ali petratnega hatchbacka, do petratnega liftbacka, klasične štiritratne limuzine in kombija. Najmanjša je klasična kombilimuzinska izvedba s tremi vrati, ki smo jo tudi preizkusili.

Oblikovne značilnosti novega modela so seveda v japonskem stilu: veliko okroglin, nepravilno prirezana žarometna, nizke bočne linije, in privih-njen zadek s tretjimi vrati. Ta sicer niso ravno lahka za odpiranje, zato pa jih je mogoče sprostiti iz potniške kabine. Prtljažni prostor je s 309 litri zadovoljivo velik, oblika notranjosti pa omogoča kar veliko udobja in eleganco.

HVALIMO: Sodobna oblika
- Zmogljiv in varčen motor -
Notranjost GRAJAMO:
Slabotni žarometi - Servo
volan za doplačilo - Visoka
cena

Voznikov delovni prostor je dobro prilagodljiv vsem telesnim višinam, tako zaradi po višini nastavljivega sedeža kot tudi volanskega obroča. Armatura plošča je bogato obložena in pregledna, volanski obroč pa opremljen s servoojačevalnikom in zato lahkoten. Ampak žal se jim je v tovarni zdelo to tako pomembno, da je za ta dodatek potreben kar znaten poseg v denarnico. Paket opreme pod oznako XLi si zasluži oceno solidno: vozilo je

Toyota Corolla 1.4 HB Servo: sedma generacija

opremljeno s sredinsko ključavnico, toniranimi stekli, vzvodoma za odpiranje prtljažnih vrat in posode za gorivo iz kabine, predopremo za radio in digitalno uro, voznik pa vseeno pogreša elektrificirana stekla.

Cena do registracije:
1.780.900 SIT (Toyota
Center Ljubljana)

Konstruktorji so glede vozni lastnosti opravili dobro delo. Motorna oprema pri testnem avtomobilu je bila na novo obdelan 1331 kubični štiritratni motor s šestnajstim ventili, kar ugodno vpliva na prožnost motorja že pri nižjih vrtljajih in solidno končno hitrost. Pospeševanje in hitra vožnja sta v znatni meri zaslugi dobro prečunanega menjalnika s kratkimi športnimi gibi prestavne ročice. Ob poskočnosti in ugodni najvišji hitrosti je motor tudi zgleden primer varčnosti, saj smo med našo preizkušnjo v povprečju namerili 7,7 litra goriva na 100 prevoženih kilometrov, poraba pa bi bila

ob nežnejših voznih verjetno še za kak liter manjša.

Corolla je izvrstna tudi pri vožnji, saj dovoljuje veliko športnih užtkov. Lega na cesti je dolgo stabilna in kar veliko truda je potrebno, da uide iz nadzora, med boljše sklope tega avtomobila pa sodijo tudi zavore.

Prav zaradi takšnih lastnosti je tudi tokratna prenova corolle povsem uspešna. In upam si trditi, da se bo tistim, ki jim je bila všeč šestkrat, priljubila tudi sedmič.

Tehnični podatki: kombilimuzina s prečno nameščenim štiritratnim motorjem.
Motor: 1331 ccm, 65 KW/88 KM pri 6000 v/min, navor 111 Nm pri 4800 v/min. Dimenzije: 4095 x 1685 x 1380 mm. Teža praznega vozila: 1050 kg. Najvišja hitrost: 175 km/h (tovarna), 177 km/h (test). Poraba goriva po ECE: 5,3/7,0/7,7 l neosvinčenega super goriva na 100 km.

● M. Gregorič

Notranjost: pregledna in uporabna

Zadek: tretja vrata in prostoren prtljažnik

Na Avtosalonu 30 razstavljalcev

Na 17. slovenskem avtosalonu, ki bo za obiskovalce uradno odprt v soboto 15. maja, se bo letos predstavilo 30 razstavljalcev avtomobilov oziroma generalnih zastopnikov tujih proizvajalcev avtomobilov na slovenskem trgu. Prireditelj, ki jo skupaj pripravljata Klub ekskluzivnih zastopnikov in Ljubljanski sejem, je ena največjih v zgodovini Gospodarskega razstavišča. Geslo letošnjega sejma je V sožitju z avtomobilom, v tej smeri pa naj bi potekal posvet Ekologija in imidž firm. V sklop sejma sodi tudi štart tradicionalnega letos že 16. rallyja Saturnus. Avtosalon

bo odprt vsak dan od 10. do 21. ure, vstopnice pa bodo po 400 in 200 tolarjev. ● M. G.

Na Bledu srečanje evropskih bančnikov

Bled - V prostorih Vile Bled in hotela Toplice bo od 19. do 21. maja potekalo srečanje evropskih bančnikov Eurobanking '93. Gre za mednarodno strokovno srečanje, na katerem sodelujejo tuji in domači strokovnjaki z različnih področij poslovanja evropskih bank. Lani je bilo tovrstno srečanje v Franciji, prireditelj letošnjega v Sloveniji pa je SKB banka d.d. iz Ljubljane.

FINANČNA POSOJILA

Nudimo ugodna finančna posojila. Lahko nas pokličete po telefonu 061/328-766, od 7.30 do 14.30, razen sobote in nedelje.

MEŠETAR

Aprilski stroški prireje litra mleka - 37,39 tolarja

Na Kmetijskem inštitutu Slovenije so na podlagi modelne kalkulacije, ki upošteva zmerno intenzivnost prireje (mlečnost 3800 litrov na kravo, dnevni prirast 0,85 kilograma), izračunali, da so bili aprilski stroški prireje litra mleka 37,39 tolarja, stroški prirasta goveda na kmetijah pa 202,99 tolarja. Aprilski stroški so bili približno za dva odstotka višji od marčevskih, na povišanje pa so najbolj vplivale podražitve goriva (za 13,4 odstotka), mineralnih gnojil (povprečno za 7 odstotkov) in močnih krmil (za 2 odstotka) ter zvišanje povprečnih plač v gospodarstvu (za 3,5 odstotka). Čeprav od 1. aprila dalje velja nova, višja odkupna cena (25 tolarjev za liter), pa je aprila pokrila samo 66,5 odstotka ocenjenih stroškov, kar je precej manj kot lani, ko je povprečno pokrivala 74 odstotkov stroškov.

Zivinorejci, še zlasti tisti, ki oddajajo manjše količine in jim mleko ni glavni vir preživljanja, so na nizko odkupno ceno, ki se "vleče" že od lanskega poletja dalje, reagirali tako, da so prenehali oddajati mleko in se usmerili v druge dejavnosti. Dovolj po-podatek, da so mlekarne v Sloveniji v prvem letošnjem četrtletju odkupile desetino mleka manj kot v enakem lanskem obdobju, marca pa celo 14 odstotkov manj.

Regresiranje obresti

Vlada je z uredbo in navodilom o uveljavljanju finančnih intervencij v kmetijstvu uvedla tudi regresiranje obresti za posojila, potrebna za financiranje rastlinske pridelave in pitanje goveda. Pridelovalci lahko na podlagi odloka najamejo pri hranilni kreditni službi ali pri banki posojila, in sicer za pridelavo pšenice največ 10.000 tolarjev na hektar in za štiri mesece, za koruzo za zrnje 25.000 tolarjev na hektar za sedem mesecev in za prirejo goveda 42.000 tolarjev na glavo in za čas devetih mesecev. Kmetje bodo hranilni službi ali banki vrnila le posojilo, povečano za veliki R (za višino inflacije v posameznem mesecu), medtem ko bo realne obresti (mali r), ki so cena za posojeni denar, plačala država.

Kmetijski pridelki na tržnicah

Krompir: na večini tržnic v večjih slovenskih mestih (in tudi na kranjski) ga ponujajo po 40 tolarjev za kilogram, v Novi Gorici pa celo dražje od ene marke (po 85 tolarjev).
Jajca: na kranjski tržnici jih prodajajo po 10 tolarjev, na koprski in novogoriški, na primer, pa še enkrat dražje.
Jabolka: najcenejša so na celjski tržnici (45 SIT/kg), najdražja na novogoriški (100 SIT/kg), na kranjski pa so po 60 tolarjev.
Solata: na kranjski tržnici je naprodaj po 180 tolarjev za kilogram, ponekod (v Celju in Ljubljani) pa je tudi cenejša.
Čebula: na večini tržnic v večjih slovenskih mestih jo prodajajo po 60 tolarjev.
Cesen: kranjska tržnica je med najcenejšimi v Sloveniji, za kilogram je treba odšteti "le" 350 tolarjev.

Cementni izdelki DRAŠLER
Kranj - Primskovo, telefon: 211-317
BETONSKE CEVI, JAŠKI IN POKROVI!

Kompas Magistrat, trgovina in gostinstvo p.o. Ljubljana, Mestni trg 4

Notranja in zunanja trgovina

razpisuje prosti delovni mesti v trgovini Drukstore na Bledu:

1. PRODAJALEC
2. PRODAJALEC - PRIPRAVNIK

Pogoji:

- končana šola trgovske smeri
- pasivno znanje dveh tujih jezikov
- odslužen vojaški rok (tč. 1)

Delo bomo sklenili za določen čas - 6 mesecev, pod tč. 1 možnost kasnejše zaposlitve za nedoločen čas.

Prijave s pisnimi dokazili pošljite na naslov: Kompas Magistrat, Ljubljana, Mestni trg 4 (kadrovska služba, tel.: 152-222)

**RENAULT
PREŠA d.o.o.**

NOVO NOVO NOVO NOVO

SLOVENSKI RENAULT CLIO

**UGODNE - SLOVENSKE CENE,
UGODNI KREDITI
DOBAVA TAKOJI**

Cerklje, Slovenska c. 49
Telefon: (064) 422-522, Telefax: (064) 422-520

Majsko znižanje

v Merkurjevih prodajalnah

Celo do 35% ceneje!

Izbor električnega ročnega orodja, malih gospodinjskih aparatov, gospodinjskih aparatov, kljuk, okovja in nabiralnikov

in vsi izdelki **OPEKARNE BREŽICE**

ter izdelki **NOVOLIT** po ugodnih cenah.

BLACK & DECKER	10 do 15%
ISKRA ERO	10 do 35%
GORENJE Gospodinjski aparati	
GORENJE MGA	do 10%
UKO KROPA	za 20%
OPEKARNE BREŽICE	za 15%
KRIŽEVSKO OPEKARNE	za 10%

Popusti za **več kot 100 artiklov** veljajo pri takojšnjem plačilu.

Z Merkurjevo kartico zaupanja še dodatnih 5% popusta.

VREME

Vremenslovci nam za naslednje dni napovedujejo sončno in toplo vreme. K nam doteka nekoliko toplejši in malo manj vlažen zrak.

LUNINE SPREMENBE

V četrtek, 13. maja, bo ob 13. 30 uri ZADNJI KRAJEC. Ker se luna spremeni popoldne, naj bi bilo po Herschlovem vremenskem ključu veliko dežja.

ZBIRAMO STARE RAZGLEDNICE

Tokrat nam je zajetno kopico razglednic prinesel v uredništvo nekdanji novinar, takrat še Glasa Gorenjske, gospod Rado Čarman iz Cerklj, najlepše se mu zahvaljujemo. Fotografija na razglednici, ki jo objavljamo danes, predstavlja Kamnik približno sredi 20-tih let. To lepo gorenjsko mesto na tej sliki zglada bolj kot velika vas in ne kaže podobe industrijskega mesta. Poleg drugih predvsem pisanih virov lahko sklepamo, kako hitro je šel gospodarski razvoj slovenskih naselij, iz vsebin razglednic pa si lahko vsaj približno predstavljamo, kakšen način življenja so imeli tedanji prebivalci, stavljamo, kakšen način življenja so imeli tedanji prebivalci, s čim so se ukvarjali in kaj so doživljali. V ozadju Kamnika na tej razglednici pa se dvigajo gore, ki nas prav te dni v lepem vremenu vabijo, da jih obiščemo. Kaže, da bomo prave turistične oz. izletniške razglednice z Gorenjskega našli prav tate, z izletov v gore in morda s smučarje (glede na s snegom skope zadnje zime, morajo biti tudi te razglednice že kar stare). Kar lepo še sodelujte z nami!

REŠEVALCEM NAGRADNIH KRIŽANK V GORENJSKEM GLASU

Rešite nagradne križanke, objavljene v petek in Panorami, sprejemamo do pojutrišnjem (četrtek, 13. maja) do 8. ure, ko bo javno komisijsko žrebanje.

Komisija, ki opravlja žrebanje, izloča vse rešitve, ki so brez kupona iz časopisa; zatorej - upoštene bodo le rešitve, ki so vpisane na kupon. Ker je tokratna križanka velika celostranska, so temu primerne tudi nagrade - zato pohitite, križanko rešite še danes in nam pošljite rešitev na GORENJSKI GLAS, 64000 KRANJ.

KRATKA ANKETA

Bo, ne bo, bo,...

Kranj, 10. maja - Kranjski mega plavalni pokriti bazen namreč, da si ne boste preveč razbijali glav, zakaj tak čuden naslov. Po dobrih petih letih, menda so ga začeli graditi že leto pred novo policijsko stavbo, moderni pokriti bazen v Kranju še vedno ni odprt. Pristojni, poznavalci in optimisti pravijo in verjamejo, da se bo to zgodilo v letošnjem septembru. Ali Kranjčani v to verjamejo ali ne, pa v naslednjih izjavah razberite sami.

Mara Idžanovič iz Kranja: "Ne vem. Res ne vem. Tudi napovedati vam ne morem, ali se bo to uresničilo ali ne. Če pa ga morda odprejo, tako ali tako ne bom imela časa za kopanje, saj sem preveč zaposlena."

Vojko Podveršek: "Lahko bi že bil. Na občini bi morali poiskati še kakšen denar. Preden ga bodo odprli, bo že začel propadati."

Tinka Dokel iz Kranja: "Dvomim. Toliko zavlačevanja je že bilo okrog tega bazena, da resnično ne verjamem. Sama sicer ne hodim v bazene, ne v pokrite in ne v odprte. Žalostno pa je, da pokritega bazena nimajo športniki, ki ga nujno potrebujejo."

Sašo Govekar iz Kranja: "Verjamem, da bo. Krasno bi bilo, če bi bil končno dokončan. Nekaj finančnih sredstev sicer še manjka, prispevajo pa jih kranjska podjetja. Kot dosedaj. Odprti bazen? Ne, zanj pa žal ni denarja, čeprav je bil tudi načrtovan. Če bi država primaknila sredstva zanj..." • M. Peternelj, foto: G. Šinik

Lepe ženske so ponos Škofje Loke - Prejšnji teden je Barbara Weber v pritličju prenovljene Žigonove hiše na škofjeloškem Mestnem trgu odprla nov kozmetični salon. Novega lokala (Barbara je prej domovala v precej manjšem bližnjem lokalčku) so se razveselile številne njene stranke, prav tako pa ji je uspešno delo zaželel predsednik škofjeloške vlade Vincencij Demšar, ki je prijazno sprejel vabilo na otvoritev. S tem je še enkrat dokazal, da je zvest zagovornik obnove starega loškega mestnega jedra, ki pa samo po sebi pomeni kaj malo, če v njem ne bi bilo lepih in urejenih meščank. • Foto: V. Stanovnik

Združujemo prijetno s koristnim

Razstava ročnih del članov Društva upokoencev Naklo

Naklo, 9. maja - V nedeljo so v Domu kulture v Naklem člani Društva upokoencev Naklo v sklopu svojih praznovanj štiridesete obletnice društva otvorili razstavo ročnih del. Razstavo je pripravila upokojenska komisija za kulturno dejavnost pod budnim očesom gospe Fanike Pagon, v sodelovanju s člani društva. Na razstavi je mogoče opaziti vsega po malem, a prav gotovo za vsakega nekaj. Na ogled so razstavili pleteno, šivano in kvačkano konfekcijo, ovratnike pregrinjala, zavese, prte... Stene krasijo čudoviti gobelini in lepe slike. Na mizi, ki stoji na sredini razstavnega prostora, si je možno ogledati prave domače rezance in kruh. Razstavljen je tudi nakit, ki pripada ženski narodni noši in pletene košare. Prostor krasijo skulpture iz lesa, tudi na klekljanje niso pozabili.

Gospa Pagonova, pravi, da ji je veselje delati v tako uigranem kolektivu, saj kogar koli karkoli prosi, nihče pomoči in sodelovanja nikoli ne odreče. Pravi, da je njihovo društvo, ki šteje 685 članov, ki prihajajo iz Podbrezj, Dupelj in Naklega, zelo aktivno in da je polno nenehnih dogajanj, ki upokoence združujejo in jih razvedri. Jože Kašper je predsednik društva že dobrih deset let in od njegovega predsednikovanja dalje je društvo zaživelo. Poleg pohodništva, ženske rekreacije, kolesarjenja, pevskega zbora in drugih dejavnosti, ki jih gojijo, se najbolj številčno udeležujejo izletov, ki jih organizira gospod Ludvik Slak, ki pravi, da je načelo njihovega društva združiti prijetno s koristnim in to, da jim prav dobro uspeva. "Seveda," trdi, "pa izleti ne bi nikoli tako dobro uspevali, če voznik avtobusa g. Brane Zadnikar, ne bi bil tako prijazen, kot je, saj vsakega izmed nas dostavi skoraj v posteljo."

"Kje pa piše, da moramo biti doma, saj smo dovolj dolgo delali," sta se opravičevali dve upokojenki, ko sta govorili o tem, da se bosta zopet cel teden zabavali, saj se je njun teden, teden upokoencev v Naklem šele začel.

Razstavo si lahko ogledate do petka, vsak dan od 14. do 19. ure, le v sredo, pa bo ogled mogoč tudi dopoldne od 9. do 11. ure. • T. Markovič

LESTVICA

DOMAČI DEL:

1. Nekdo igra klavir - Čudežna polja
2. Nkol si nam odpustu - Don Montony band
3. Tih deževen dan - 1 x band
4. Grand mix - Malibu
5. Novo jutro - 1 x band
6. Ne reci, da te sanjam Monroe
7. Lili Marlen Vlado Kreslin
8. Ciganska kri - Oto Pestner
9. Mesto rdečega prahu - Riko
10. Bele rože iz Aten Helena & Nace

PREDLOGA:

1. V hiši veselja - Duma
2. Lola - Chateau

TUJI DEL:

1. All that she wants - Ace of base
2. I'm easy - Faith no more
3. Bed of roses - Bon Jovi
4. Sing Hallelujah - Dr. Alban
5. Run to you - En rage
6. Because the night - 2 unlimited
7. Sweet thing - Michael Jager
8. Give to me - Michael Jackson
9. Hope of deliverance - Paul McCartney

PREDLOGA:

1. Informer - Snow
2. What is love Haddaway

GLASBENA TEMA:

Hot hits 93

Kupone pošljite do sobote, 15. 5. 1993, na naslov Radio Tržič, Balos 4, 64290 Tržič. Pa pozdravljeni!

KUPON ZA LESTVICO

TUJA PESEM: _____

DOMAČA PESEM: _____

TUJI PREDLOG: _____

DOMAČI PREDLOG: _____

GLASBENA TEMA: _____

NASLOV: _____

TEMA TEDNA

ZAROTA

Komu se danes sploh še lahko pritožite?
Kamorkoli se obrnete, povsod ista pesem: mi nič ne moremo, napišite prošnjo, pritožite se! Zakaj, čemu ni nikjer nobenega reda, zakaj so danes tudi avtoritete samo tiho?

bili všeč kot persone, ampak zato, ker so imeli tisto »samoupravljanje« v nazivu! Zdaj, ko se firme kradejo, so spet postali silno iskana pasma, a so marsikje že izumrli.

Vstopivši v izbruh demokracije so se zaradi politikantskih odnosov in ignorantskih državnih plač uprli tudi tožilci pa sodniki. Nihče ni dejal, da mora biti nekaj hudo narobe, če se

vseprek upira sodna oblast. Naj se upirajo, saj se lahko, saj je demokracija! Sveta pomagavka, kakšna pamet!

Zaradi plač se je, še pomnim, odločno uprl tudi policijski sindikat! Pomnim pa - mimogrede povedano - po tem, da so policijski sindikalisti protestno pismo zaključili strašljivo dvoumno: "...Če nam do roka ne izplačate takih in takih

apatičnost, brezvoljnost, »piš me v uh« ravnanje. Zaradi metod: mi gradimo nov svet in želimo okoli sebe bodisi črne, rdeče ali vijoličasto »pofarbane«, zaradi podtalnih šikan v teh službah, kjer bi malemu človečku lahko in morali pomagati, v državnih uradih samo dvigujejo roke: jest nič ne morem, napišite pritožbo!

Tako je to in popolnoma nič drugače! Vsak se vsakogar boji, vsak vsakogar sumiči. Vse-povsod so neke zarote, vsak ima »nekaj za bregom«, če želi uveljaviti karkoli. Ni neke avtoritete, ki bi rekla: »Paragraf ta in ta, tako je in tako tudi mora biti!« Brez protekcije, zvez in podkupovanja! Kje pa! Zmeraj kaj slikne vmes, da se zanesljivo nič ne premakne! Edini produkt je na kupe prošenj in pritožb občanov, ki se valjajo po uradih.

Taka ohlapnost, da ne rečem »šlamparija«, ima svoje dno. Popoln razpad, popolna anarhija. Če vržemo zraven še te grozne gospodarske in čisto navadne mafijske afere, smo mimogrede totalno prestreljeni.

Mar nas na »krah« že res pripravljajo? Med vrsticami? Mar res kuka izza vogala neka avtoriteta? Ne v smislu kakšnega državnega uradnika, ki poreče: »tudi v demokraciji mora biti red«, ampak kuka v smislu španskega diktatorja Franca, ki je nad svojim ljudstvom žalostno zavzdihnil:

»Ah - človek vas pa res ne sme pustiti same!« • D. Sedej

plač, bomo ubrali druga pot! Če policisti zagrozijo z drugimi sredstvi in drugimi poti, je to čisto drugače, kot če tako grozijo, recimo, dimnikarji!

Človek ni robot - tudi tam, kjer dela, ga prevevajo čustva in skrb za lastno existenco! Kakršnikoli že problemi pustijo sled: najmanj, kar lahko pričakujemo tudi od državnih služb, ki so doživljale takšno ali drugačno prevetritev, je

Človek opaža in se zgraža: ste kdaj resno pomislili, da okoli nas ne divjajo le afere trde gospodarske mafije, ampak da so prav te afere že posledično povzročile neko prav posebno obsedno stanje, v katerem nihče nikomur več ne zaupa. Vsi se vseprek sumničimo, potihem ali naglas, vsak je že mafijec, tat ali vsaj baraba! Nič čudnega! Lepo vprašam, zakaj, čemu in kateri barabi na ljubo smo prišli do situacije, ko smo v kakršnikoli že stiski postali nič od nič? Lepo vprašam, komu se lahko danes pritožite, če vam gre karkoli narobe ali če vam je kdo prizadel krivico?

Greste k mesarju, ki vam z veseljem podtakne meso, ki je vse črno. Če ga boste vprašali, zakaj je meso črno, vam bo s še večjim veseljem zabrusil, da zato, ker je od črne krave! Narkar boste leteli na inšpekcijo: pod prvič inšpektorja petkrat ne bo, ker je na terenu, »ta šteti« pa bo, ampak bo zaseaden. Greste na policijo, ker so vam nekaj ukradli: napišite prijavo! Greste na občino, kjer so vam nekaj »podrekalis«: napišite prošnjo! Greste k tožilcu: pritožite se pisмено! Greste na sodišče združenega dela: počakajte kakšne tri leta! Greste na sindikat: mi nič ne moremo! Greste do novinarja: lahko napišem, ampak nihče ne bo rekel ne bev ne mev... Greste: kamorkoli greste, nič ne bo!

In tako občemite doma, vsi zgroženi, kaj se vendarle dogaja? Nikjer nobene morale???

Oaza je vaza za marjetice

Pod naslovom o vazi - oazi, ki je nastal v otroški glavici, si je naša dopisnica Majda V. Mencinger, izkušena pedagoginja, zamislila rubriko o vzgoji majhnih otrok. Na vrsti so predšolski otroci.

Predšolski otrok od 3 do 7 let

Z duševnim in telesnim razvojem postaja igra otrok bogatejša. Sedaj bomo namenili v stanovanju oz. otroški sobi kot za igrače. Iz obdobja dojenčka in malčka bomo zadržali nekatere stvari, ki jim bo otrok dal nov pomen, n.p.r. krpice, kljukice za perilo, gumbe, mamino odsluženo posodo (rad ima manjšo), dodajali pa novosti.

Tokrat omenjamo igro, ki otroke razveseljuje vse predšolsko obdobje, katere začetek sega že v drugo leto. Imenujemo jo **šmrljenje**. V igralni koticček bomo namestili oblačila za šmrljenje: mamine sandale z visoko peto, rute in klobuke, predpasnik, dolgo pisano krilo... Otroci si ta oblačila zelo rad nadene, ker se s spreminjanjem svoje zunanosti laže

vživi v vloge posnemanja: je mamica, ki pelje svojega otroka na sprehod, je očka, ki nekaj popravlja (ali obratno!)... Včasih pa preprosto uživa v spreminjanju svoje zunanosti in se čudi pred ogledalom, da je to "on", čeprav čisto drugačen. Posebno mlajši predšolski otroci imajo težave v razumevanju, da če se spremeni detajl na neki osebi ali stvari, je ta še vedno ista (ločevanje bistvenega od nebitnega pri pojmi-
Uživa tudi v smešnosti svoje nove podobe. Rad se poslika po obrazu s pravo mamino šminko. Ljubi situacijsko komiko - besedno razume šele tik pred vstopom v šolo. Koliko je veselega vriska, če razna fantastična pokrivala "nenadoma" padejo z glave na

tla! Če pa se v igro vključimo odrasli, tem bolje! Pobarvani z indijanskimi barvami in s kakšnim peresom na glavi se nekje v prirodi naskočemo in navriskamo, pa bo tudi nam dobro delo - za "odvod" napetosti, ki smo si jih nabrali v službi...

Šmrljenje torej ni le pustna značilnost, ampak sestavni del otrokove igre. Če to vemo, ne sme manjkati v otroškem koticčku ali njegovi sobi **stensko ogledalo**.

Ko tole pišem, mi nehote prihaja na misel dejstvo, da je človek na začetku svojega pohoda v civilizacijo imel (in ima še danes v primitivnih, prvotnih plemenih) šmrljenje - spreminjanje zunanosti za sestavni del svojih obredov - ritualov, in da neke daleč v naši podzavesti še živi ta arhetip ponašanja (Arhetip - prablika kot temelj, vzrok vsega, kar je.) in da ga otrok oživlja, če ga pri tem ne oviramo.

Naj gre skozi to očarljivo obdobje! Naj izživi, kar nosi v sebi - od kdo ve kdaj - in bo bolj srečen danes in tu!

TA MESEC NA VRTU TA MESEC

Paradižnik hoče sonce

Za paradižnik izberemo sončno lego in rodovitno zemljišče. Zelo mu je všeč, da ima "hrbet" zavarovan, ob južnih stenah, kamor se sonce upre. Rastline morajo biti od stene oddaljene vsaj 60 cm. Paradižnikove sadike morajo biti močne in imeti morajo majhne presledke med posameznimi listi; največ uspeha imamo, če sadimo sadike s koreninsko grudo. Če imamo dolge in pretegnjene sadike, jih posadimo tako, da v zemlji "leži" tudi del stebela in gledajo ven samo vršički. V kratkem bo namreč tudi steblo poglajlo korenine in paradižnik se bo tako dobro ukoreninil, si hitro opomogel in tudi pri pridelku se bo poznalo. Kole, na katere bomo privezovali paradižnikova stebela, zabijemo v tla, preden sadimo paradižnik. Tako ne po-

škodujemo koreninske grude in sadike. Koli naj ne bodo krajši od 1,5 m, saj moramo računati, da gre v tla 40 do 50 cm. Nizke grmičaste sorte paradižnikov sadimo na grebene ali pa sadike pozneje osipavamo.

Prednost grmičastih paradižnikov je predvsem v tem, da nimamo nobenega dela s postavljanjem opor in s privezovanjem. Se pa ob dežju plodovi hitro umažejo. Sadimo jih 40 do 50 cm narazen.

Zalastnike odstranjujemo sproti, čim se pojavijo!

DOMAČI ZDRAVNIK

Regratov sirup

Vzamemo 4 prgišča cvetov in jih dobro prekuhamo v 2 litrih vode, precedimo, dodamo vročemu soku 1,5 kg sladkorja in sok 2 limon ter med kuhanjem neprestano mešamo, da nastane gosta tekočina. Vlijemo jo v steklenice, dobro zamašimo in spravimo v klet z dulcem navzdol, najbolje v pesek.

Regrat zdravilno vpliva zlasti na jetra in ledvice, je zelo primeren za pomladansko in jesensko zdravljenje (Čim dlje ga jejmo v solati!), razstruplja telo, pospešuje izločanje seča in žolča, poživlja in vrača moč.

Za zimo namočimo celotno zrezano rastlino - s korenino vred - v žganje. Naj bo steklenica polna regrata! Uživamo do 20 kapljic 3-krat dnevno.

MODA V NAMI

V Nami vedno skrbijo, da je v njihovih veleblagovnicah mogoče najti modno konfekcijo za prihajajočo sezono.

Za letošnjo pomlad je značilna umirjena eleganca. Obleke so včasih okrašene s čipkami ali z zlatim blagom.

Kostimi so enostavni, svežih rožnatih ali svetlih tonov. krila pa ozka, dolga z razporkom, elegantne so tudi hlače in jopice.

Lahkoten, sproščen stil pa je znanilec poletnih dni. Za vsakdanje opravke ali slovesnosti so primerne dvodelne rožnate obleke iz viskoze, udobno, dvoredno zapete srajce s kratkimi rokavi, zvončasta krila, dvodelni kompleti, tunike, plisirana krila, mornarski stil itd.

V Nami veleblagovnici v Škofji Loki je mogoče dobiti v teh dneh ženske kostime v vseh modnih barvah, s podaljšanimi jaknami, hlače in razna krilata in dolga, enobarvna in vzorčasta; potem dvodelne in tridelne komplete z dolgimi in kratkimi rokavi.

Moški pa lahko med konfekcijo izbirajo med letos modnimi oblekami v pastelnih barvah, ki so vendarle bolj živahne kot nekdanje, med posameznimi suknjičji in hlačami, še posebej mnogo pa imajo srajce s kratkimi rokavi v lepih barvah in primernih elegantnih in vzorčastih kravatah.

In nenazadnje je treba reči, da so v Nami v Škofji Loki tudi cene primerne in ugodne. Skratka, ne pravijo zaman: **KDOR IŠČE, TA NAJDE ... V NAMI.**

VELEBLAGOVNICA ŠKOFJA LOKA d.o.o.

Strah

. Najbolj me je bilo strah, ko so prišli parkeljni. **Katarina, 3. r.**
. Najbolj me je bilo strah, ko sem pisal slabo oceno. **Grega, 3. r.**

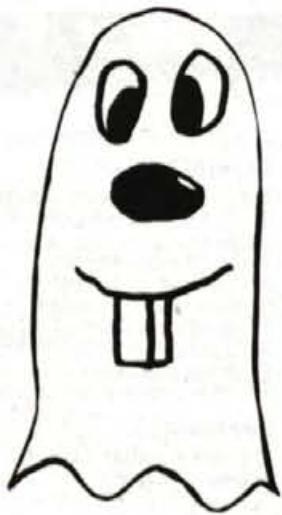
. Najbolj me je bilo strah, ko sem srečala velikega psa. **Polona, 4. r.**

. Beseda strah mi pomeni, da se nečesa bojim. **Boštjan, 5. r.**
. Beseda strah mi ne pomeni nič, ker me nikoli ni strah. **Jure, 2. letnik**

. Kadar slišim besedo strah, se spomnim na temno klet. **Brigita, 8. r.**

. Strahu sploh ne poznam, ker strahu ni. **Matej, 6. r.**

Anketirala Mateja Celar, strah narisala Teja Brajnik, obe 3. a r. OŠ Matije Valjavca Preddvor

Zahvala darovalcem

Učenci in učiteljice iz osnovne šole na Orehku se iskreno zahvaljujejo vsem lastnikom zasebnih podjetij, obrtnikom, posameznikom, še posebej pa ljubljanski tovarni Lek in kranjskemu Merkurju za denar, s katerim so jim omogočili nakup fotokopirnega stroja. Stroj je stal dobrih tri tisoč mark in že veselo kopira zanke in uganke za brihtne otroške možgančke.

Stojim ob razvalini časa, ogromna črna plazma curlja iz rane preteklosti.

Boleč nasmeh na žalostnem obrazu, pogled, boječ se prihodnosti, zamišljen obris sedanjosti.

Ura odbija zadnjo minuto resničnosti.

Kaj bo potem?! Lahkotno vprašanje brez odgovora.

Kristina Mažgon, 8. b r. OŠ Ziri

Lastovice

Ko sem šel nekega dne v četrtem razredu v šolo, sem poslušal ptičje petje. Bil sem že malo pozen, zato sem stopal po cesti sam. Med petjem sem razločil več glasov. Ker je bil dan sončen in ves napojen s toplimi žarki sonca, je bilo na nebu tudi nekaj lastovic.

Tisto leto sem jih videl bolj malo, ker je bil šele april. Veselo so se lovile po lepem, brez oblačka modrem nebu. Njihovo zametno modro perje se je lepo prelivalo v sončnem lesku. Kadar pa sem jih videl od spodaj, se je njihov beli trebušček kot blisk skrtil za modro barvo. Videl sem jih, kako iščejo hrano za svoje neboljgane goličke. Ko pa so se lastovice spustile niže k tlom, sem sumil, da bo še tisti dan padal dež, vsaj majhna ploha. Vedel sem, da ko lastovice letajo visoko, ni vzroka za skrb, saj so rade čim bližje soncu. Ko pa se spustijo niže, je sonca verjetno kmalu konec. In res se je modro nebo kmalu skremžilo. Prikazali so se oblaki. Lastovice so zbegane iskale še zadnje črvičke, preden se bodo odpravile domov v svoja gnezda. Tudi jaz sem pohitel domov, saj sem se že vračal iz šole. Potem lastovic tisti dan ni bilo več na spregled.

Blaž Branc, 5. a r. OŠ Gorje

Mladi taborniki zaprisegli

Taborniki rodu Planinske rože iz Begunj so 3. maja, ob krajevnem prazniku Begunj, slovesno zaprisegli. Sotore so simbolično postavili kar v drevoredu begunjske graščine in namesto tabornega ognja prizgali svečke. Bilo je res slovesno. Najmlajši, ki so ta dan dobili rdeče rutke in bili sprejeti k "medvedkom" in "čebelicam", so dali zaobljubo, da bodo ljubili domovino, naredili vsak dan eno dobro delo in izpolnjevali svoje taborniške naloge in zakone. Starejši, "gozdovniki", z zelenimi rutkami, pa so slovesno zaprisegli. Veliko zahteva od njih zaprisega, kajti med drugim obljubljajo, da bodo prijazni, zanesljivi, zvesti, pogumni, plemeniti, varčni, živeli bodo zdravo, varovali bodo naravo, iskali bodo duhovne vrednote in podobno. Skupno so potem zapeli še taborniško himno "Dviga plamen se iz ognja..." Zdaj seveda komaj čakajo prvega skupnega tabora, kjer jih bodo njihovi starejšine učili vseh taborniških veščin in kjer bo doma družabnost. Vsi mladi bi morali med tabornike, da bi se še drugače spoznali med seboj, predvsem pa, da bi živeli z naravo, pravijo mladi begunjski taborniki. Saj ne morejo z besedami povedati, kaj vse doživljajo v taboru. Tabor je treba doživeti. ● Foto: D. D.

Povzetki raziskovalne naloge učencev OŠ Žiri IZ ZGODOVINE OTROŠTVA (13)

Posebno veselje je bilo ob veliki noči s **pirhi** in prej z **butarami**. Pirhe so sekali. Butare so izdelovali doma, podobno kot še sedaj:

"Včasih so ljudje bolj delali butare. Bogatejši so imeli večjo butaro in tudi bolj okrašeno. Lahko so jo nesli tudi štirje. Delali so jih iz vrbe, bedeničja in brinja. Okrašene so bile s pomarančami in barvnimi trakovi. Otroci so nosili oljčne vejice. Danes je obratno. Butaro so hranili do božiča. Takrat so jo zakurili v posebnem loncu in odišavili (blagoslovili) hišo. Zraven so molili. Hodili so okoli hiše, zato so temu obredu rekli okol ogle. V navadi je tudi sedaj. V cerkev pa so nosili butare zato, ker so hoteli pozdraviti Jezusa, saj je zapisano, da so Judje pozdravili Jezusa z raznimi vejami." (Zapisal Gašper Eniko po dedovem pripovedovanju.)

Kmalu za veliko nočjo so otroci kurili kresove, pred 1. majem in o kresu.

1. novembra so revni brali vahče. Hodili so od hiše do hiše in jih dajali kar v vrečo ali koš. Vahči so bili hlečki, ki so jih gospodinje pekile z namenom, da bi tisti, ki so jim jih podarili, molili za njihovo umrle. Več ko so jih spekle, bolj je bilo. Veljalo je pravilo, da morajo biti spečeni iz različnih vrst moke (pšenična, ajdova, koruzna itd.).

Ob božiču so otroci sodelovali pri postavljanju jasic in drevečka. Ker so bile takrat šolske počitnice, so dekleta počistila celo hišo od vrha do tal.

Vse leto so otroci imeli navado vsakemu, ki je imel god, "ofirati". Ofirali so zvečer pod oknom in en dan pred godom. Ko je godovnik zaslisljal pokrovice, je hitel k oknu, da bi jih obližal v vodo. Nato jih je povabil v hišo.

Nekateri so imeli veliko veselja pri branju knjig. Večina je prve spoznala šele v šoli - čitanko in druge. Pri bolj premožnih so bili naročeni na mladinske revije Vrtec, Naš rod, Angelček in Slovenčeve slike. Če so bili starši ljubitelji knjig, so dobili v roke tudi drugo. Gospod Alfonz Zajc je imel knjige Josipa Ribičiča in Eda Deržaja, Finžgarja, Milčinskega itd. Najbolj brane so bile: Kapljice, Cipek Capek, Stric Jaka, Čurimurčki, Palčki, Pravljice, Kraj Holololu, Za vesele in žalostne čase itd.

Raziskovalno nalogo so pripravili učenci zgodovinskega krožka: Agla Kopac, 8. a, Sabina Jereb, 7. c, Miha Jelenc, 7. b, Urška Čadež, 6. c, Urška Pečelin, 6. c, Tina Kavčič, 6. c, Gašper Eniko, 6. b, Špela Krvina, 6. b, Polona Mlakar, 6. b; mentorica: Minka Kokalj.

Skuhati znam

Skuhati znam kavo za mamico in atija. Zelo rada pijeta kavo in kakšen kozareček vina. Ko prideta iz službe, mi rečeta, naj jima skuham kavo.

Vzamem posodo in nalijem vodo. Ko voda zavre, jo odstavim od ognja in dodam na vsako skodelico eno žličko sladkorja, pomenam in počakam, da zavre. Zopet odstavim in dodam kavo.

Včasih se mi zgodi, da skipi po štedilniku. Mami pravi, da imamo doma več sladkorja in premalo kave. Seveda pa sem včasih pravi mojster.

Boštjan Kavčič, 3. r. OŠ Dražgoše

Torek, 11. maja 1993

SREDA, 12. maja 1993
TV SLOVENIJA 1

10.55 Batman, ameriška nanizanka
11.20 Videošpon
12.00 Iz življenja za življenje: Da ne bi bolelo
12.30 Kronika, kanadska dokumentarna serija
13.00 Poročila
13.05 Poslovna borza
13.15 Osmi dan
15.25 Clarissa, angleška nadaljevalna
16.20 Svet poročja
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Klub klobuk, kontaktna oddaja
18.50 4 v vrsto, TV igrice
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, Vreme
19.55 Sport
20.05 Zarišče
20.50 Dnevnik za mojega očeta in mamo, madžarski film
22.30 TV dnevnik 3, Vreme
22.54 Sport
23.00 Sova; V športnem duhu, ameriška nanizanka
Jezdec zore, španska nadaljevalna

**SLOVENIJA 1
V ŠPORTNEM
DUHU**

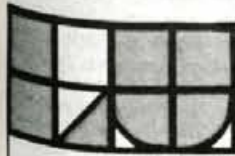
Nekdanji boskarski prvak in zdaj baptistični duhovnik George Foreman, ki se je po mnogih letih spet vrnil v ring, je gost v oddaji Športni kplet. Ko Gayle in Bobby govorita z njim o tem, ali prihaja do kakšnih sporov med različnimi svetovoma boksa in vare, se spet začne pripraviti. Foreman ju poskuša pomiriti z molitvijo. Ko to vidi Rapprot, jezen konča molitev z igralko, ki mu jo je sin napravil za rojstni dan. Posledica: Bobby obliži s poškodovanim kolonom. Gayle požrtvovalno skrbi zanj. To pa sploh ni vseč Nicku. Se bo zgodilo to, kar Bobby že ves čas hoče, da bi Nick za vedno odšel iz Gaylinega življenja?

TV AVSTRIJA 1

9.05 Družinske vezi 9.30 Babywatching, ponovitev 10.30 S srcem matere, ponovitev 12.10 Reportaže iz tujine 13.00 Čas v sliki 13.10 Mi, ponovitev 13.35 Sinha Moca 14.00 S telesom in dušo 14.45 Družina Meier 15.00 Jaz in ti 15.05 Ewoki 15.30 Ugibanje zaradi Dagoberta 15.50 Superbabica 16.20 Nekoč je bilo... 16.30 Ding dong 17.00 Mini čas v sliki 17.10 Wurlitzer 18.00 Čas v sliki 18.05 Mi 18.30 Baywatch 19.22

TV SLOVENIJA 2

14.40 Magija + Moda 15.30 Omizje 16.45 Beverly Hills 90210, ponovitev ameriške nanizanke 17.30 Sova, ponovitev 18.45 Analitična mehanika, ameriška izobraževalna serija 19.30 TV dnevnik 2, Vreme 19.55 Sport 20.05 Zarišče 20.50 Dnevnik za mojega očeta in mamo, madžarski film 22.30 TV dnevnik 3, Vreme 22.54 Sport 23.00 Sova; V športnem duhu, ameriška nanizanka
Jezdec zore, španska nadaljevalna

SUMMER ENGLISH SCHOOL,
z ameriško profesorico,
akademskim slikarjem,
animatorji športnih dejavnosti,
LJUDSKA UNIVERZA KRANJ,
tel.: 217-481.

**VESELE POČITNICE V KRANJSKI GORI
ZA OTROKE IN DIJAKE**

TV HRVAŠKA 1

8.00 Dobro jutro, Hrvaška/Zgodbe iz Monticella 10.00 Poročila 10.06 TV slika 11.30 Tom in Jerry kot otroka 12.00 Točno opoldne/Poročila/Ko se svet vrti, ameriška nadaljevalna 13.30 Monofon 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Notranji glasovi, ameriška nanizanka 16.00 Poročila 16.05 Učimo o Hrvaški 16.35 Malavizija: Vsi za enega, serija 17.30 Hrvaška država in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Moja knjiga o džungli 18.30 Loto 18.35 Santa Barbara, ameriška nadaljevalna 19.18 Risanka 19.30 Dnevnik 20.00 Loto 20.05 Leo Sotnyov, švicarski barvni film 21.35 TV razstava 21.45 Livno, dokumentarna oddaja 22.35 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Poročila 0.00 Sanje brez meja

Znanost 19.30 Čas v sliki/Vreme 20.00 Sport 20.15 Na ostrini noža, italijanska nadaljevalna 21.55 Pogledi od strani 22.05 Tekmeča 22.50 Jericho Mile, ameriški film; Peter Strawa 0.25 Čas v sliki 0.30 Manevka in vohljac 1.15 Poročila

TV AVSTRIJA 2

16.50 Tisoč mojstrov 17.00 Poklicne slike 17.30 Zemlja in ljudje 18.00 Družinske vezi 18.30 To ni mogoče 19.00 Regionalna poročila 19.30 Čas v sliki/Vreme 20.00 Kultura 20.15 Sport: Nogomet: Evropski pokal - finale pokalnih zmagovalcev stadiona Wembley v Londonu 22.00 Čas v sliki/Sport 22.30 Spomini 23.30 Zürich - transit, nemško-avstrijski film 0.40 Round Midnight 1.30 Poročila/1000 mojstrov

R TRIGLAV JESENICE

8.00 - Napoved, telegraf, horoskop, obvestila - 9.30 - Novice, aktualno, Naše stranke so stranke - 11.30 - Novice, zimzelene melodije, danes do 13-ih - 13.30 - Napoved popoldanskega programa, novinar na obisku - 14.15 - Obvestila, popoldanski telegraf, rezervirano za stranke, dogodki in odmevi - 16.15 - Obvestila, novice, spoznajmo se - 18.00 - Voščila, novice - 18.45 - Dogodki jutri, prenos Radia Slovenija

R ŽIRI

12.00 - Napoved programa - 12.15 - EPP - 12.30 - Morda ste preslišali - 13.00 - Danes do 13.00 - 13.40 - Naš zgodovinski spomin - 14.00 - Loka v časopisju - 14.30 - Devizni tečaj - 14.40 - Minute za požarno varnost - 15.00 - Dogodki danes, jutri - 15.30 - Prenos dnevno-informativne oddaje RA Slovenija - 16.00 - Napoved programa - 16.15 - Od srca do lonca - 16.30 - EPP - 17.00 - Obvestila - športni utrinki - 17.15 - Glasbeno popoldne: Moj svet, Heavy metal, Boom - 19.00 - Odpoved programa

ČETRTEK, 13. maja 1993
TV SLOVENIJA 1

10.40 Zgodbe iz školjke
11.30 Slovenska ljudska glasbila in godci: Beltiška banda
12.00 Analitična mehanika, ameriška izobraževalna serija
12.30 Videomeh
13.00 Poročila
14.55 ProContra
15.55 Oči kritike
17.00 TV dnevnik
17.15 Otroški program: Živ žav
18.00 Regionalni studio Maribor
18.50 4 v vrsto, TV igrice
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, Vreme
19.55 Sport
20.05 Zarišče
20.35 Glasba, show in cirkus: Arena klovnov
21.30 Tednik
22.15 TV dnevnik 3, Vreme
22.38 Sport
22.45 Sova: Op in ona, ameriška nanizanka
Jezdec zore, španska nadaljevalna

TV SLOVENIJA 2

15.30 Dnevnik za mojega očeta in mamo, ponovitev madžarskega filma 17.20 Sova, ponovitev 18.45 Ze veste 19.30 TV dnevnik 2, Vreme 19.55 Sport 20.00 Poslovna borza 20.10 Znanost, 18. oddaja 20.40 Dokumentarec meseca: Zgodba o bellem konju

TV HRVAŠKA 1

8.00 Dobro jutro, Hrvaška/Zgodbe iz Monticella 10.00 Poročila 10.06 TV Sola 11.30 Naj bo igral, mladinska dokumentarna serija 12.00 Točno opoldne/Poročila/Ko se svet vrti, ameriška nadaljevalna 13.30 Monofon 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Notranji glasovi, ameriška nanizanka 15.45 Afternoon report 16.00 Poročila 16.05 Učimo se o Hrvaški 16.35 Malavizija 17.30 Hrvaška država in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Znanost in mi 18.35 Santa Barbara, ameriška nanizanka 19.18 Risanka 19.30 TV dnevnik 20.05 Spektar 20.50 Glasbeno zapeljivanje zaradi tvojega imena 21.35 Ekran brez okvirja 22.35 TV dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Poročila 0.00 Sanje brez meja

Osnovna šola Žiri

razpisuje prosto delovno mesto

UČITELJA MATEMATIKE

za določen čas od 1. 9. do 31. 8. 1994 z možnostjo podaljšanja po enem letu za nedoločen čas.

Pogoji:

- predmetni učitelj ali profesor matematike z opravljenim strokovnim izpitom in nekajletnimi izkušnjami.

V primeru pomanjkanja prijav sprejmemo tudi absolventa ustrezne fakultete.

Šola nudi družinsko stanovanje od 30. 9. 1993 dalje.

Rok prijav je 30 dni od izida razpisa.

TV HRVAŠKA 2

16.50 TV koledar 17.00 Ko se svet vrti, ponovitev 17.45 Drevo za obešanje, ponovitev 19.30 TV dnevnik 20.05 Zvonili ste, milord? 21.00 Notranji glasovi, ameriška nanizanka 21.50 Mariboro music show 22.25 Nebesa morajo počakati 23.15 Pepsi DJ Mag 0.15 Horoskop

KANALA

9.00 Ris 9.50 Astrološka napoved 10.00 MacNeil in Lehrer komentirata, oddaja v angleščini 11.00 Drugačen svet, ponovitev ameriške nadaljevalne 11.50 Dober nakup 12.00 A Shop 12.15 MCM 19.00 A Shop 19.40 MCM 20.00 Risanka 20.15 Dnevno informativni program 20.30 Drugačen svet, ameriška nadaljevalna 21.35 Dance session, oddaja o plesu 22.05 Dekleta za zabavo, ameriški barvni film 23.25 Dnevno informativni program 23.40

KINO

12. maja

CENTER amer. ljub. thrill. IGRA SOLZ ob 16. 18 in 20. uri
STORŽIČ prem. amer. vohun. thrill. PATRIOTSKE IGRE ob 18. in 20. uri
ZELEZAR amer. melod. VONJ PO ŽENSKI ob 17. in 20. uri
ŠKOFJA LOKA amer. akcijski film LEVJESRČNI ob 20. uri
ZELEZNIKI amer. film POINT BREAK ob 19. uri
BLED amer. črna drama KRVAVA MARY ob 20. uri

PETEK, 7. maja 1993
TV SLOVENIJA 1

9.25 Batman, ameriška nanizanka
9.45 Armada senc, francoski film
12.05 Ze veste
12.30 Znanost
13.00 Poročila
13.05 Poslovna borza, ponovitev
13.15 Dokumentarec meseca, ponovitev
16.00 Osmi dan, ponovitev
17.00 TV Dnevnik
17.10 Tok, tok
18.00 Regionalni program - Koper
18.50 4 v vrsto, TV igrice
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik, Vreme
19.55 Sport
20.05 Forum
20.30 Ubijte Charleyja Warrickal, ameriški film
22.25 TV dnevnik, Vreme
22.49 Sport
22.55 Sova; Ljubezen da, ljubezen ne, 1. epizoda ameriške nanizanke; Jezdec zore, španska nadaljevalna; Plezalec, švedska nadaljevalna

**SLOVENIJA 1
LJUBEZEN DA,
LJUBEZEN NE**

1. del ameriške humoristične nanizanke; Jack Stein, sporen časopisni kolumnist, katerega nazori ga pogosti spravijo v težave, spozna Wally Porter, privlačno restavratorko, komaj ločeno od revnega igralca Kipa. Wally prikoraka v Jackov stalni lokal Blauie Shamrock, da bi si oddahnila zaradi druge ločitve, ki jo je stala lastne moderne restavracije. Zvrne nekaj kozarčkov preveč vodke in za vse večne čase spremeni svoje življenje, ko kupi lokal od njegovega lastnika Ika in se vinje na baha, da lahko iz tega naredi uspešno restavracijo.

TV AVSTRIJA 1

9.00 Jutranji program: Čas v sliki 9.05 Družinske vezi 9.30 Hitec 10.00 X-large 10.25 Metamorfoze 10.30 Sedem nevest za sedem bratov, ponovitev 12.15 Domače reportaže 13.00 Čas v sliki 13.10 Mi 13.35 Sinha Moca 14.00 S telesom in dušo 15.00 Jaz in ti, otroški program 15.05 Heidi, risana serija 15.30 Am, dam, des 15.50 Paradižniki proti vampirjem 16.15 Cool 16.30 Video uspešnice in kviz 17.00 Mini čas v sliki 17.10 Wurlitzer 18.00 Čas v sliki 18.05 Mi 18.30 Baywatch 19.22 Znanje danes 19.30 Čas v sliki/Vreme 20.00 Sport

TV SLOVENIJA 2

16.25 Glasba, show in cirkus, ponovitev 17.25 Sova, ponovitev 18.50 Znanje za znanje, učite se z nami 19.30 TV dnevnik, Vreme 19.55 Sport 20.10 Reka, poljudnoznanstvena oddaja 21.10 Večerni gost 22.10 Lewis Carrol - Vito Taufer: Alice v čudežni deželi, posnetek predstave Slovenskega mladinskega gledališča

Svet Zavoda osnovne šole Križe

razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA

Kandidat mora izpolnjevati splošne pogoje določene z zakonom in aktom o ustanovitvi oziroma s statutom zavoda:

- pedagoško izobrazbo
- strokovni izpit
- najmanj 5 let delovnih izkušenj v vzgojnoizobraževalnem delu
- ter dosegati delovne uspehe, iz katerih izhaja, da bo lahko uspešno opravljal naloge pedagoškega vodje zavoda.

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta, začetek dela 1. 9. 1993.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošijite v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: OSNOVNA ŠOLA KRIŽE - TRŽIČ, C, Kokrškega odreda 16, 64294 Križe, z oznako "ZA RAZPIS".

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po objavi razpisa.

TV HRVAŠKA 1

8.00 Dobro jutro, Hrvaška/TV koledar/Zgodbe iz Monticella, nanizanka 10.00 Poročila 10.06 TV sola 11.30 Hrvaške zgodbe in novele 12.00 Točno opoldne/Poročila/Ko se svet vrti 13.30 Mikser M 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Notranji glasovi, ameriška nanizanka, zadnji del 15.45 Afternoon report 16.00 Poročila 16.05 Angleščina, 2. del 16.35 Malavizija 17.30 Hrvaška država in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Izziv duha 18.40 Santa Barbara, ameriška nadaljevalna 19.30 Dnevnik 20.05 Dan HTV 20.45 Prenos svečanega koncerta 21.35 Ženska v rdečem, ameriški barvni film 23.00 Dnevnik 23.25 Slika na sliko 0.10 Poročila v angleščini 0.15 Poročila 0.25 Sanje brez meja

20.15 XY - nerešeno 21.25 Pogledi od strani 21.35 Pica, pica - košček neba, ameriška komedija; Julia Roberts 23.15 XY - nerešeno, odmevi gledalcev 23.25 Smrt v rdečem jaguarju, nemško-italijanska nadaljevalna 0.50 Poročila/1000 mojstrov

TV AVSTRIJA 2

15.40 1000 mojstrov 15.50 Rojena za ples, ameriški glasbeni film, 1936 17.30 Češki gradovi 18.00 Družinske vezi 18.30 Milijonsko kolo 19.00 Avstrija danes 19.30 Čas v sliki/Vreme 20.00 Kulturni dnevnik 20.15 Srečanje z naravo 21.00 Znanost 21.15 Otvoritev dunajskih slav-nostnih tednov 1993 23.00 Čas v sliki 21.10 Sport 23.30 X-large Nightime

**SALON
POHIŠTVA**

ARK MAJA
Kranj, PREDOSLJE 34
(kulturni dom), tel.: 241-031

TV HRVAŠKA 2

13.55 Polfinale SP v boksu, prenos 20.05 Kako čas beži, humoristična nanizanka 20.35 Potovanja 21.35 Cro pop rock 22.20 Stil življenja 23.00 Nočna izmena; Lovejoy, angleška nanizanka; Družina Adams, humoristična nanizanka; Jasper Carrott; Prerokovanje, ameriški film, 3.00 Horoskop/Video strani

KANALA

9.00 Ris 9.50 Astrološka napoved 10.00 MacNeil in Lehrer komentirata 11.00 Drugačen svet, ponovitev ameriške nadaljevalne 11.50 Dober nakup 12.00 A shop 12.15 MCM 18.20 Kako nastaja risanka 18.30 Rock starine 19.00 A shop 19.15 MCM 20.00 Risanka 20.15 Dnevno informativni program 20.30 Drugačen svet, ameriška nadaljevalna 21.20 Dan po jutranjem, ameriška poljudnoznanstvena serija 21.50 Borec iz pekla, ameriški barvni film 23.20 Rock starine 23.50 Dnevno informativni program 0.05 Poročila v angleščini: Deutsche welle 0.30 Astrološka napoved 0.40 Live&Kickin 1.25 A Shop

R ŽIRI

12.00 - Napoved programa - 12.30 - Morda ste preslišali - 13.00 - Danes do 13.00 - 13.40 - Naš zgodovinski spomin - 14.30 - Loka v časopisju - 14.40 - Devizni tečaj - 14.40 - Vse o četvrti - 15.00 - Dogodki danes - jutri - 15.30 - Prenos dnevno-informativne oddaje RA Slovenija - 16.00 - Napoved programa - 16.15 - Od srca do lonca - 17.00 - Športni utrinki - novice - obvestila - mali oglasi - 17.30 - Novosti na knjižnih policah - 18.00 - Iz zgodovine naših krajev - 18.20 - Oddaja iz kulturno verske zgodovine - II. del o redu Uršulink - 19.00 - Odpoved programa

KINO

CENTER amer. ljub. thrill. IGRA SOLZ ob 16. 18 in 20. uri
STORŽIČ ital. trda erot. LOČENKA ob 18. in 20. uri
ZELEZAR amer. melod. VONJ PO ŽENSKI ob 17. in 20. uri
ŠKOFJA LOKA amer. akcijski film LEVJESRČNI ob 18. in 20. uri

PREJELI SMO

V rubriki **Odmevi**, **Prejeli smo** objavljamo pisma bralcev po presoji in izboru uredništva. Vse, ki nam pišejo, prosimo, da pisma niso daljša od 60 tipkanih vrstic. Daljša pisma smo prisiljeni krajšati, ne glede na vsebino. Vabimo k sodelovanju! Pišite na naslov: **Gorenjski glas, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj**, za rubriko **Odmevi**.

Gorenjski partizan: Gorenjski odred 1942-1943

Februarja 1993 je Gorenjski tisk v Kranju z letnico 1992 natisnil kot 85. knjigo redne zbirke Partizanskega knjižnega kluba monografijo Gorenjski partizan: Gorenjski odred 1942-1944, ki so jo pripravili urednik Jože Dežman in avtorji Nataša Budna, Jože Dežman in Janez Lušina, v raziskovalni skupini pa je sodeloval tudi France Benedik. 346 gosto tiskanim stranem besedila s podnaslovi ob robu, dokaj bogato ilustriranega s številnimi fotografijami odredovih borcev, ustreljenih talcev, sovražnikovih oboroženih skupin in objektov ter orožja in z barvnimi fotografijami najizrazitejših pokrajinskih motivov Gorenjske ter močno poenostavljenih skic in statističnih tabel, sledi 10 strani navedb virov, literature in opomb. Skratka, gre za sodobno urejeno in ilustrirano knjigo kot rezultat dela raziskovalne skupine, ki je v dokajšnji meri uporabljala računalnik.

Taka obdelava in hitra razvrstitev v daljšem razdobju zbranih podatkov je narekovala ne le podrobne načrte, marveč tudi izrazito tematsko obravnavo.

Dva pisca zgodovinarja Gorenjskega muzeja sta upoštevala rezultate večletnega zbiranja gradiva in raziskav NOB na Gorenjskem, in tretji, ki je v tem boju sodeloval in si v njem pridobil bogate izkušnje za vojaški poklic, so omogočili obravnavo tem, ki osvetljujejo Gorenjski odred in njegovo delovanje, življenje v njem in medsebojne odnose. Medtem ko je v zgodovinskih orisih enot NOV in POS doslej prevladoval kronološko-tematski pristop in so prikazu krajskih obdobij organiziranosti in dejavnosti - zlasti bojevanja - sledili le posamezni orisi nekaterih dejavnosti, pa nam že kazalo te knjige pove, da so pisci povsem uveljavili tematski princip in pri razporeditvi zbranih podatkov in ugotovitev kronološki princip povsem zanemarili.

Uvodni besedi odbora Skupnosti borcev Gorenjskega odreda, ki je spodbujal pripravo knjige vse do njenega izida, sledi kratek oris razmer na Gorenjskem po tuji zasedbi in rasti narodnoosvobodilnih sil, kar je predstavljeno tako z nekaterimi konkretnimi podatki kot tudi s posplošitvami. V prvem delu pod naslovom *Odred*, njegovi borci in poveljniki pisci nakažejo nastajanje in razvoj Gorenjskega odreda od pomladi 1942 do konca avgusta 1944, ko je bil odred ukinjen, čas in prostor delovanja odredovih enot, odredni, bataljonski in četni poveljniki, odred mobilizira, odredovo moštvo in poveljniki. V drugem delu z naslovom *Spopadi* pisci najprej predstavijo sovražnike narodnoosvobodilnega gibanja od ustanov gestapa, nemškega orožništva, policije, obmejnih enot, železniške, tovarniške in poštna straže, enot nemške vojske, deželnih strelcev, protile-

talske obrambe, Wehrmannschafsta, vaških straž, raztrganecv in domobrancev, njihovo razvrstitev v postojankah, številčno in vojnotehnično krepitev ter oblike boja proti partizanom, nato predstavijo odredovo taktiko z razčlenbo vrst odredovih akcij po obdobjih in v prostoru, žrtve in odmeve na akcije, temu pa sledi prikaz pomembnejših partizanskih napadov na sovražnikove postojanke, zasede, spopade s kvistilskimi enotami, napadov na cestno, železniško, energetsko in telefonsko omrežje, gospodarske obrate in okupatorjeve postojanke; sledi kratka predstavitev odnosa partizanov do smrti, kar je ilustrirano z nekaj primeri, nato pa so imensko navedene izgube Gorenjskega odreda in II. oz. Poljanskega bataljona, ki je v letu 1942 nekaj časa spadal v Dolomitski odred. Ob imenskem navajanju ujetih borcev odreda, ustreljenih talcev in umrlih v koncentracijskih taboriščih ter padlih v bojih so omenjene številne bojne akcije odreda, torej tista dejavnost, zaradi katere je bil odred ustanovljen in ki ji druge knjige Partizanskega knjižnega kluba posvečajo osrednjo pozornost.

Tretji del je posvečen odredovim službam, zlasti intendantski, in načinom oskrbovanja, ki kaže, da se je odred oskrboval pretežno z živili in predmeti, ki so jih zanj zbrali in dajali rodoljubi, zvezam in načinom transporta, zdravstvu, obveščevalni službi in načinom zavarovanja, odrednim tehnikam in partizanskemu šolanju. Četrty del prikazuje življenje v odredu, torej prav tisto, o čemer najdemo v drugih knjigah le malo podatkov, tu pa zvmemo marsikaj zanimivega o načinu življenja, bivališčih, hrani, oblačenju, skrbi za čistočo ter o orožju, ki ga je imel in uporabljal odred.

Peti del z naslovom *Odred in partizanska oblast* obravnava odnose med vojaškimi in političnimi vodstvi, z navajanjem konkretnih primerov pa nas se znanja z grožnjami in sojenji vizivnostom, oblikami kaznovanja v partizanskih enotah, usmrtnimi in krivičnimi obsodbami. Pisca ocenjujejo, da se je kaznovanja politika odreda poleti 1943 poostrišla. V šestem delu pod naslovom *Kultura, politika, propaganda* obravnavajo nekatere značilnosti medsebojnih odnosov, zlasti pa povedo, da so leta 1943 gorenjski partizani prestopili mejo golega boja za obstoj, nato pa se je okrepila evidenca nad moštvo, prikazujejo način napredovanja, disciplino, ki pa ni temeljila na slepi pokorščini, marveč na upoštevanju skupnih interesov, prikazujejo, kaj so gorenjski partizani označevali z izrazom kolektiv, opišejo spodbude in tekmovanja, naraščanje administracije in birokratizacije, sektašenje proti zaveznikom in cenzuro, vprašanje enakopravnosti ženske, ljubezen v partizanih in povedo, da v odredu ni bilo organiziranega verskega življenja, da pa to ni bilo prepovedano, saj je bila spoštovana verska svoboda.

V poglavju o propagandi zvmemo o dejavnosti odreda za to dejavnost, o političnih urah, na katerih so borci bolj kot teoretična politična vprašanja zanimala konkretna dogajanja, o vojni med partizansko in protipartizansko propagando, praznovanjih in mitingih, zlasti pa o oblikah propagandnega čtiva ter spodbujanju množičnega sodelovanja v kulturi. Posebno poglavje je posvečeno organizaciji Komunistične partije v odredu, kjer avtor ocenjuje, da si je "parija zagotovila popolno oblast v partizanskem gibanju", navedeni primeri pa bolj kot to kažejo, da si je s požrtvovalno in organizirano dejavnostjo svojih članov pridobila vodilno vlogo. Sledi povzetek najpomembnejših ugotovitev raziskave in navedba uporabljenih virov in literature, pri čemer pa kot dokaz o verodostojnosti

podatkov niso navedeni konkretni dokumenti, marveč arhivski fond, tiski in študije, v katerih bo mogoče preverjati sporne navedbe, opise in ocene.

Naj na skromno odmerjenem prostoru za poročilo o knjigi s tako obilico podatkov in tako raznovrstno paleto vprašanj, ki jih knjiga o Gorenjskem odredu široko razčlenja, opozorim na nekaj njenih temeljnih značilnosti. Izrazito tematska obravnava tako različnih značilnosti partizanskega življenja, ki jim je doslej slovensko zgodovinarstvo posvečalo razmeroma malo pozornosti, otežkoča predstavitev razvojne poti odreda v hitro spreminjajočih se okoliščinah, ob tem pa je zanimarjen tudi prikaz kompleksnega medsebojnega učinkovanja vseh silnic, ki so omogočale in povzročale takratno dogajanje. Ocene nekaterih obravnavanih tem neredko temeljijo na navedbi nekaj izbranih primerov, čeprav bi bilo mogoče pridobiti kritično oceno šele ob upoštevanju celote ali vsaj velike večine primerov. Oris Gorenjskega odreda je napisan pretežno po partizanskih virih, čeprav bi mogli pisci najti zelo številne podatke tudi v dobro ohranjenih arhivskih fondih okupacijskih organov. Ker ni upoštevano vse gradivo o odredu, so nekateri podatki napačni oz. pomanjkljivi, statistični podatki pa neredko samo vzorčni.

Kljub tem kritičnim pripombam pa je knjiga pomemben prispevek k spoznavanju ne le Gorenjskega odreda, marveč slovenskega partizanstva na sploh, saj je bil prav ta odred osrednja partizanska enota na Gorenjskem, v kateri so se značilnosti partizanskega bojevanja na Slovenskem najbolj razvile in najdelj ohranile. Številni citati iz partizanskih dokumentov kažejo ne le izvirno množično lastno iskanje možnosti za preživetje, obstoj in razvoj partizanstva v najtrših okoliščinah, marveč tudi zanimivo partizansko miselnost in izrazoslovje. Premagan je pretirani poudarek pri dosedanjih orisih gorenjskih partizanskih enot na vojaških vprašanjih, s čimer naj bi pisci ovrgli občutek, da je NOB na Gorenjskem zaostajala za intenzivnostjo boja v nekaterih drugih slovenskih pokrajinah; dana je pobuda za vsestransko kritično obravnavo in prikaz slovenskega partizanstva kot enega od najpomembnejših dejanj v naši narodni zgodovini.

Ivan Križnar

Zakaj je predsednik skril denar za ZZB NOV

Predsedstvo SDP Radovljica je na svoji izredni seji obravnavalo dogajanje na seji SO Radovljica, ko je le-ta sprejemala proračun za leto 1993.

Predvsem smo si v stranki SDP zastavili vprašanje, zakaj se denar, namenjen za financiranje občinske organizacije ZZB NOV ne nahaja pod postavko s tem imenom, tako kot vsa leta doslej. Odgovora, na čigavo pobudo, nismo našli. Vendar pa je glasovanje pokazalo, da je poslanski klub SDP edini, ki se je v celoti in nedvoumno opredelil, da skupščina nima pravice do zanikanja imena ZZB NOV.

Na sami seji skupščine so bili zavrnjeni tako naš predlog, da se že v osnutek proračuna vrne ime, kot tudi amandma, s katerim smo že drugič poskusili preprečiti sramoto, da bi se skupščina opredelila proti imenu ZZB NOV. Žal smo bili preglasovani. Še celo več, novi tekst je dobil opredelitev "VE-TERANSKE ORGANIZACIJE IN ŽRTVE VOJNE", kamor sodijo po razlagah danih na skupščini tudi prisilno mobilizirani v nemško vojsko in domobranci. Naj nam bo oproščeno, če bo novi zakon tak, bomo tudi proti zakonu.

Borčevska organizacija je tako dobila južev denar. Ostal pa je grenak občutek, da so borce partizane, prvič v zgodovini, svobodno izvoljeni poslanci, kratkoma izenačili z domobranci.

Radovljiški poslanci so tako javno pokazali, kakšen je njihov odnos do naše zgodovine. Očitno so nekateri prepričani, da se je naša zgodovina začela šele leta 91 ali šele z njihovo izvolitvijo za poslance. Toda kakšna zmota. Za nas kot državo so pomembni tako Brižinski spomeniki, kot prvi prevod Svetega pisma, tako kmečki upori, kot boj partizanov od leta 41 - 45 in boj teritorialcev v letu 91. Pa še marsikaj, česar vsega ni možno naštet.

V radovljiški skupščini pa smo še enkrat dokazali, da nam ni mar zgodovine, da se ne zavedamo, da naroda brez zgodovine ni. Dokazali smo tudi, da smo še daleč od civilizirane Evrope in bliže Balkanu, kajti Evropa je že zdavnaj potegnila črto med tistimi, ki so se borili na strani fašizma na osi Rim, Berlin, Tokio in tistimi, ki so se borili za svobodo svoje domovine, proti okupatorju. Skratka Evropa je razčistila s kvistlingi, mi pa jih vedno bolj enačimo z borci za svobodo. Gospodje poslanci vprašujemo vas zakaj? Ali je to pot v demokracijo? Ali je na poti v demokracijo potrebno zatajiti ZZB NOV? Gospodje poslanci, če je to "to" potem mi nismo z vami. Z vami pa nismo in to vam moramo očitno povedati razločno, ker sicer ne boste doumeli, da taka pot ne pelje v demokracijo.

Predsednik SDP Vladimir Silič

Zadnjič:

nasilje nad žrtvami NOB - odgovor komisiji sveta krajevne skupnosti Godešič za postavitev obeležja, na članek objavljen v Gorenjskem glasu, dne 6. aprila 1993

Res je, da nekaj takih obeležij že stoji na cerkvenih zidovih, vendar verjetno s soglasjem svojcev padlih. Svoji trinajstih padlih borcev iz Godešiča pa niso dali takega soglasja krajevni skupnosti oz. komisiji. Torej, takih soglasij komisija na Godešiču nima. Ne vemo, kako si to zamislija komisija.

Nabiralna akcija za postavitev plošče je res uspela, kot so pisali v Gorenjskem glasu in objavili na Radiu Žiri. Menimo, da je to samo akcija za zbiranje prostovoljnih prispevkov za obeležje, ni pa to referendumski rezultat, kot to oni menijo. Lahko je ob zbiranju prispevkov siliti krajanje za prispevek. Referendum pa je nekaj drugega. Na referendumu se vsak tajno odloča, brez prisile, ali bo svoj glas oddal za ali proti.

Če bi komisija upoštevala izjave svojcev trinajstih padlih borcev ZZB, ki so s svojimi izjavami pokazali, da so proti, da so imena padlih napisana na plošči, bi s tem dokazali demokracijsko določanje vsakega udeleženca oz. svojca.

Prav tako je bilo stališče letne skupščine borcev na Godešiču, ki je podprla izjave svojcev padlih, da kaj takega ne dovolijo.

Menimo, da je tako izsiljevanje komisije grobo kršenje človekovih pravic v demokracijski družbi in tako početje ostro obsojamo.

Razprtij na Godešiču v preteklem obdobju ni bilo. To je dokaz, da je bil na Godešiču, skupno z vsemi dejavniki, storjen velik napredek na komunalnem in drugih prodojih. Čas razprtij se je na Godešiču pojavil prav sedaj na podlagi izsiljevanj v obravnavani zadevi.

Nismo proti postavitvi take plošče na cerkvi, vendar brez imen borcev, za katere so dali svojci izjave, da so proti.

Nadžkofijski ordinariat je dne 18. novembra 1992 obvestil Župnijski urad Reteče, da daje soglasje za postavitev plošče na cerkvi. Vendar pa glede na to soglasje obstaja možnost, da svojci padlih borcev odklonijo to soglasje za svoje padle v NOB.

V nadaljevanju Nadškofijski ordinariat med drugim pove tudi:

"Vse naj se uredi v medsebojnem dogovoru obeh strani. Nujno je, da se za tako ploščo dobi soglasje vseh svojcev, ki imajo žrtve te vojne. Nikogar pa ni mogoče prisiliti, da bi bilo ime padlega napisano na tej plošči."

Tako je stališče Nadškofijskega ordinariata Ljubljana. Menimo, da je tako stališče res demokracijsko in ga vsi podpiramo. Upoštevati ga bi morala tudi komisija pri KS Godešič.

Komisija, ki postavlja to ploščo, naj na ploščo napiše le imena, za katera ima soglasje.

Tudi v razgovoru dne 9. januarja 1993 v Škofji Loki s predsednikom Zveze združenih borcev in udeležencev NOB Slovenije je bilo ugotovljeno, da ni nikogar, kaj prisiliti k soglasju za kaj takega. Vse sprotne primere bo treba sodno obravnavati.

Če bo komisija kljub vsemu napisala vsa imena, bo združenje borcev in udeležencev NOB sprožilo postopek na sodišču.

S tem člankom zaključujemo dialog s Krajevno skupnostjo Godešič v zvezi s postavitvijo obeležja.

Predsednik ZZB NOB občine Škofja Loka Franc Gaber

Predsednik KZ NOB Godešič v.d. Ivan Križnar

Sprenevedanje ali cinizem o vojnih veteranih

Zadnje zasedanje občinske skupščine Radovljica, 8. aprila, na katerem so odborniki največ besedi namenili obravnavi občinskega proračuna za tekoče leto, je po pričakovanju pritegnilo posebno pozornost ne le upravičencev oz. porabnikov proračunskih sredstev, pač pa tudi širše javnosti. Pri tem se ni bilo moč izogniti pričakovani in pomislekov, da bo "razdeljevanje" tega denarja oz. postavk odvisno in morda celo odločilno od strankarskih mahinacij, kar se je na koncu pri oblikovanju sklepov tudi uresničilo.

Najbolj drastičen primer sprenevedanja in pomanjkanja sleherne politične kulture nekaterih poslancev večinskih strank iz LDS in KDS, je izločitev postavke o financiranju občinske organizacije ZZB NOB iz osnutka in nato iz sprejetega predloga proračuna?! Menda je to edini primer takšnega prekanjenega poseganja v ustavne in zakonite pravice na Gorenjskem in morda tudi v Sloveniji?

O postopku, ki je presenetil in ogorčil borce, zlasti pa s povsem nepričakovano pobudo in obrazložitvijo poslanca LDS Jožeta Dežmana, je takoj naslednji dan razpravljali izvršni odbor občinske organizacije ZZB NOB Radovljica, na katerem so najodločneje obsodili njegov nastop in izrazili protest zaradi sprejetja njegovega ciničnega sprejetja pobude, katero je težko verjetno poželjala njegova stranka pred zasedanjem skupščine? Težko je namreč verjeti, da vodilni strankarski mož ne ve ničesar o Tretjem odstavku 50. člena Ustave Republike Slovenije, ki izrecno določa: Vojnim veteranom in žrtvam vojnega nasilja je zagotovljeno

posebno varstvo v skladu z zakoni! Jasno je tudi obrazloženo v tem členu, kdo je vojni veteran in žrtev vojnega nasilja. Med slednje so razen udeležencev NOB in borcev proti vojaški agresiji na Republiko Slovenijo 1991. leta ter borcev oz. vojakov in častnikov, vključno njih v zavezniške vojske ali oborožen protifašistični boj v drugih deželah, sodijo tudi pojmom žrtev vojnega nasilja prisilno mobilizirani v redno nemško, italijansko in madžarsko vojsko. Pri tem so izzete osebe, ki so se prostovoljno vključile v vojaške, policijske oz. kolaborantske vojaške formacije nemških, italijanskih in madžarskih okupatorskih sil in oblasti! Poslancem bi moralo biti razen tega poznano, da tudi mednarodne konvencije FMAC-WVF priznajo status vojnega veterana po enakih kriterijih, ki jih vsebujejo določila slovenske ustave!

Postavlja se torej vprašanje po kakšnih zakonih ali konvencijah si radovljiška občinska skupščina prisvajava pravico eliminirati pravice borčevske organizacije in izenačiti z vojnimi veterani pripadnike slovenskega domobranstva, ki je prisilno zvestoba kot kolaboracijska vojna formacija vodil in vrhu v nemu poveljniku tretjega Reicha Adolfu Hitlerju v boju proti partizanom in njihovim zaveznikom? Takšnih borstev nima v nobeni civilizirani državi, ki je bojevala boji v drugi svetovni vojni proti hitlerjevski zločinski koaliciji. Dejstvo, da so za vojne veterane priznani tuji državljani, ki so se borili v vrstah NOV z enakimi pravicami, kot jih imajo nekdanji udeleženci boja proti fašizmu in nacizmu v lastnih rednih armadah, bi moralo biti dovolj dokazljivo slehernemu predlagatelju sklepov in odlokov, da ne bi osramotil pred javnostjo.

Radovljiškimi strankarskim vojakom bi kazalo pripraviti, da si bolje in podrobneje seznanijo z mednarodnimi konvencijami in slovensko ustavo, če tudi jim bo težko upravičiti zapornost. Slovenski vojni veterani, torej partizani in drugi udeleženci NOB, interniranci, ujetniki in borci proti fašizmu v zavezniških armadah ne morejo biti ravnodušni, ko jih poslanci uvrščajo v isto vrsto kot domobranci ali četniki. Nasilno mobilizirani v nemško, italijansko ali madžarsko vojsko imajo seveda vsa pravica zahtevati od teh držav oz. veteranskih združenj povrniti oz. priznati priznavalnino naša država pa mora za to ustrezno ukrepati in poskrbeti za realizacijo teh določil iz mednarodnih konvencij. Član ZZB NOB občine Radovljica ne bode in ne morejo soglasno nobenim občinskim odlokom, ki bi bil v nasprotju z našimi ustavnimi, zakonskimi in drugimi mednarodno priznanimi določili. Borci bodo temeljito premislili, preden bode spet kdaj na volitvah glasovali za odbornike in poslance iz strani, kot so to na svojo škodo storili ob zadnjih volitvah, so menili na izvršnem odboru občinske organizacije ZZB NOB Radovljica. Upoštevati, da vodilni iz občinske organizacije LDS niso pozabili, da je morda prav borci vsako glasovanje prineslo priključno zmago njihovim

izvršni odbor je med drugim sklenil, da bo nastovil osovski odlok in kršitev zakonitih pravic borčevske organizacije pristojnim organom in občinski skupščini, osrednjem vodstvu ZZBU NOV Slovenije in o seznanil slovensko javnost s sredstvih javnega obveščanja. Posledice svojega početja naj si pripisujejo pobudniki in kšnega sklepa in odloka in ki so ga izglasovali. Jasno, da bo ta nedopustni postopek občinske skupščine tudi predmet razprav na vseh krajevnih skupščinah in občinski skupščini ZZBU NOB Radovljica.

Jošt Rolc

Splača se izbirati

Vse večje število bank, ki se vse bolj poskušajo ravnati po razmerah na trgu, nudi potencialnim uporabnikom njihovih storitev tudi možnost izbire. Ker so se politike posameznih bank začele razlikovati, pač v skladu z njihovimi ocenami stanja na finančnem trgu, se splošno pregledati, kaj posamezne banke ponujajo in poiskati najugodnejše variante. Tokrat smo preverili, kakšne pogoje banke na Gorenjskem nudijo deviznim varčevalcem. Uvodoma kaže opozoriti še na to, da je devizno varčevanje možno (po predpisih Banke Slovenije) le v bankah in torej ne tudi v hranilnicah, ki jih je tudi pri nas kar nekaj.

Pregled pogojev varčevanja pokaže, da je obrestna mera odvisna od vrste deviznih sredstev, dolžine in načina varčevanja ter tudi vrednosti depozita. Za primerjavo naj izberemo pogoje, ki veljajo za nemško marko, pri nas najpogostejšo valuto, ter italijansko liro, ki zaradi znanih razmer dosega najvišje obresti.

Vloge na vpogled:	za DEM	za ITL
(letna obrestna mera v odstotkih)		
Gorenjska banka		
- devizni račun	2,00	5,00
- devizna hranilna knjižica		
(določeni minimalni zneski)	3,50	6,00
A banka	3,50	5,00
SKB banka	4,00	5,50
Kratkoročne vezave deviznih sredstev:		
(obrestne mere za 3-mesečno vezavo)		
Gorenjska banka	5,50	7,70
A banka	6,90	7,75
SKB banka	5,50	7,60
Dolgoročne vezave:		
(obrestne mere za 100.000 DEM oz. 100.000.000 LIT vezano nad 12 mesecev)		
Gorenjska banka	7,80	8,60
A banka	7,25	9,00
SKB banka	6,75	10,00

Kot je razvidno iz gornjih primerjalnih podatkov, so razlike v obrestni meri kar občutne, kaj pa pomeni odstotek razlike, zlasti pri večjih vrednostih, bodo presodili zainteresirani. Ni potrebno posebej poudarjati, da obstajajo tudi druge (donosnejše) oblike naložbe denarja, ki pa jih običajno spremljajo tudi večja tveganja. Naložbe v bankah običajno veljajo kot najzanesljivejše, ko jim zaupate in prav to je najtežja naloga naših bank. ● S. Ž.

Bomo Slovenci letošnji dopust preživeli kar doma?

Tujina je marsikje cenejša

Kranj, 10. maja - Z vojno v Sloveniji, predvsem pa z bližino vojne v sosednji Hrvaški, so se počitniški cilji Slovencev začeli spreminjati. Jadranske obale je vse manj, razmere pri bivanju v bližnjih obmorskih sosednjih krajih Istre pa zelo spremenljive, kar pomeni, da lahko naletiš na zelo solidno in poceni ali pa tudi na drago in nesolidno postrežbo. Poleg tega je izvenzijska ponudba na Hrvaškem precej zasoljena (pivo je naprimer okrog 20 odstotkov dražje kot pri nas), kot kaže pa se zaradi mile zime spet obeta cvetenje morja. Zaradi vsega tega je smiselno premisliti ali še oditi na počitnice prek meje na Hrvaško.

Zanimivo je, da v večini naših turističnih krajev ugotavljajo, da smo domačini gostje, na katere je vredno staviti in jih povabiti k sebi (tudi z ugodni cenovnimi aranžmaji). Slovenci pa smo začeli spoznavati, da dopust ni samo Jadran. Tako je za poletje za Gorenjce zlasti zanimiva ponudba številnih zdravilišč, med katerimi so nekatera izven glavne sezone (glavna sezona je od 15. julija do 20. avgusta) pripravila cenovno zanimive programe, podobno je tudi ob morju in na nekaterih turističnih kmetijah. Vse več je ponudbe različnih kampov, od teniškega do jahalnega, ribarjenja in podobno. Kot so povedali v turistični agenciji Odisej v Kranju, pa je te dni veliko zanimanja za Atlasov program počitnic v tujini, kjer so letalski aranžmaji v Španiji, v Grčiji, Turčiji... celo cenovno privlačnejši od programov ob naši obali in zdraviliščih (okoli 400 DEM za tedenski polpenzion v hotelih B kategorije), zato so te dni sprejeli že precej vplačil za te programe.

Kako se bodo prodajali gorenjski turistični centri, se sicer še ne ve, ne drži pa več nekdanje prepričanje, da je naprimer Bled nedosegljiv za domače goste, saj naprimer teden počitnic v hotelu Astorija Kompas ponujajo za 280 mark. Vse bolj priljubljeni počitniški cilj je Bohinj, kjer bo za dnevni polpenzion v hotelih v glavni sezoni treba odšteti med 30 in 90 mark, podobno je v Kranjski Gori. Tedenski aranžmaji v toplicah bodo v glavni sezoni med 250 in 600 markami, večinoma pa imajo pripravljene ugodnosti za upokojece in družine z otroki. ● V. Stanovnik

KOLIKO JE VREDEN TOLAR

	NAKUPNI/PRODAJNI	NAKUPNI/PRODAJNI	NAKUPNI/PRODAJNI
MENJALNICA	1 DEM	1 ATS	100 LIT
A banka Kranj (Tržič, Jesenice)	69,45 72,50	9,83 10,15	7,42 7,60
AVAL Bled, Kranjska gora	68,80 70,95	9,80 10,00	7,40 7,65
COPIA Kranj			
CREDITANSTALT N. banka Lj.	69,60 72,20	9,80 10,30	7,30 8,00
EROS (Stari Mayr), Kranj	70,00 70,80	9,85 10,00	7,40 7,60
GEOS Medvode	70,00 71,00	9,70 10,00	7,45 7,60
HRANILNICA LON, d. d. Kranj	70,00 70,65	9,80 9,95	7,40 7,60
HIDA-tržnica Ljubljana	70,10 71,00	9,85 9,99	7,55 7,65
HIPOTEKARNA BANKA, Jesenice	69,40 70,00	9,60 9,90	7,35 7,90
INVEST Škofja Loka	69,50 71,20	9,80 9,04	7,40 7,72
INVEST Tržič	69,50 71,50	9,84 10,16	7,40 7,80
LB-Gorenjska banka Kranj	68,00 70,90	9,84 10,08	7,00 7,65
MERKUR-Partner Kranj	69,60 69,80	9,89 9,92	7,50 7,60
MERKUR-Zelezniška postaja Kranj	69,60 69,80	9,89 9,92	7,50 7,60
MIKEL Strazšče	70,20 70,55	9,85 9,98	7,40 7,50
OTOK Bled	69,80 70,25	9,80 9,91	7,36 7,65
POŠTNA BANKA, d. d. (na poštah)	69,00 70,50	9,58 9,88	7,11 7,49
SHP-Slov. hran. in pos. Kranj	69,70 70,50	9,80 9,95	7,40 7,50
SKB Kranj (Radovljica, Šk. Loka)	69,60 69,80	9,89 9,92	7,50 7,60
SLOGA Kranj	69,50 70,10	9,72 9,97	7,35 7,60
SLOVENIJATURIST Boh. Bistrica	67,90	9,46	6,90
SLOVENIJATURIST Jesenice	69,50 70,60	9,84 9,95	7,45 7,57
WILFAN Kranj	70,10 70,50	9,90 9,99	6,45 7,60
WILFAN Radovljica, Grajski dvor	69,90 70,60	9,85 9,99	7,40 7,55
F-AIR d. o. o. Tržič	69,50 71,00	9,80 10,50	7,40 7,70
POVPREČNI TEČAJ	69,55 70,72	9,79 9,97	7,32 7,59

Pri nakupu in prodaji SKB in MERKUR zaračunavata provizijo.
Pri Šporovcu v Avstriji je ATS ob nakupu blaga po 9,80 tolarjev.

BORZNI IZRAZI

HEDGING POSEL

Instrument za izločitev rizika prevelikega skoka borznih tečajev. Zavarovanje ene pozicije z drugo pozicijo, na primer posel z vrednostnimi papirji v tuji valuti zavarujemo z opcijo ali terminskim poslom. Pri polnem kritju tečajnega rizika nimamo izgub, pa tudi ne dobička.

IMENSKA DELNICA

Delnica, ki se v nasprotju s prinosniško delnico glasi na ime določene osebe, ki je kot lastnik vpisana v delniškem registru. Pravice, ki izhajajo iz imenske delnice, se prenašajo z indosamentom (glej prinosniška delnica).

IMENSKI PAPIRJI

Vrednostni papirji, ki se glasijo na ime določene osebe.

INDEKS

Glej borzni indeks, delniški index. Indeks je pokazatelj, ki zaznamuje nihanje tečajev in vrednosti in omogoča primerjavo.

INDEKS FUTURES

Terminske pogodbe o borznih indeksih, s katerimi lahko trgujemo na terminski borzi, npr. z indeksom DAX na DTB (Nemški terminski borzi).

INDOSAMENT

Izjava o prenosu pravic, ki izhajajo iz vrednostnega papirja, napisana na njegovi hrbtni strani.

Koliko zaslužijo vodilni

Večina direktorjev zasluži do 2.500 mark

Ljubljana - Združenje Manager je 92 vodilnih delavcev slovenskih podjetij (generalne direktorje, direktorje, predsednike poslovnih odborov in druge) vprašalo o tem, koliko zaslužijo na mesec in kakšne ugodnosti "uživajo".

Anketa, ki je zajela predvsem podjetja v družbeni last, sicer pa tudi manjša, srednjevelika in velika podjetja, je pokazala, da več kot 80 odstotkov vodilnih zasluži do 2.500 mark tolarke protivrednosti, kar je precej manj, kot je sicer pogosto slišati. Če si plačilne "razrede" ogledamo nekoliko pobliže, ugotovimo, da več kot polovica direktorjev zasluži manj kot 2.000 mark na mesec, približno četrtnina jih prejema na mesec 2.000 do 2.500 mark plače, okrog 15 odstotkov vprašanih dobiva 2.500 do 3.000 mark, ostali pa več kot 3.000 mark. Največja plača, ki jo je pokazala anketa, je manjša od 4.500 mark. Kar zadeva udeležbo vodilnih pri ustvarjenem dobičku, je več kot 70 odstotkov vprašanih izjavilo, da lani zaradi (slabih) poslovnih rezultatov ni dobilo ničesar, približno četrtnina pa je iz dobička prejela eno ali dve plači.

In kakšne ugodnosti še "uživajo" vodilni? Dobra četrtnina vprašanih direktorjev in 40 odstotkov drugih vodilnih ima možnost dodatnega krajšega izobraževanja doma in v tujini, manj kot četrtnina obojih podjetje plača dodatno življenjsko zavarovanje, petina direktorjev in 12 odstotkov ostalih vodilnih pa lahko službeni avto uporablja tudi za osebne namene. Vprašani so tudi izjavili, da vse te ugodnosti, ko jih "preoblikujejo" v denar, ne predstavljajo več kot dve mesečni plači.

Popust pri carini in priznanja

Kranj, 10. maja - Med sejmom malega gospodarstva v Kranju so se sestali tudi predstavniki sejmskih hiš in Službe za ekonomske odnose pri Gospodarski zbornici Slovenije. Predstavnica Službe je pojasnila, da so za našo državo razrešeni postopki začasnega uvoza tako imenovanega ATA KARNET v vrednosti šest tisoč DEM. Za ekspanate na sejmi, ki se ne proizvajajo v Sloveniji, je odobren 85-odstotni popust pri plačilu carine, za odkup reprodukcijskega materiala v okviru sejmskega aranžmaja pa velja 50-odstotni popust pri plačilu carine. Sejem malo gospodarstvo si je ogledalo okrog dva tisoč obiskovalcev. Največjo ponudbo je na prireditvi predstavila Obrtna zbornica Škofja Loka. Med sejmom pa se je sestel tudi organizacijski odbor za pripravo nadaljnjega razvoja te prireditve v Kranju. Komisija za inovacije pa je podelila priznanja po kriterijih SPRINT in sicer 3 zlata, 8 srebrnih in 2 bronzastih.

Zlata priznanja so dobili Karmen Vidmar za stol, Gorazd Rakovec in Lojze Bertonec za telefon z vrtljivim valjem za izbiranje klicnih števil in Jože Vogelnik za ročni mešalnik za tekočine v sodih ter dve srebrni za električni stesalni mešalnik in za ročni mešalnik za tekočine v pločevinkah. Srebrna priznanja so dobili še Aleš Jurančič za ekološko varčne pralne valjčke, Radko Tišma za vrtno garnituro, Aleksander Slavonec in Stane Završnik za mehanska drsna tesnila in vrtljive pretočne spojnice, Andrej Korošec za ekološko suho čistilo ter Mojca Hohnjec-Mehle in Saša Mächtig za novo oblikovani telefon. Bronasti priznanji za električni masažnik in za elektronsko napravo za zračenje v avtomobilu je dobil Aleš Jurančič. ● A. Ž.

Kotru

oddelek avto deli - v kleti
**AKCIJSKA
PRODAJA KOLES**

do 15. 5. 1993

**MOŽNOST NAKUPA
NA 5 OSEBNIH ČEKOV**

JELOVICA

Šk. Loka, Kidričeva 58, tel. 064/631-241, faks/632-261

na sejmu

v Mariboru od 11.-15. 5. 1993

TEROTECH

HIŠE, URATA, OKNA,
SENCILA, URTNE GARNITURE

10%
popusta

ZA OPUŠČENI PROGRAM

do 35%
popusta

in na vseh prodajnih mestih Jelovice

ŠKOFJA LOKA Kidričeva 58, 064/632-270,
KRANJ Partizanska 26, 064/211-232,
MURKA LESCE, 064/714-163

TRGOVINA S POHIŠTVOM

ALPROM
d.o.o., TRŽIČ

na Gorenjskem sejmu v KRANJU
AKCIJSKA PRODAJA KUHINJ
"GORENJE" IN "SVEA"

25% POPUST

Delovni čas: od 9. do 11.30 in od 14. do 19. ure,
sobota od 9. do 12. ure; tel.: 222-268

AVTO ŠOLA AMD KRANJ

organizira tečaj iz cestnoprometnih predpisov
v ponedeljek, 17. 5. 1993, ob 17. uri v
prostorih AMD KRANJ.

Prijave sprejemamo od 7. do 19. ure v sprejemni
pisarni društva vsak dan, razen v soboto od
7. do 12. ure. **VABLJENI!**

H R A N I L N I C A

d. d. Kranj

Koroška 27, tel: 064/223-777, fax: 064/211-337

**Posebna majska ponudba -
tolarska vezava z devizno klavzulo!**
Vsak Gorenjec ta prav bo v LON tolarje djav.

Podatek o povprečni odkupni ceni mleka pove malo

Enemu štirinajst tolarjev, drugemu trideset

Kranj - Ko govorimo in pišemo o tem, kolikšno plačilo dobijo za mleko živinorejci (kmetje in posestva), največkrat uporabljamo podatek o povprečni odkupni ceni, ki upošteva mleko s 3,6 odstotka tolsče, povprečni dodatek na kakovost in za vse enak prispevek državnega proračuna. Dejansko so pri izplačilu med živinorejci razlike: nekateri dobijo precej več od povprečne cene, drugi pa (lahko) tudi bistveno manj.

Če nekoliko pobliže pogledamo merila za oddajanje in plačevanja mleka, ki so enaka za odkupno območje kranjske in škofjeloške mlekarne in nekoliko različna na območju bohinjske zadruge oz. sirarne, ugotovimo, da so dodatki za kakovostno mleko v vseh primerih precej manjši, kot so odbitki za nekakovostno mleko oz. za mleko, ki ne ustreza predpisanim merilom. Zakaj je tako, ni treba posebej poudarjati. Mlekarne hočejo dobiti čimveč kakovostnega mleka in se znebiti vsega takšnega (slabega), ki "pokvari" tudi dobrega.

Da ne bi imeli občutka, kot da vsi živinorejci dobijo za mleko enako plačilo, pogledajmo na dveh (precej ekstremnih) primerih, kolikšne so lahko razlike!

Dobro in slabo mleko

Prvi primer: Kmet je v (kranjsko) mlekarno oddal mleko s 3,4 odstotka tolsče in s 3,1 odstotka beljakovin. Ko so "njegov" vzorec mleka analizirali, so ugotovili, da je bilo v mililitru 2,9 milijona mikroorganizmov. Za izračun je pomemben še podatek, da na leto odda v mlekarno okrog trideset tisoč litrov mleka.

Drugi primer: Gre za kmeta, ki je v mlekarno oddal mleko s 3,9 odstotka tolsče in s 3,35 odstotka beljakovin. V laboratoriju Živinorejsko veterinarskega zavoda Gorenjske so ugotovili, da je bilo v mililitru mleka manj kot 100 tisoč mikroorganizmov. Kmet, o katerem pišemo, pa je lani oddal v kranjsko mlekarno več kot 180 tisoč litrov mleka.

40-odstotni odbitek od osnovne cene

Kaj kažejo izračuni za prvi primer? Ker je vrednost tolsčobne enote 6,0889 tolarja, je osnovni znesek za mleko s 3,4 odstotka tolsče 20,70 tolarja. K temu je treba prišteti 1,54 tolarja "državnega dodatka" za pokrivanje razlike v ceni, hkrati pa odbiti tudi 8,28 tolarja odbitkov. Ker je mleko v mililitru vsebovalo 1,5 do 3 milijone mikroorganizmov, je odbitek od osnovne cene 40-odstotni; za beljakovine pa ni bilo ne odbitka in ne dodatka, prav tako ne dodatka za koncentracijo prireje in odkupa. Kmet je torej v tem primeru za liter mleka dobil 13,96 tolarja, kar pomeni, da mu je plačilo pokrilo le 37 odstotkov stroškov, ki so jih za april izračunali na Kmetijskem inštitutu Slovenije (37,39 tolarja za liter).

Za skoraj pet tolarjev dodatkov

In koliko je dobil drugi? Če delež tolsče pomnožimo z vrednostjo tolsčobne enote, dobimo osnovni znesek 23,75 tolarja za liter, h kateremu je treba prišteti še 1,54 tolarja "državnega dodatka" in 4,69 tolarja, kolikor znašajo dodatki. Ker je mleko v mililitru vsebovalo manj kot 200.000 mikroorganizmov, je dobil največji, 10-odstotni dodatek na osnovno ceno, poleg tega pa še 6-odstotni dodatek za velik delež beljakovin in dodatek na koncentracijo, ker je lani v mlekarno oddal več kot 180 tisoč mikroorganizmov. Kmet je torej za liter mleka prejel 29,98 tolarja ali še enkrat več kot kmet iz "prvega scenarija". ● C. Zaplotnik

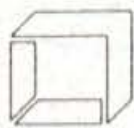

"KMEČKI STROJ" ŠKOFJA LOKA
SV. BARBARA 23, 64220 ŠKOFJA LOKA
TEL: 622-575, 622-311

KMETOVALCI * NOVO* UVOZ IZ ITALIJE!

- traktorske rotacijske brane in freze "MASCHIO"
- enoosne pogonske kiper prikolice "BERNARDI in PRADELLA"
- atomizerji in škropilnice "EUROPIAVE" in kardani "BODIOLI"
- kosilnice "BCS" 602, 603, 622 benz./diesel -100 do 140 cm, traktorske kosilnice "BCS" DUPLEX in ROTO 404
- nošeni trosilec za hlevski gnoj in enobrazdni plugi "GRATONI"

NAJNIŽJE CENE: traktorskih gum BARUM, puhalnikov GRIČ 4000, vrtnih kosilnic ALKO. OBIŠČITE NAS!

dominvest jesenice, p.o.
Jesenice, Titova 18,

vam nudi

možnost nakupa več stanovanj in garaž v novem objektu na Hrušici št. 57 pri Jesenicah in sicer:

- enosobna 42,98 m²
- dvosobna 60,36 m²
- trosobna 78,32 m²

Cena za 1 m² koristne stanovanjske površine znaša 1.600 DEM v tolaški protivrednosti na dan sklenitve pogodbe z možnostjo 5 % popusta pri takojšnjem plačilu kupnine.

Rok izvedbe oz. prevzema stanovanj do 15. 6. 1993.

Stanovanja so opremljena z vsemi instalacijami in možnostjo telefonskih priključkov.

Zadružna zveza o vladnih ukrepih v kmetijstvu

Uvozne dajatve so prenizke

Predlog zadružne zveze za odkupno ceno mleka: maja 28 tolarjev za liter, junija 30, potem mesečno usklajevanje z rastjo stroškov.

Kranj - "Sedanja kmetijska politika ne omogoča razvoja, ampak vodi v nazadovanje ter v propad podeželja in tistega dela gospodarstva, ki je tako ali drugače povezano s kmetijstvom. Zahtevamo, da država sprejme strategijo razvoja kmetijstva kot dolgoročen dokument, ki bo vladi omogočil voditi uspešno kmetijsko politiko, kmetu pa zagotovil pogoje za stabilno gospodarjenje," poudarjajo v zadružni zvezi, kjer tudi sicer nimajo najboljšega mnenja o ukrepih, ki jih je za izboljšanje razmer v kmetijstvu sprejela vlada marca in aprila letos.

V zadružni zvezi soglašajo s seznamom kmetijskih pridelkov in živil, za katere naj bi pri uvozu plačevali posebne dajatve (prelevmane), vendar pa se ne strinjajo z višino prelevmana za goveda in prašiče. Vlada je za uvoz mladega pitanelega goveda določila domačo ceno 153 tolarjev za kilogram žive teže in prelevman v znesku 11,50 tolarja za kilogram žive teže, za uvoz prašičev pa ceno 145 tolarjev in prelevman 10,50 tolarja za kilogram. V zadružni zvezi ocenjujejo, da je izhodiščna domača cena postavljena prenizko in da so tudi prelevmani za 60 odstotkov prenizki. Izračuni namreč kažejo, da so bili konec aprila stroški prireje kilograma bika 220 tolarjev za kilogram in da bi (ob predpostavki, da tudi kmetje prispevajo svoj delež k zmanjšanju inflacije) morali kot osnovo za izračun prelevmana upoštevati vsaj ceno 177 tolarjev za kilogram, za prašiče pa 168 tolarjev.

Pomanjkljivo regresiranje obresti

V vladni uredbi o uvedbi finančnih intervencij za ohranjanje in razvoj kmetijstva ter pro-

spodbud za reševanje tržnih presežkov mleka v aprilu, bi po oceni zadružne zveze morala ukrep podaljšati na vse leto in spodbude uvesti tudi za izvoz mesa, mesnih izdelkov, perutnine, zelenjave, sadja, vina, hmelja...

Manj za regrese, več za upravo

V zadružni zvezi imajo precej pripomb tudi na kmetijski del proračuna. Država je namreč letos kmetijstvu in gozdarstvu realno namenila manj denarja kot lani, do precejšnjih sprememb pa je prišlo tudi v "kmetijskem proračunu". Sredstva za subvencije in naložbe so se v primerjavi z lani zmanjšala za več kot 12 odstotkov, močno so porasla sredstva za delovanje upravnega organa in

Cena mleka naj pokriva vsaj 80 odstotkov stroškov

Kar zadeva odkupno ceno mleka, so v Zadružni zvezi Slovenije "spomnili" vlado na sklep državnega zbora, da "naj do obravnave predloga zakona o proračunu Republike Slovenije za leto 1993 pripravi ukrepe, ki bodo omogočili dvig odkupnih cen do 80 odstotkov proizvodnih stroškov mleka in mladega pitanelega goveda".

Proračun je že sprejet, vlada doslej sklepa ni izpolnila, odkupna cena, ki velja od 1. aprila dalje, pa skupaj z nadomestilom za pokrivanje izgube znaša povprečno 25 tolarjev za liter. Ob tem, da so bili po izračunih Kmetijskega inštituta Slovenije aprila stroški prireje litra mleka 37,39 tolarja, pokriva odkupna cena le 67 odstotkov stroškov, v zadružni zvezi pa se zavzemajo za to, da bi živinorejcem plačali vsaj 80 odstotkov stroškov oz. po ceni 30 tolarjev za liter. Ker gre zdaj za precejšnjo razliko, predlagajo postopno prilagoditev: aprila oddano mleko naj bi bilo po 25 tolarjev, maja po 28, junija po 30 tolarjev, potem pa bi cenno spreminjali v skladu z rastjo stroškov. ● C. Zaplotnik

Zadružna priporočila vladi

V Zadružni zvezi Slovenije pričakujejo od vlade, da bo takoj analizirala učinkovitost sedanje prelevmanske zaščite domačega kmetijstva, popravila uvozne dajatve za govedo in prašiče in kot izhodišče upoštevala za goveda domačo ceno 177 tolarjev za kilogram žive teže, za prašiče pa 168 tolarjev. Pričakujejo tudi, da bo do junija sedanjo odkupno ceno mleka prilagodila (80 odstotkom) stroškom prireje, potem pa ceno usklajevala z naraščanjem stroškov, da bo določila višino izvoznih stimulacij za mleko, meso in njune izdelke, za perutnino, zelenjavo, sadje, hmelj in vino, zagotovila zadosti denarja za spodbujanje izvoza do konca leta, določila pogoje za odkup pšenice, oljnic in sladkorne pese in priskrbelo sredstva za spodbujanje razvoja zadružništva.

Vidno in prikrito vnetje vimena

Število celic v mleku kaže zdravje vimena

Vnetje vimena oziroma mastitis je najpomembnejša in najpogostejša bolezen pri molznih kravah.

Vnetje vimena nastane, kadar bakterije skozi seskov kanal ali po krvi prodi in se naselijo v mlečni žlezi. Ob tem poškodujejo vimensko tkivo. Zaradi tega se spremeni izgled in sestava, občutno pa se zmanjša tudi količina namolzenega mleka iz obolele četrti. V hujših primerih vnetja vimena je prizadeto tudi splošno zdravstveno stanje krave (povečana telesna temperatura, neješčnost, driska, idr.)

Največkrat pa je vnetje vimena prikrito, tako da ga rejec z enostavnimi metodami odkrivanja ne uspe ugotoviti. Zmanjšana proizvodnja in spremembe v sestavi mleka, ki so posledice takega vnetja, običajno nastajajo počasi in povsem prikrito. Vimensko žlezno tkivo propada, sproti pa ga nadomešča vezno tkivo. Zaradi velikega števila prikritih primerov je ugotavljanje mastitisa v veliki meri odvisno od dodatnih razpoznavnih testov, ki slonijo predvsem na številu celic (levkocitov) v mleku prizadete vimenske četrti. Če ocenjujemo problem mastitisa samo po številu vidnih vnetij, je stanje v čredi običajno zadovoljlivo.

Ko vidno bolnim kravam prištevamo še prikrito bolne, je stanje v čredi v pogledu vimenskih obolenj drugačno. Zato je dokrivanje prikritih mastitisov (krav) pomembno. Rejec je tako natančneje seznanjen z dejanskim stanjem v čredi, kar mu daje več možnosti, da bolezen prepreči in tako zmanjša izgube. Kadar prikritega vnetja vimena ne ugotovimo pravočasno, le-ta povzroči resne poškodbe vimenskega tkiva, saj sam obrambni mehanizem živali le redko uspe zaustaviti vnetje. Skoraj vedno je potrebno zdravljenje.

Ugotavljanje prikritega mastitisa

Štetje celic v mleku je zanesljiva, enostavna in po vsem sve-

tu razširjena metoda ugotavljanja prikritega mastitisa. Metoda temelji na dejstvu, da se bele krvničke (levkociti) v povečanem številu pojavijo v vnetnem, vimenskem tkivu, kjer se poskušajo zoperstaviti bakterijam. Levkociti oz. t.i. "somatske celice" so v takih primerih prisotne tudi v mleku, njihovo število pa je odvisno od resnosti vnetja.

Povečano število celic v mleku ni vedno znak vnetja vimena.

Število celic v mleku je povečano nekaj dni po telitvi, zadnji fazi laktacije in včasih pri nekaterih drugih zdravstvenih motnjah. Na splošno se povečano število celic odraža na manjši proizvodnji mleka. Ta izguba je lahko od črede do črede različna.

Rok Lombar, dr. vet. med. ZVJ Gorenjskega inštituta za mikrobiologijo in parazitologijo, Ljubljana

Agrarne skupnosti

Za vložitev zahtevkov še malo časa

Novi zakon o agrarnih skupnostih naj bo tak, kot je bil avstro-ogrski.

Dovje - Na drugem zboru predstavnikov razlaščenih vasi Gorenjske, ki je bil prejšnjo nedeljo na Dovjem, so med drugim sklenili, da je agrarne skupnosti treba ustanoviti v vseh vaseh, kjer jih doslej še niso. Skupnosti naj v svojem imenu ali v imenu posamičnih agrarnih upravičencev do konca letošnjega maja vložijo zahtevek za vrnitev podržavljenega premoženja, seveda če tega niso storile že prej.

Na zboru so tudi sklenili, da naj se agrarne oz. vaške skupnosti v skladu z zakonom registrirajo kot društva ali kot druge pravne osebe. Državnemu zboru predlagajo, da naj sprejme poseben zakon o agrarnih skupnostih, in sicer takšnega, kot je bil stari avstro-ogrski. Kar zadeva predlagani zakon o gozdovih, je zbor podprl pripombe Rudija Šimca, predsednika Zveze razlaščenih vasi, o paši, pobiranju sadežev in plodov, gozdnih cestah, o ločitvi godnih, pašnih in kmetijskih površin ter o spoštovanju servitutnih pravic. Na zboru so tudi sprejeli pobudo za revizijo zakona o Triglavskem narodnem parku in predlagali, da bi zožili širše in ožje območje parka, uskladili interese prebivalstva in lastnikov gozdov ali zemljišč na območju parka in lastnikom zemljišč omogočili sodelovanje pri varstvenem režimu parka. V svet Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije so kot predstavnik denacionalizacijskih upravičencev predlagali Rudija Šimca, agrarnim skupnostim pa so tudi priporočili, naj se včlanijo v zvezo razlaščenih vasi (Rudi Šimac - tel.: 065-21755). ● C. Z.

Povezave med številom celic v hlevskem vzorcu mleka in zdravju vimena v čredi

Število celic v ml hlevskega vzorca	Ocena zdravja vimena	
manj kot 125.000	odlično	vimenska vnetja v čredi niso problem
od 125.000 do 250.000	dobro	
250.000 - 375.000	zadovoljivo	v čredi je nekaj živali s prikritim mastitisom
375.000 - 500.000		v čredi je zdravje vimena ogroženo; pogostejša obolenja mlečne žleze; potrebne dodatne preiskave mleka; zdravljenje in preventivni ukrepi
500.000 - 750.000		v čredi je zdravje vimena moteno; obolenih živali v čredi je več; nujne so dodatne preiskave mleka in načrt sanacije obrata; spremembe v sestavi mleka
več kot 750.000		v čredi je zdravje vimena zelo moteno; zelo veliko obolenih živali; nujne so dodatne preiskave mleka in načrt sanacije obrata; opazne spremembe v sestavi mleka

Prijetno branje

STOGLASOVA STOTINKA

UREJA: Vilma Stanovnik

OD SREDE, 5. maja, REVIIJA E - ŠPORT

- X ALENKA KEJŽAR: Šampionka iz kopalne kadi
 - X Vse o kolesarstvu 1993
 - X Ob zaključku sezone smučarskih profesionalcev
 - X Priloga: Vitergin
- E - ŠPORT - NOVA ŠTEVILKA

KAJAKAŠI IN KANUISTI SO TEKMOVALI NA SAVI OD ZASIPA DO BLEDA

NAJATRAKTIVNEJŠI DISCIPLINI NEMCEMA, ANDREJ JELENC DRUGI

Zaradi nizkega vodostaja na Savi Bohinjki so morali organizatorji druge letošnje tekme za svetovni pokal v spustu na divjih vodah tekmo organizirati na Savi Dolinki - Kljub temu da je tekmo zmotil hud naliv, so bili na koncu zadovoljni tako organizatorji kot tekmovalci.

Bled, 8. maja - Od petka do sobote so bili blejski gostje tudi športniki, kanuisti in kajakaši, ki so se pomerili na drugi tekmi za svetovni pokal (prva je bila 2. maja v Mönchauju v Nemčiji). Organizatorja tekmovalna sta bila kajakaška zveza Slovenije in Kajak kanu klub Ljubljana, na rezervni progi pa so se najbolje znašli tekmovalci iz Nemčije, pa tudi naši so dokazali, da so solidno pripravljeni in sposobni poseči po visokih uvrstitvah. Žal ni uspelo zmagati našemu prvemu favoritu, kanuistu Andreju Jelencu, ki je naredil nekaj napak v vrhnjem delu proge.

Sicer pa je bilo na vsej progi od Zasipa do cilja malce pod Blejskim mostom ob progi tudi veliko gledalcev, ki so uživali ob nastopih svetovnih mojstrov brzice na divjih vodah. Žal se je množica razkropila ob hudem nalivu, ki pa ni preveč oviral tekmovalcev.

Na tekmi je v štirih disciplinah skupaj nastopilo 78 tekmovalcev, naši pa so največ pričakovali v kanuju enosedu, kjer je bil favorit Andrej Jelenc. Vendar pa je predvsem na zgornjem delu proge napravil nekaj napak, ki so ga

Frank Steinhäuser iz Nemčije je zmagal med kanuisti: "Proga ni bila pretežka, mislim pa, da je bila selektivna, saj je imela nekaj težjih preprek. Sicer pa je voda lepa, čista, kar mi je zelo všeč, pri nas v Nemčiji je tako lepih prog malo. Nisem pa pričakoval zmage, saj je bil favorit gotovo Jelenc in sem zato presenečen in seveda zadovoljen."

Marcus Gickler iz Nemčije je bil zmagovalček tekme v kajaku: "Tekma je bila zelo prijetna, celo zabavna, sam nisem imel problemov. Vseč mi je, ker organizatorji, kljub pomanjkanju vode na prvi progi niso obupali in so pripravili rezervno progo. Težave z vodo so na tekmah sicer večkrat. Za današnjo progo pa lahko rečem, da je bila na nekaterih delih precej lahka, na drugih pa težja. Brez problemov sem opravil s tekmi, razmere za tekmovalce pa so bile klub dežju dobre, čemur je dokaz tudi, da ni bilo poškodb."

veljale prvega mesta, tako da je bil na koncu drugi, 3,53 sekunde zaostanka za zmagovalcem Nemcem Frankom Steinhäuserjem. Tretji je bil z nekaj več kot osmimi sekundami zaostanka Francoz Jerome Bonnardel, nekaj več kot devet sekund je zaostal Nemeč Oliver Bittel, Joško Kancler in Simon Hočevar pa sta se uvrstila na peto in šesto mesto. Med našimi so nastopili še Boštjan Žitnik, ki je bil deseti, Zoran Zavrtnik, ki je bil dvanajsti in Matej Hočevar, ki je med sedemnajstimi kanuisti končal tekmovalje na petnajstem mestu.

V kanuju dvosedu naši niso nastopili, zmagala pa sta Slovaka Vladimir Vala in Jaroslav Slučnik.

Med kajakašicami je slavila Avstrijka Uschi Profanter, pred Nemko Karin Wirz, ki je zaostala dobrih šest sekund, naša Lučka Cankar pa je bila enajsta z nekaj več kot minuto in 25 sekund zaostanka za zmagovalko.

Najhujši je bila konkurenca v kajaku, kjer pa je zmagal Markus Gickler, ki je bil tudi zmagovalček prve letošnje tekme za svetovni pokal v Nemčiji. Najboljši slovenski tekmovalček je bil Jernej Abramič na enajstem mestu, štirinajsti je bil Gorazd Medved, med dvajseterico pa se je od naših uvrstil še Borut Tuma.

Zaključna slovesnost s podelitvami medalj in pokalov je bila v kampu Šobec, kamor sta prišla tudi notranji minister in predsednik častnega odbora prireditelje Ivo Bizjak in zunanji minister in podpredsednik častnega odbora Lojze Peterle ter župan občine Radovljica Vladimir Černe. Predsednik častnega odbora Ivo Bizjak pa je takole strnil vtise s tekmovalja: na Bledu: "Kljub temu da smo danes doživeli že marsikaj, od prelepega sončnega vremena, do naliva, je tekmovalje za svetovni pokal uspešno pod streho. Mislim, da je bilo pripravljeno, kar je treba, za kar gre zaslugi marljivim organizatorjem in sponzorjem, ki so omogočili prireditve. Upam in prepričan sem, da bo tako tekmovalje tukaj še kdaj, hkrati pa upam na nadaljnji razcvet tega športa v Sloveniji, čeprav v kajaku in kanuju Slovenija že kar nekaj pomeni." ● V. Stanovnik

Kljub temu da je bilo na vsej progi od Zasipa do cilja malce pod Blejskim mostom ob progi tudi veliko gledalcev, ki so uživali ob nastopih svetovnih mojstrov brzice na divjih vodah. Žal se je množica razkropila ob hudem nalivu, ki pa ni preveč oviral tekmovalcev. Na tekmi je v štirih disciplinah skupaj nastopilo 78 tekmovalcev, naši pa so največ pričakovali v kanuju enosedu, kjer je bil favorit Andrej Jelenc. Vendar pa je predvsem na zgornjem delu proge napravil nekaj napak, ki so ga veljale prvega mesta, tako da je bil na koncu drugi, 3,53 sekunde zaostanka za zmagovalcem Nemcem Frankom Steinhäuserjem. Tretji je bil z nekaj več kot osmimi sekundami zaostanka Francoz Jerome Bonnardel, nekaj več kot devet sekund je zaostal Nemeč Oliver Bittel, Joško Kancler in Simon Hočevar pa sta se uvrstila na peto in šesto mesto. Med našimi so nastopili še Boštjan Žitnik, ki je bil deseti, Zoran Zavrtnik, ki je bil dvanajsti in Matej Hočevar, ki je med sedemnajstimi kanuisti končal tekmovalje na petnajstem mestu. V kanuju dvosedu naši niso nastopili, zmagala pa sta Slovaka Vladimir Vala in Jaroslav Slučnik. Med kajakašicami je slavila Avstrijka Uschi Profanter, pred Nemko Karin Wirz, ki je zaostala dobrih šest sekund, naša Lučka Cankar pa je bila enajsta z nekaj več kot minuto in 25 sekund zaostanka za zmagovalko. Najhujši je bila konkurenca v kajaku, kjer pa je zmagal Markus Gickler, ki je bil tudi zmagovalček prve letošnje tekme za svetovni pokal v Nemčiji. Najboljši slovenski tekmovalček je bil Jernej Abramič na enajstem mestu, štirinajsti je bil Gorazd Medved, med dvajseterico pa se je od naših uvrstil še Borut Tuma. Zaključna slovesnost s podelitvami medalj in pokalov je bila v kampu Šobec, kamor sta prišla tudi notranji minister in predsednik častnega odbora prireditelje Ivo Bizjak in zunanji minister in podpredsednik častnega odbora Lojze Peterle ter župan občine Radovljica Vladimir Černe. Predsednik častnega odbora Ivo Bizjak pa je takole strnil vtise s tekmovalja: na Bledu: "Kljub temu da smo danes doživeli že marsikaj, od prelepega sončnega vremena, do naliva, je tekmovalje za svetovni pokal uspešno pod streho. Mislim, da je bilo pripravljeno, kar je treba, za kar gre zaslugi marljivim organizatorjem in sponzorjem, ki so omogočili prireditve. Upam in prepričan sem, da bo tako tekmovalje tukaj še kdaj, hkrati pa upam na nadaljnji razcvet tega športa v Sloveniji, čeprav v kajaku in kanuju Slovenija že kar nekaj pomeni." ● V. Stanovnik

SLOVENSKI ALPINISTI NA POTI V PAKISTAN - V nedeljo zjutraj je z brniškega letališča odšla slovenska alpinistična odprava pod vodstvom Kranjčana Tomaža Jamnika, v kateri so plezalci Viki Grošelj, Davo Karničar, Boštjan Kekec, Rado Nadvešnik, Zvonko Požgaj, Boris Sedej in Stipe Božič ter zdravnik Damijan Meško. Ekipo načrtuje vzpon po Abruškem rebu na K 2, drugo najvišjo goro na svetu. Vzpon na vrh bi bil za Slovenijo 13. osemstočak, za Vikija Grošlja pa deseti. Razen tega bo Jezerjan Karničar poskusil spust s smučmi z gore, o odpravi pa bodo posneli tudi film. S. Saje - Foto: G. Šinik

ZAVAROVALNICA TRIGLAV IN ŠPORTNA ZVEZA RADOVLJICA SKLENILI POGODBO O SODELOVANJU

Na sedežu Zavarovalnice Triglav, območne enote Kranj, sta minuli petek direktor Zavarovalnice Triglav, območne enote Kranj, Franc Lotrič in predsednik Športne zveze Radovljica Aleks Čebulj podpisala pogodbo o medsebojnem sodelovanju.

S to pogodbo Zavarovalnica Triglav namenja športnikom in športnim organizacijam v radovljiški občini finančna sredstva, ki bodo tem organizacijam ob kritičnem finančnem stanju še kako koristila.

Po dogovoru v letošnjem letu bodo denar namenili za izboljšanje varnosti na treningih in tekmovaljih v Hali na Bledu, na letališču Alpskega letalskega centra, na letnih kopališčih v Radovljici in Kropi, v športnem parku v Radovljici, pri organizaciji smučarskih tekmovalj in za dela na koči Planika, nekaj sredstev pa bo namenjeno Odbojškarskemu klubu Bled in Športni zvezi.

Pogodba je bila podpisana za daljše obdobje, sredstva pa bodo letno namenjena tistim organizacijam, ki bodo pri svojem delu najuspešnejše.

Pri podpisu sta pomočnika direktorja Zavarovalnice Belita Kusterle in Aleksander Troha poudarila namen podpisa pogodbe, s katero namenja Zavarovalnica Triglav sredstva tistim organizacijam, za katere v občini menijo, da jih s svojim delom zaslužijo, predvsem pa za tiste programe in namene, ki združujejo največ ljudi in povečujejo varnost. ● Janez Šolar

KONJI NA SLIKARSKIH PLATNIH

Ljubljana, 11. maja - Konjeniška zveza Slovenije, galerija GEMA in SMELT in podjetje DOM pripravljajo v dnevi od 12. do 20. maja v galeriji SMELT v Ljubljani prodajno razstavo na temo konj z avkcijo likovnih del, ki bo 20. maja ob 18. uri. ● V. S.

ŠVICARJI ZADOVOLJNI V LESCAH

Švicarski aeroklub organizira na Bledu od 8. do 22. maja že 10. leto zapored tabor za jadralnem pilotov.

Gre za mojo pobudo iz časa, ko sem delal na nekdanjem jugoslovanskem turističnem predstavništvu v Zürichu. Akcija uvrščanja te vrsti turistične ponudbe - v tistih časih nikakor ne standardne - je bila dodatno komplicirana, ker sem po prvem uspešnem poskusnem taboru sprožil na željo Švicarjev še akcijo za omogočanje povratnih poletov prek jugoslovansko-avstrijske državne meje čez koridor nad Karavankami.

Termika nad gorskim svetom je namreč omogočala Švicarjem, ki so vsi po vrsti izkušeni jadralci, atraktivne polete globoko v značni prostor Avstrije. Nekaterim je uspel celo "prodor" nekaj 10 km v Švico in nazaj na Bled, brez vmesnega pristanka. Realizacija te akcije je bila mogoča po zaslugi odličnega sodelovanja z vrsto motiviranih in strokovno kompetentnih posameznikov iz vrst državne uprave in letalskega športa.

Na temelju pozitivnih izkušenj s švicarskimi piloti je bila izdana kasneje s strani zveznih organov ustrežna "dozvola" za tovrstne prelete tudi letalcev iz drugih držav, če so štartali in aterirali na letališču v Lescah.

Upravičenost omenjanja dogodka izpred skoraj 10 let (kar je časovno gledano seveda neaktualno) vidim v dejstvu, da je potekala organizacija teh taborov - kot za nas vsekakor zelo zanimive in finančno atraktivne oblike turistične ponudbe - vseskozi brez zapletov ter kontinuirano. Začeli smo z brezhibnim tretmanom naših carinskih organov na mejnih prehodih z Avstrijo in Italijo, prek katerih so švicarski jadralci na zelo netipičnih vlačilnih cigarastih oblik, pripeljali v Slovenijo svoja zložena jadralna letala. Oba te, je treba tudi poudariti, da so bili gostje iz Švice s strani turističnih in športnih dejavnikov na Bledu ves čas odlično servisirani, ter da jim je sam kraj in njegova širša okolica močno prirasla k srcu. Vodstvo tabora in njihovi udeleženci so ob vsaki priložnosti izpričevali svojo naklonjenost in simpatije do Slovenije. Letalci iz Švice so bili tako tudi dobrodošli glasniki razmer pri nas, ki so vsaj v svojem domačem okolju, demantirali v Evropi žal zelo razširjene predsodke glede varnostnih razmer v RS. Oba vodja dosedanjih taborov, g. Herbert in g. Bachman, sta tudi avtorja cele vrste pripisovkov o Sloveniji - splošnih značilnosti naše države, kot tudi po posameznih vrstih njene turistične ponudbe (zlasti golf in roboholva). ● Ivan Martelanc

BASEBALL

PO ŠESTIH KOLIH LISJAKI DRUGI

Kranj, 10. maja - Potem ko so prejšnji konec tedna Kranjski lisjaki osvojili pokal Gorenjske, so ta konec tedna odigrali peto in šesto kolo državnega prvenstva. V prvi tekmi v Gunceljah so zmagali z rezultatom 23 : 2, drugo tekmo pa je zmotil močan naliv, tako da so jo prekinili pri rezultatu 10:3, vodja ekip pa sta se dogovorila, da jo končata z rezultatom ob prekinitvi.

Tako imajo Kranjski lisjaki po šestih kolenih tri zmage in trenutno delijo drugo mesto z ekipo Golovca in Ježice B. Na lestvici pa vodi Ježica A, ki ima pet zmag in en poraz. ● V. S.

ŠAH

MURKA LESCE - SLOVENSKI PRVAK

V soboto in nedeljo je bilo v Postojni, v organizaciji Optimizma iz Postojne, ekipno pokalno prvenstvo Slovenije v šahu.

Nastopale so 4-članske moške (24) in mladinske (14) ekipe ter 3-članske ženske (7) ekipe. Igralni čas je bil 30 minut na igralca, igralo pa se je 7 kol po švicarskem sistemu pri članih in mladincih ter 7 kol po Bregerjevem sistemu pri članicah.

Zmagovalček v članski konkurenci je bila Murka iz Lesca v postavi Dražen Sermek, Vojko Mencinger, Marko Tratar, Srečko Truta in Anton Praznik, sledila je ekipa Metalne iz Maribora in SK Gambita iz Nakla (Leon Mazi, Evald Ule, Boris Ciglič in Dušan Joković). Ekipa SS Tomo Zupan Kranj je bila na 1. mestu.

V mladinski konkurenci je zmagala ekipa Metalne iz Maribora, SS Tomo Zupan iz Kranja pa je bila na 4. mestu. Pri članicah je ekipa SS Tomo Zupan zasedla 4. mesto. ● Aleš Drinovec

BALINANJE

TRATA ŠE VODI

Trata pri Škofji Loki, 8. maja - V super balinarski ligi je edini gorenjski predstavnik, ekipa Trate, doma gostila Slugo in zanesljivo zmagala z rezultatom 13 : 4. Tako po treh kolenih vodi brez poraza s šestimi točkami.

V prvi ligi je ekipa Primskovega izgubila s Transportom z rezultatom 10 : 7, Feroles Radovljica je na gostovanju odnesel točki Svobodi in zmagal z rezultatom 7 : 10, Huje so premagale Bičevje z rezultatom 14 : 3, Hrast pa 5. avgust z rezultatom 15 : 2. Na lestvici vodita Želznica in ekipa Ferolesa Radovljice s po šestimi točkami. ● V. S.

NA HRUŠICI BALINAJO

Hrušica - Balinanje je v jeseniški občini zelo priljubljen šport. V krajevni skupnosti Hrušica ima dolgoletno tradicijo. Po večletnem premoru so se ljubitelji tega športa spet zbrali in predvsem s prostovoljnimi delom zgradili novo balinišče.

Sedaj organizirajo različne turnirje, nastopajo v drugi gorenjski ligi, balinanje pa postaja tudi med ostalimi krajanji vse bolj priljubljeno, zato radi zaidejo na igrišče. Balinarski klub, ki so ga na Hrušici našli mednarodni turnir, na katerem so nastopile domače ekipe iz jeseniške občine in gostje iz Beljaka.

Zmagali so člani jeseniškega kluba pred prireditelji. Rezultati: 1. Jesenice, 2. Hrušica I, 3. Žirovnica, 4. Kres. ● J. Rabič

KOLESTARSTVO

PO SLOVENIJI ZMAGALA PREMUŽIČ IN SLOVENSKA REPREZENTANCA

Kranjska Gora, Novo mesto, 9. maja - Po več kot 950 kilometrih se je v nedeljo v Novem mestu končala letošnja največja kolesarska prireditev v Sloveniji. Dirka pa se je praktično razpletla že v soboto na Vršču, kjer so slovenski kolesarji obranili prednost iz prejšnjih etap. Na vzponu na Vršču je bil najmočnejši Srečko Glivar, v Kranjsko Goro pa je prvi pripeljal Nizozemec Van der Muelenhof, Boris Premužič, kasnejši zmagovalček dirke, pa je oblekel rumeno majico. Najhitrejšemu na Vršču je pripadla tudi nagrada kranjskogorskega Turističnega društva, spominski cepin. ● V.S. Foto: G.Šinik

KOLESARJI OB BLEJSKEM JEZERU

Bled, 9. maja - KK Bled je bil minulo nedeljo organizator 22. kolesarske dirke Ob blejskem jezeru.

V kategoriji dečki A je zmagal Darko Marvar (KD Rog), v kategoriji dečki B je bil najhitrejši Primož Četrti (KD Savaprojekt Krško), med mlajšimi mladinci je zmagal Joži Spontar (KD Rog), med mladinci pa Sašo Zupan (KK Sava). Med amateriji je zmagal Igor Kranjc (New concept Celje), med amaterkami pa je bila najhitrejša Marija Logonder (Proloko Scoot). Med rekreativci R1 je zmagal Rok Černe (MAXI SPORT), med rekreativci R" pa Ljubo Car (KK Lenart). Posamezni zmagovalci blejske dirke v veteranskih kategorijah pa so: Ivan Rajgelj (Petelin Trst), Franz Tarmann (ARBO RC Kärntner Villa), Vlado Škofca (KK Bled), Marko rejca (Putar Kneza) in Slavko Salamun (KS Vrhnika). ● V. S.

NOGOMET

PRVA SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA
ZA NAKLANCE SPET USODEN PENAL

POTROŠNIK BELTINCI : ŽIVILA NAKLO 2 : 1 (2 : 1), strelec za Živila Naklo Miran Pavlin v 43. minuti, za Potrošnika pa Baranja v 25. in Škaper v 45. minuti iz enajstmetrovke.

Beltinci, 9. maja - Proti Živilom Naklo je bila v nedeljo v Beltincih dosojena že 14. enajstmetrovka. Bila je tudi odločilna za poraz Živil v Beltincih. Naklancev se sploh drži smola. Jerina je poškodovan. V nedeljo so igrali brez Murnika, ki se je poškodoval v četrtek, v nedeljo pa sta v Beltincih staknili poškodbi še Brane Pavlin in Janez Križaj. Ta teden bodo imeli v Naklem največ dela z zdravljenjem poškodovanih, da bo vsaj kateri od njih lahko zaigral v nedeljskem kolu s Studiom D iz Novega mesta.

Živil se drži smola. Tudi v nedeljo so igrali angažirano in borbeno do konca, vendar več kot enega zadetka v mreži Potrošnika ni bilo. Po poškodbi je prvič branil Vodan. Bil je dober. Že takoj na začetku tekme je imel priložnost Marušič, nato pa še Gradšič, vendar zadetka ni bilo. Tudi v drugem polčasu, po izključitvi Darjana Jošta zaradi ugovaranja ob dosojeni enajstmetrovki, so bila Živila najmanj enakovredna, vendar vsaj izenačujočega zadetka niso dosegala.

"Sploh pa je bilo nedeljsko gostovanje eno najtežjih," je povedal po vrnitvi iz Beltincev predsednik kluba Janez Zupan. "Zaradi boja za obstanek v ligi so navijači in predstavniki kluba izvajali hud pritisk na naklanske nogometarje in tudi na sodnika. Terjali so zmago za vsako ceno." ● J. Košnjek

DRUGA SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA

ŠEST GOLOV V KRANJU

JELEN TRIGLAV : KOROTAN SUVEL Prevalje 4 : 2 (4 : 2), strelci za Jelen Triglav Tušar v 1., Goga v 15., Egart v 20. in Murič v 24. minuti, za Korotan Suvel pa Plešec v 30. in Dobrova v 37. minuti iz enajstmetrovke.

Kranj, 9. maja - Kranjski trener Božidar Jovičević je začel tekmo v postavi Škodlar, Atlija, Leskovec, Novkovič, Smajič, Murič, Egart, Belančič, Goga, Razboršek in Tušar. V drugem polčasu je poškodovanega Belančiča zamenjal Krnič. Po četrte ure igre je bilo že 4 : 0 za Kranjčane. Jelen Triglav je bil boljši od gostov, vendar ne toliko, kot je kazal začetni izid. Suvel je igral odprto, brez strahu pred Kranjčani, žal pa njihov vratar ni imel najboljšega dne. Jelen je v tem delu igral dobro, potem pa je popustil in igral povprečno. V drugem polčasu so bili gostje absolutno boljši in imeli nekaj priložnosti. Če bi zadeli in znižali izid, je vprašanje, kako bi se končala tekma v Kranju. Posebno nevaren je bil Plešec.

Jelen Triglav je igral brez Kondiča (dva rumena kartona), poškodovanega Kapetanoviča in Blagojeviča. Prvi zadetek so dosegli Kranjčani 48 sekund po uvodnem žvižu glavnega sodnika Glihe. Atlija je vrgel aut, žogo je prestregel Tušar in jo poslal v mrežo. V 15. minuti je Egart, ki je bil v prvem polčasu med najboljšimi na igrišču, podal Gogi, ta pa je zlahka ukanil Kordeža. V 20. minuti je padel najboljši gol. Egart je popeljal žogo pri gostujočem голу in z okrog 20 metrov močno in natančno ustrelil, neubranljivo v levi zgornji vratarjev kot. Štiri minute kasneje nepričakovano četrti gol. Gostujoči vratar je stal zunaj vrat, Murič pa ga je z okrog 30 metrov lobal. To je tudi vse, kar je pokazal Jelen Triglav. Nato so bili gostje nekaj časa enakovredni, nato pa boljši. V 30. minuti je Plešec po solo prodoru dal prvi gol za Suvel, v 37. minuti pa je Egart naredil v svojem kazenskem prostoru prekršek. Najstrožjo kazen je slabo streljal Dobrova. Škodlar je žogo dosegel, vendar se je skotalila v mrežo. ● J. Košnjek

TRETJA NOGOMETNA LIGA

ZARICA ŠE NAPREJ ZMAGUJE

Kranj - V tretji nogometni ligi je moštvo Zarice gostilo Litijo in zaslužno zmagalo z 2 : 0. Kranjčani so pred srečanjem zatrjevali, da bi bili zadovoljni tudi z eno točko, saj Litija slovi po hitri in prodorni igri in je neugoden nasprotnik zlasti gorenjskim predstavnikom. Kljub temu je Zarica začela hrabro, napadalno, kar se jim je obrestovalo že v drugi minuti, ko je po predložitvi Suhadolnika zadel Zontar. Hitro vodstvo je povsem razbremenilo domačine, ki so še silovitejši napadali in v deseti minuti vodili z rezultatom 2 : 0. Strelec drugega gola je bil mladinec Zorc, ki je vskočil v moštvo namesto dveh nosilcev igre Thalerja in Lebarja. Odsotnost teh dveh napadalcev se na igri ni poznala. Sicer mlado moštvo je pokazalo igro polno domišljije, v ključnih trenutkih, ko so gostje poskušali ustvariti pritisk, pa tudi zrelost, ki jim je na koncu v boju za obstanek prinesla pomembno zmago.

PORAZ CREINE

Precej slabše kot Zarica igra moštvo Dolnov Creine, ki spomladi nikakor ne najde pravega ritma. Tokrat so resda na gostovanju pri Finalih iz Pirana doživeli pričakovan poraz, zaskrbljujoča pa je zlasti neučinkovitost moštva, ki že nekaj kol ni doseglo zadetka. V soboto so imeli pri rezultatu 1 : 0 za domačine možnost izenačiti, vendar pa je bil Boldin nespreten in tako samo poglobil rezultat. V kateri je Dolnov Creina nahajala. Majhen izkupiček točk jih je pripeljal tudi v krog moštev, ki se borijo za obstanek. Primskovljane v nadaljevanju čaka precej dela, še posebej pa to velja za igralce na sredini igrišča, ki naj bi bili odgovorni za organizacijo igre in pripravo priložnosti, ki bi moštvo prinesle zadetke.

Igrali so: Markun, Klemenčič, Marič, Čeferin, Bučan, Verbič B., Čeferin, Verbič D., Boldin, Soflič, Božič, Jerič, Mali, Bašelj. ● I. Golob

JELOVICI TOČKA Z JADRANOM

Škofja Loka, 9. maja - V nedeljo popoldne so nogometarji Jelovice - LTH doma gostili ekipo Jadrana. Po prvem delu igre gledalci niso videli zadetkov, končni rezultat pa je bil 1 : 1. Jelovica je na lestvici osma z dvajsetimi točkami.

MLADINSKA NOGOMETNA LIGA

MLADI JELENI LE REMIZIRALI

Trbovlje - Mladinsko moštvo Triglava je gostovalo v Trbovljah pri Orjii Rudarju in igralo neodločeno 2 : 2. Triglavani so tudi brez Buvača, Halilagića in Gogića začeli dobro in z golom Trogrliča in Maržiča na začetku drugega dela že vodili z rezultatom 2 : 0. Mladinsko moštvo je tudi tokrat igralo agresivno, dinamično, napadalno, njihove povezane akcije pa so jim zagotavljale številne priložnosti, ki pa jih niso izkoristili. Tisti najbolj izraziti Maržiča in Goloba sta na koncu omogočili domačinom, da so iz dveh priložnosti uspešno izenačili. Vseeno so Kranjčani s svojo igro lahko zadovoljili, saj so jih za odlično predstavo z aplavzom nagradili objektivno domači gledalci.

Igrali so: Beton, Prača, Bajrovič E., Flajnik, Bajrovič D., Golob, Tiganj, Maržič, Trogrlič. ● I. Golob

PRESENETLJIV ZAKLJUČEK 4. ATP TENIŠKEGA PRVENSTVA V DOMŽALAH

PO NALIVU ZMAGA ORSANICU

Domžale, 9. maja - Ko je na sklepi prireditvi teniškega turnirja v Domžalah že kazalo, da se bo iztekel po pričakovanjih in se bo kot četrti zmagovalec na seznam Slovenian opna vpisal prvi nosilec Andrej Čerčakov, se je vili dež. Ta je zmedel favorita, do novih moči pa je prišel Argentinac Daniel Orsanic in zmagal v tretjem, odločilnem nizu.

Za boj do konca in zmago je Orsanicu čestital in predal pokal predsednik vlade in predsednik častnega odbora dr. Janez Drnovšek.

Potem ko so do polfinala izpadli vsi nosilci domžalskega teniškega turnirja, razen prvega, je finale pripadlo 164 na ATP lestvici Danielu Orsanicu iz Argentine in Rusu Andreju Čerčakovu. Malokdo si je upal napovedovati, da ima možnost za zmago 25-letni Brazilec, čeprav tudi Rusu Čerčakovu do finala ni šlo vselej gladko, saj je imel kar nekaj težav s Špancem Berasategujem in Francozom Rouxom.

Dvoboj v teniškem centru Ten - ten, kjer so imeli ves teden srečo z vremenom in srečanj ni bilo potrebno prestavljati v zaprti dvorani v Mengeš (tako kot zadnji dve leti), pa so je po izenačenem stanju in vodstvu Čerčakova v tretjem nizu morali prekiniti. To pa je kot kaže dalo moči Orsanicu, ki je uspel zmagati tretji niz s 7 : 5 in se za Larssonom (leta 1990), Živojinovićem (leta 1991) in Larssonom (leta 1992) vpisati kot tretji zmagovalec domžalskega turnirja. Poleg 80 novih ATP točk je Orsanic dobil tudi 14.400 dolarjev iz skupnega

denarnega sklada turnirja, ki je znašal 100.000 dolarjev. Drugi finalist, Čerčakov je dobil 60 točk in 8.840 dolarjev, ostale točke in denarne nagrade pa so si razdelili polfinalisti, četrtfinalisti, igralci osmine in igralci prvega kola ter tekmovalci v pari.

V finalu dvojic sta se pomerila Slovak Branislav Stankovič in Čeh Rihard Vogel proti Nizozemcu Janu Davidsu in Hrvat Goranu Prpiču. Zmagala sta Čeh in Slovak in za zmago dobila 6.200 dolarjev. ● V. Stanovnik. Foto: G.Šinik

ROKOMET

BESNICA PREMAGALA SKALO

Kranj, 9. maja - V II. državni ligi za ženske je v mestnem derbiju ekipa Kranja premagala Savo z rezultatom 33 : 15, ekipa Lokastara pa je z gostovanjem v Izoli prinesla točko (19:19). Na lestvici vodi Olimpija II pred Piranom, tretja je ekipa Kranja, četrte so rokometarice Lokastara, pete pa so Savčanke.

Odigrano je bilo tudi 15. kolo v III. rokometni ligi za moške. V škofjeloškem mestnem derbiju med ekipi Loških smojk - Center Zaplotnik z rezultatom 29 : 21. Ekipa Save je ugnala Radovljico Špecerijo Bled z rezultatom 23 : 17. Besnica pa je presenetljivo premagala vodilne na lestvici, Preddvor Skalo (14:18). Zagnica je doma izgubila z ekipo Herbalife Storžič z rezultatom 20 : 25, ekipa Preddvor Infotrade II pa je bila prosta. Kljub porazu še naprej vodi Preddvor Skala s 27 točkami, pred Loškimi smojkami - Center Zaplotnik s 24 točkami in Besnico, ki je zbrala 21 točk.

V prvi skupini kadeti center so bili doseženi rezultati: Radovljica Š.Bled - Šešir 12 : 21. Loške smojke Center Zaplotnik - Besnica 17 : 7, Preddvor Infotrade Pizzerija Polana - Storžič 27 : 12. Prosti so bili kadeti Save. V ligi vodi loški Šešir.

V skupini starejše deklice - center je bilo odigrano 11. kolo. Rezultati: Sava - Kranj 7 : 14, Planina - Lokastar 11 : 8, Olimpija - Oprema Kočevje 18 : 15 in Krim - Polje 24 : 7. ● M. Dolanc

ŠEŠIR NA FINALNI TURNIR

Izola, Škofja Loka, 9. maja - Na polfinalu slovenskega državnega prvenstva za mlajše deklice v Izoli so Gorenjsko zastopale igralke Lokastara. Zmagale so domačinke, Škofjeločanke pa so bile druge.

V Škofji Loki pa je bil organizator turnirja domači klub Šešir, mladi domači rokometarji pa so uspeli ugnati vse tekmece in so se tako uvrstili na finalni turnir slovenskega prvenstva. ● M. Dolanc

LOČANI IN KRANJČANKE V FINALU DRŽAVNEGA PRVENSTVA

Kamnik, 6. maja - Minuli četrtek je bilo v Kamniku polfinale republiškega prvenstva v rokometu za učence rojene leta 1978 in mlajše. Na turnirju štirih ekip so nastopili zmagovalci in svojih območnih tekmovalnih. Gorenjsko je zastopala ekipa OŠ Ivana Groharja iz Škofje Loke, ki je pod vodstvom trenerja Janija Klemenčiča osvojila prvo mesto in se uvrstila na finale državnega prvenstva, ki bo najverjetneje v Ribnici 20. maja. Enak podvig pa je uspel tudi učenkam OŠ Franceta Prešerna iz Kranja. ● M. Primožič

ODBOJKA

GORJE ZMAGOVALKE ODBOJKE 93

Na tradicionalnem ženskem turnirju ekip je nastopilo 10 ekip. Turnir je že sedmič pripravila Športna zveza občine Jesenice.

V preteklosti je bil turnir posvečen 8. marcu, ker pa je v marcu težko dobiti termine v telovadnici CSUI, ki je edina primerna za organizacijo tako množičnega tekmovalja, je bil tokrat izveden pod nazivom "Odbojka 93".

V štiriindvajsetih tekmah so dekleta in žene pokazale dopadljivo odbojko, tekme so bile zanimive in borbene. Posebej zanimiv je bil zaključni dan turnirja, ko se je igralo za uvrstitev na najboljša mesta. Finalni obračun med ekipo Gorij in lanskimi zmagovalci turnirja ekipo Lorenzo (v njej igrajo učiteljice iz osnovne šole Prežihov Voranc) je bil zelo kvaliteten - dostojen finala. Zmagala je ekipa iz Gorij, v kateri so nastopile nekdanje odbojkarice iz tega kraja.

Vrstni red: 1. Gorje, 2. Lorenzo, 3. Tone Čufar (delavke šole), 4. Iva - Cafe INN, 5. CSUI (delavke šole), 6. TVD Partizan Žirovnica, 7. Kompas MS, 8. Žirovnica (delavke šole), 9. TVD Partizan Javornik Koroška Bela, 10. TVD Partizan Jesenice.

Ta teden bo izveden še turnir za ekipe mlajše od 17 let. ● B. Jeršin

BADMINTON

DRŽAVNO PRVENSTVO ZA DEKLETA IN FANTE

Škofja Loka, 11. maja - Badmintonska zveza Slovenije v sodelovanju z badmintonsko sekcijo TVD Partizana Pirniče organizira to soboto, 15. maja, 2. državno prvenstvo za dekleta in fante do 12 in 14 let. Tekmovanje v desetih disciplinah bo v Športni dvorani Poden v Škofji Loki, začelo pa se bo s svečano otvoritvijo ob 9. uri. Začetek tekmovalja bo ob 9.15, ob 16. uri bodo polfinala ob 18. uri pa tekme za tretja mesta in finala. Generalni pokrovitelj tekmovalja bo Watt elektro d.o.o. iz Črnuč. ● V. S.

HOKEJ

MLADI SPET V HOKEJSKO ŠOLO "RUDI HITI"

Bled, 8. maja - V športni dvorani na Bledu bodo priznani hokejski strokovnjaki tudi letos pripravili hokejsko šolo, ki bo potekala v obliki hokejskega kampa.

Kamp bo organizirani v treh terminih, od 19. do 25. julija, od 26. julija do 1. avgusta in od 2. avgusta do 8. avgusta. Kamp je namenjen pionirjem letnik 1978 in 1984, potekal pa bo v štirih starostnih skupinah. Mladi hokejski upi bodo tri ure dnevno vadili na ledu, poleg tega pa bodo še plavali, igrali nogomet in tekli, trenerji pa jim bodo predavali o hokejskih tehnikah in pravilih igrere športni medicini. Vodja kampa bo trener slovenske državne reprezentance Rudi Hiti, pri vzgoji mladih hokejistov pa bodo sodelovali: Vaclav Červený, Janez Finžgar, Janez Mlakar, Franci Zbontar in kot demonstratorja Aleksander Rožkov in Sergej Paramonov.

Kot kaže je hokejska šola na Bledu zadnja leta postala zanimiva tako za naše mlade hokejiste kot za tuje upe, saj so prijave za udeležbo v kampu poslali že iz nekaterih italijanskih klubov (Milano, Asiago, Pontebba...), prijaviteli so se Američani iz Minesote, svojo udeležbo pa so najavile tudi Avstrijci, predvsem iz Beljaka in Celovca. Informacije o hokejskem kampu je moč dobiti po telefonu 064/78-965 (Branko Terglav), rok prijave pa je 30. junij. ● V. S.

VATERPOLO

TRIGLAV PRVI, KOPER DRUGI

Kranj, maja - V nedeljo se je končal prvi del prvenstva sosednje države Avstrije. Vaterpolisti Triglava so v soboto gostili LSK iz Linza in ga premagali s 17 : 12, v nedeljo pa še Badener z Dunaja, ki so ga premagali z 19 : 8. Tako so osvojili štiri točke in z 31 točkami zanesljivo dobili prvi del. V končnici prvenstva (play offu) ne bodo sodelovali, tako ima Celovski Wörthersee, za katerega igra Krnjčan Robert Kodrič in Igor Perkovič velike možnosti, da osvoji prvo mesto, saj kot tretjevrščena ekipa nosi v končnico štiri točke.

Triglav : LSK 17 : 12 (4 : 1, 5 : 4, 4 : 1, 4 : 6) za Triglav so nastopili: Homovec, Hajdinjak 2, Margeta 1, Balderman 1, Grabec 2, Alidžanovič, Galič, Bečić 1, Košir 3, Štirn 1, Peranovič 2, Cimžar, Troppan 4.

Triglav - Badener 19 : 8 (4 : 2, 4 : 1, 5 : 4, 6 : 1) Triglav je na tej tekmi nastopil v postavi: Čimžar, Teo Galič 1, Vidic 4, Balderman 2, Nastran 2, Alidžanovič 2, Tadej Galič 1, Bečić 1, Bukovac 2, Klančar, Antonijevič, Klemen Štromajer 2, Košir 2. ● J. Marinček

KOŠARKA

ZMAGALA BREZOVICA

Na tradicionalnem prvomajskem turnirju ekip iz KS Kropa je spet prepričljivo zmagala ekipa Brezovica. Tako jim manjka le še ena zmaga do osvojitve prehodnega pokala v trajno last. Vse tekme pred številnimi gledalci sta sodila Gelter in Ažman. Rezultati: Blok : Plac 56 : 34, Brezovica : Dolina 51 : 22, za 3. mesto: Plac : Dolina 37 : 39, za 1. mesto: Brezovica : Blok 52 : 38. V zmagoviti ekipi Brezovice sta bila tudi najboljši strelec Sinkovec M. in najboljši igralec Krnc F. ● B. Maček

Tržiška košarkarska liga

KARANTANCI ZMAGALI

Tržič - Športna zveza in Športno društvo Loka sta tudi letos uspešno izvedla občinsko "A" rekreacijsko ligo v košarki. Glede na rezultate prejšnjega prvenstva je v ligi nastopalo 8 ekip, ki so se v prvem delu pomerile vsaka z vsako po enkrat, najboljši štiri pa so v tako imenovanem play offu igralce še enkrat za naslov najboljšega.

Po rednem delu prvenstva so bili v vodstvu igralci ekipe Gentlemenov, ki niso izgubili nobenega srečanja, žal pa so prav na najbolj pomembnih dveh nastopih v play offu zaigrali najmanj zbrano in obe tekmi izgubili. Presenetljivo dobro so igrali Karantanci, ki so osvojili naslov občinskega prvaka, čeprav so v rednem delu bili šele četrtri, konstantno dobro pa so igrali igralci iz Sebenj in Loke. Iz lige je izpadla ekipa Čivav, ki je bila tudi sicer najslabša.

Najuspešnejši strelec prvenstva je bil Borič iz Partizana Križe, ki je dosegel 96 košev, Roman Jazbec (Sebenje) jih je dal 90, Boris Skupljanec (Gentlemen) pa 86. V metu za tri točke pa je najbolje zadel Roman Jazbec, ki je dal 15 trojk, Borič jih je dal 11, Dolčič (Loka) in Vrhovnik (Karantanci) pa po 8. V tem razporedu seveda niso upoštevani konci doseženi v play offu.

Končni vrstni red: 1. Karantanci, 2. ŠD Sebenje, 3. ŠD Loka, 4. Gentlemen, 5. Partizan Križe, 6. Bistro Polžek, 7. Krasotci in 8. Čivave. ● J. Kikel

AVTO MOTO ŠPORT

DEŽ IN ŠTEVILNI ODSTOPI

Portorož, 9. maja - Z dirko za Nagrado Portoroža 93 se je tudi uradno začelo letošnje državno prvenstvo v cestnohitrostnem moto-ciklizmu. 52 dirkačev iz štirih držav in kakih 10.000 gledalcev je dvakrat namočil dež, sicer pa je dirka uspela.

Dopoldansko sonce je sicer kazalo, da bomo spet pričla lepi dirki, saj so dirkači zelo resno vzeli že oba dopoldanska treninga. Vendar pa se je prvič ulilo že pred startom prve dirke serijskih 125 kubičnih motorjev, kjer je po številnih odstopih zmagal Italijan Morigi, naš najboljši pa je bil Roman Zbičajnik. V enako močnem razredu tekmovalnih motorjev smo pričakovali ogoren dvoboj med lanskim prvakom Gregorjem Gorcem in mladim Domžalčanom Igorjem Jermalom, ki je tudi najhitreje štartal in na koncu zmagal, saj je Gorcu odpovedal motor. Lanskoletni prvak v četrtliterskem razredu Kranjčan Albin Štern tudi tokrat ni dovolil presenečenja. Že dopoldne je na obeh treningih dokazal, da je najhitrejši, na razmočeni stezi pa je z veliko rezervno ugnal tekmece skoraj za pol kroga. V razredu do 600 ccm, ki letos prvič šteje za naše državno prvenstvo, so vozili samo trije dirkači, tako da jih je organizator priključil dirki v razredu superbike. Po pričakovanjih je bil najhitrejši Marko Mihič, v razredu pa padcu Karima Babiča, ki je pred tem odpeljal absolutno najhitrejši krog, zmagal Italijan Marchetti. V tekmovalnem razredu priključil, kjer so tokrat nastopile samo štiri ekipe, sta zmagala Remše in Bajde.

AMD Domžale je pod pokroviteljstvom generalnega sponzorja HB International ob manjših organizacijskih spodrslijah vzorno pripravilo tudi letošnjo prvo dirko. **Rezultati: 125 ccm serija:** 1. Morigi (I), 2. Dean Gruden (D), 3. Zbičajnik (SLO)... **125 ccm:** 1. Jerman, 2. Zenič, 3. Vesel (vsi SLO)... **250 ccm:** Štern (SLO), Viezder (I), Živec (SLO)... **600 ccm:** 1. Mihič, 2. Podržaj, 3. Rokavec (vsi SLO)... **Superbike:** 1. Marchetti (I), 2. Malec (SLO), 3. Konjedic (SLO)... **Prikolice:** 1. Remše - Bajde, 2. Bunderla - Bunderla, 3. Ribar - Grobelnik (vsi SLO)... ● M. Gregorič

16. RALLY SATURNUS

Organizatorji letošnjega že 16. rallyja Saturnus, AMD Saturnus in generalni sponzor Saturnus Avtooprema sta za rally, ki se bo začel v petek, 20. maja, na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani so do konca prejšnjega tedna prejeli več kot 120 prijav. Med številnimi tujimi vozniki (rally šteje za Evropsko prvenstvo, pokal Mitropa, hrvaško, avstrijsko in slovensko DP) je tudi slovit Francoz Filip Bugalski, ki bo vozil z renaultom cliom williams 2000.

Rally Saturnus je zahteven tako po organizacijski kot po tekmovalni plati. Dolg je 576 kilometrov, ima pa kar 20 hitrostnih preizkušanj v skupni dolžini 264 kilometrov. Nastopile bodo tudi vse tri posadke kranjskega Mazda Y.C.C. Diamond rally teama, na čelu s Tomažem Jemcem v skupini A. ● M. G.

Z VELIKIM FINALOM SE JE KONČALA DEVETA AKCIJA PODARIM - DOBIM

VEČ KOT MILIJON KARTIC ZA POMOČ NAŠIM ŠPORTNIKOM

Z nedeljskim zrebanjem se je končala letošnja akcija PODARIM - DOBIM - Jure Košir odličan v vlogi voditelja - Glavna nagrada v Celje, Cimosov lepoteč k Misotičevim v Podkoren.

"Tako smo bili presenečeni, da še sedaj komaj verjamemo, da smo dobili tako lepo nagrado v akciji za pomoč našim športnikom. Mož Ludvik je vsa leta za vsa zrebanja kupuje darilne razlednice, vendar kaj takega res nismo pričakovali," je v ponedeljek zjutraj povedala Tončka Misotič, ko smo poklicali edinega izžrebca glavne nagrade zaključnega zrebanja iz Gorenjske v Podkoren. Misotičeva sta upokojena in štiritletno Samaro bosta z veseljem zamenjala za Cimosovega lepoteča.

Prav gotovo pa so bili presenečeni in zadovoljni vsi, ki so v letošnjih zrebanjih prejeli katero lepih nagrad. Za vsa zrebanja skupaj je bilo letos namreč prodanih več kot milijon kartic, kar je sto tisoč več kot lani. To pa je tudi dokaz, da imamo Slovenci radi šport, in da smo pripravljeni pomagati našim športnikom....

Najlepše nagrade, izžrebane na TV

1. Enotružinska hiša VIVA BO 121, GAMA d.o.o., Novo mesto: Matjaž Srbi, Njegoševa 14, 63000 Celje
2. Helikopter CH/ANGEL, PODRAVKA, PREHRAMBENA INDUSTRIJA P.O. KOPRIVNICA: Alan Savle, Prade cesta XV/7, 66000 Koper
3. Trgovinica LADY z garažni mestom in 1 tono čokoladnih izdelkov v Ljubljani - Župančičeva jama, ŽITO GORENJKA d.o.o.: Zvone Majes, Kolk 5a, 61410 Zagorje ob Savi.
4. Avto NISSAN 100 NX ILIRIJA: Irena Kopač, Podgorica 85, 61231 Črnuče.
5. Avto ZX VOLCANE, CIMOS KOPER P.O.: Ludvik Misotič, Podkoren 78/b, 64280 Kranjska Gora
6. 2,5 kg zlatnikov, PERUTNINA PTUJ, P.O.: Grega in Irena Leskovič, Na Lipico 4, 63230 Sentjur pri Celju
7. Čoln za rafting, SAVA 450 TR, SAVA KRANJ: Veljko Aleksič, Agrokombinatska 6 b, 61260 Polje
8. Liqui MOLY chopper, LM d.o.o.: Klemen Žvokelj, Podolnica 52, 61354 Horjul
9. Športna oprema ELAN za 5-člansko družino - smučanje, fitness, tenis, nautika, ELAN COMMERCE d.o.o.: Darko Vuzem, Ljutomerska 43, 66320 Portorož.
10. Javna telefonska govornica JATENA s 300 žetoni in montažo, ISKRA TERMINALI: Edvard Štravs, Ravne 2, 65282 Cerčno.
11. Komplet GARDENA za nego vrta v vrednosti 4.500 DEM, SILK, d.o.o.: Lenka Grošelj, Meline 5, 65281 Spodnja Idrija.

Seznam nagrajencev po abecednem redu

Nagrado št. 17 so prejeli:

- A - Azman Jelka, Slavka Černeta
 B - Bakovnik Ivanka, Visoko 98, Visoko pri Kranju; Balazic Bernarda, Preloška 26, Domžale; Burja Vera, Ljubljanska cesta 22, Kamnik.
 C - Cerkovnik Anton, Kamnje 20 a, Bohinjska Bistrica;

- G - Golouh Bojana, Novi trg 41 b, Kamnik; Grilec Darinka, Kalinškova 39, Kranj;
 H - Horvat Sašo, Zlato Polje 3 b, Kranj;
 J - Jenčlerle Tit, Zg. Bitnje 54, 64209 Zabnica;
 K - Klavžar Nada, Bohinjska Bela 115, Bohinjska Bela; Koda Franc, Triglavska 39, Bled; Košir Angelca, Sora 2 a, Medvode; Košir Katja, Log 37, Škofja Loka; Krt Amalija, Velesovska ul. 28, Šenčur;

STRIKOVIČ ODLIČEN V ZELTWEGU

Na Oesterreicringu v Avstriji sta bili v nedeljo dve cestnohitrostni dirki avtomobilistov za državno prvenstvo. V prvi je zmagal Šusters fordom escortom, Kranjčan Miran Strikovič pa je bil s svojo mazdo 323 GT-R šesti, v skupini N pa odlični drugi. V drugi dirki je Šuster doživel poraz. Poleg Martina Črtaliča, ki je zmagal z izdatno tehnično pomočjo mehanikov Mazda Y.C.C. rally teama, ga je prehitel še Slavko Dekleva z golfom. Strikovič je bil še enkrat odlični šesti v skupni razvrstitvi in drugi v skupini N. ● M. G.

ATLETIKA

FINALE BREZ UMNIKOVE

Zmaga Janežiča v metu diska in smola Eberlove v skoku v daljino.

Kranj - V petek je bil v Ljubljani in v Celju drugi del kvalifikacij za Atletski pokal Slovenije. Atleti in atletinje kranjskega Triglava so tekmovali v Ljubljani, kjer so v spremenljivem vremenu (veter, dež) dosegli nekaj dobrih rezultatov in uvrstitev. Finale, kjer bo nastopilo dvanajst najboljših iz tehničnih disciplin in šestnajst iz tekov, pa bo 22. in 23. maja v Celju.

Kdo vse bo tekmoval na finalu v Celju, bo na podlagi rezultatov iz prvega in drugega dela kvalifikacij v kratkem sporočila Atletska zveza Slovenija; že zdaj pa je zanesljivo, da bo ženski finale skoka v daljino minil brez lanske udeležence svetovnega mladinskega prvenstva Marcela Umnik, ki zaradi lažje poškodbe pete na levi nogi ni nastopila na kvalifikacijah v Ljubljani. V klubu so sicer nekaj časa razmišljali o tem, ali bi Marcela vendarle nastopila, vendar so menili, da bo bolje, če poškodbo dokončno pozdravi in da vse podredi letošnjima glavnima tekmovanjema - mladinskemu evropskemu prvenstvu v Barceloni in prvim olimpijskim igram mladih, ki bodo na Nizozemskem.

Mlajša mladinka Brigita Langerholc je bila v teku na 200 metrov druga v času osebnega rekorda - 25,12 in je zaostala le za rusko atletinjo, sicer članico IBL Olimpija. V metu kopja je prijetno presenetila pionirka Mojca Golob, ki je v Ljubljani za več kot tri metre izboljšala osebni rekord in se z rezultatom 36,48 metra uvrstila na četrto mesto. Njene klubske tekmece, pionirke Mirjana Idžanovič, Metka Klančar in Stella Kljajič so se razvrstile od sedmega do devetega mesta. V skoku v daljino se Saša Eberl zaradi dveh prestopov in napačnega zaleta ni uvrstila v finale, kar bi ji sicer z lahkoto uspelo. V teku na 800 metrov sta se sestrici, pionirki Tina in Petra Bergant uspešno kosali s starejšimi tekmicami - Tina je bila osma, Petra pa deseta. Edino zmago za Triglav je v moškem metu diska dosegel Tomaž Janežič z rezultatom 44,39 metra, v isti disciplini pa je bil Bojan Klančnik četrti. Damjan Rozman je bil drugi v teku na 800 metrov, Ivo Oljačič četrti. Boštjan Šinko pa tretji v teku na 5000 metrov. ● C. Z.

Z VELIKIM FINALOM SE JE KONČALA DEVETA AKCIJA PODARIM - DOBIM

VEČ KOT MILIJON KARTIC ZA POMOČ NAŠIM ŠPORTNIKOM

Z nedeljskim zrebanjem se je končala letošnja akcija PODARIM - DOBIM - Jure Košir odličan v vlogi voditelja - Glavna nagrada v Celje, Cimosov lepoteč k Misotičevim v Podkoren.

Ob zaključnem zrebanju pa niso bili zadovoljni le tisti, ki so dobili katero od nagrad, ampak vsi, ki so si ogledali nedeljsko zaključno oddajo, v kateri so naši športniki dokazovali, da so tudi prav domiselni fantje in dekleta, saj je Jure Košir duhovito vodil "zrebalni" studio, pel, plesal, pomagali pa so mu tudi ostali športniki, ki so se vključevali v program. Zlasti prikupna je bila točka, ko so Špela Pretnar, Mojca Suhadolc, Jure Košir in Matej Jovan nastopili v tako imenovanem rapu. Vsi skupaj pa so si prav gotovo prislužili, da bomo za njihove nove cilje prispevali tudi v novi, deseti akciji PODARIM - DOBIM, ki se bo začela jeseni. ● V. Stanovnik

M - Meglič Marko, Cankarjeva 23, Tržič; Miklavčič Milan, Gorenja vas 206, Gorenja vas; Močnik Boštjan, Slovenska cesta 59, Cerklje na Gorenjskem; Mrak Branka, Delnice 22, Poljane nad Škofjo Loko;

N - Novak Tanja, Črnilce 18 d, Brezje;

O - Ogris Andrej, Trojarjeva 9, Kranj; Osredkar Tadej, Nasovče 6, Komenda;

P - Pestar Jure, Kokrški Log 7, Kranj; Pilar Jernej, Rupa 19, Kranj; Pogačar Marija, Bebeharjeva 31, Šenčur; Praprotnik Polona, Kalanova 1, Medvode;

R - Razpotnik Marija, Fajfarjeva 12, Domžale; Robič Suzana, Bokalova 17, Jesenice;

S - Smolej Metka, Smokuč 56, Žirovnica; Stele Anton, Tunjska cesta 13, Kamnik; Sušnik Barbara, F.

Seznam nagrad

11. Komplet GARDENA za nego vrta v vrednosti 4.500 DEM - SILK d.o.o.
12. Čoln za rafting SAVA 450 TR - SAVA KRANJ
13. Zasebni telefonski sistem SELECOM 1/8 z montažo - ISKRA TERMINALI
14. Avtomatski telefonski odzivnik in sprejemnik sporočil z daljinskim upravljalnikom ATOSS 901 - ISKRA TERMINALI
15. Avtomatski telefonski odzivnik in sprejemnik sporočil ATOSS 870 - ISKRA TERMINALI
16. Elektronski telefonski aparat z zvočnikom ETA 911/10Z - ISKRA TERMINALI
17. Ekskluzivna švicarska ura BOSS - TOBAČNA LJUBLJANA

KONČAN JE ALPSKI POKAL V ALPINISTIČNEM SMUČANJU

LUKA IN DREJC KARNIČAR ODLIČNO

V začetku maja se je zaključil letošnji Evropski pokal v alpinističnem smučanju, na katerem so kot predstavniki Slovenije nastopali alpinisti z Jezerškega.

Zadnje dvodnevno tekmovalje v smučarsko alpinističnem rallyu je bilo v Ponte di Legnu v Italiji, na njem pa so sodelovale ekipe iz Italije, Avstrije, Češke, Slovaške, Švice in Slovenije.

Rally Adamello 93 je uspešno zaključila naveza Drejc in Luka Karničar, ki je zasedla šesto mesto, ista naveza pa se je odlično izkazala v seštevku vseh treh rallyjev za Alpski pokal (Premana, Orobio, Adamello) z osmim mestom. Ostale jezerške ekipe se niso uvrstile v prvo polovico enainšesdesetih nastopajočih ekip. Kot je ob zaključku tekmovalj povedal Luka Karničar, pa so ta zanimiva alpinistično smučarska tekmovanja zelo draga, tako da si jih brez pomoči domačega planinskega društva, postaje GRS in kranjskega občinskega štaba civilne zaštite ne bi mogli privoščiti, vprašanje pa je, kako bo s sodelovanjem v prihodnje. ● V. S.

NA STOL 29. MAJA

Jesenice, 10. maja - Osrednja letošnja gorenjska množična prireditel v počastitev 100-letnice organiziranega slovenskega planinstva bo tradicionalni praznik planinstva, Pohod na Stol.

Pohod bo letos organiziran že osemindvajsetič, začel pa se bo 29. maja ob 6. uri zjutraj. Od Valvasorjeve kočje pod najvišjim vrhom Karavank do vrha bo zavarovana planinska pot, vse do 11. ure pa bo moč začeti pohod. Ob 13.30 bo pri Valvasorjevi koči priložnostna proslava s kulturnim programom in podelitvijo priznanj za desetkratno in dvajsetkratno udeležbo.

Štartnina za vsakega udeleženca je 100 tolarjev, ki jo je treba plačati na štartu, vsak udeleženec pa bo dobil priložnostno razglednico. Pohodnike bodo spremljali gorski reševalci postaje GRS Jesenice, dodatne informacije o letošnjem pohodu pa je moč dobiti na jeseniški športni zvezi ali po telefoni 064/81-579 od 7. do 8. ure zjutraj. Generalni pokrovitelj Pohoda je Zavarovalnica Triglav, območna enota Kranj. ● V. S.

VZPONI TRŽIŠKIH ALPINISTOV

Minule praznike so tri tržiške naveze plezale v steni nad Gardskim jezerom v italijanskem mestu Arco.

Kot prvi cilj so si izbrali steno Placche Zebrotti (Zebrine ploščice). Stena je visoka ok. 300 m, za plezanje v njej pa so značilne zelo gladke plošče z naklonino okoli 70°. Smeri so bogato opremljene ter nudijo lepo in varno plezanje vseh stopenj.

Smer (Via) LUNA '85 sta splezali navezi Meslič - Godnov in Belhar - Rožič (VII, VI/V - IV). Slednja dva sta splezala še smer Mon Cheri (280 m, AI, VII). Naveza Primožič - Soklič pa je splezala Via Teveza (VI-, V) ter Via Claudia z izstopom po Super Claudiji (V+).

Kasneje so plezali v Monte Colodnji. Stena je visoka 280 m, vse smeri so lepo opremljene, temu primeren je tudi obisk. Nasploh je v teh dneh v stenah nad Arcom plezalo ogromno slovenskih plezalcev.

26. 4. so vsi plezali Via Barbara (280 m, VII-, VI+ / V-VI) Meglič in Rožič pa sta splezala še Via White Crade. Naslednji dan so Belhar - Godnov in Primožič - Soklič preplezali Via Somortosi (280 m, VI/V - IV), Meglič - Rožič pa Via Renata Rissi (VI-, VI+/V-IV) ter Via Katia Monte s podobnimi težavami, 28. 4. pa sta Bodnar - Primožič preplezala Via Katia Marti ter Via White Crock. ● S. R.

PLANINSKA TURA V BENEČIJO

Planinska sekcija podjetij Iskra pripravlja zanimivo planinsko turo v Benečijo. Tokrat se bodo povzpeli na Campon (1709 m) in Cuarnan (1372 m). Izlet bo v soboto, 15. maja. Odhod bo točno ob 6. uri izpred hotela Creina. Imeti morate veljavni potni list. Peljali se boste prek Rateč, skozi Trbiž in Pontebo do končnega cilja v Huminu (Gemona). Hoje bo približno za 5 do 6 ur, cena prevoza in vodenja znaša 800 tolarjev. Vodniki so: Edo Erzerič, Peter Globočnik in Tomaž Planina. Prijavite se čimprej, prijave sprejemajo: Volga Pajk, Franci Plevčec in PD Kranj do zasedbe avtobusa, oz. do četrta, 13. maja, do 13. ure. ● M. P.

PRVA TEKMA SREDNJIH KATEGORIJ

Lansko tekmovalno leto je v mlajših kategorijah tekmovalo tudi več kot 120 mladih plezalcev. Ker so se tekmovalja včasih zavlekla do večera in so hkrati postajala nezanimiva, so se na Podkomisiji za športno plezanje pri PZS odločili skupino razdeliti na mlajše in srednje kategorije. Mlajši so uspešno zaključili pomladanski del s tekmo v Radovljici in v Škofji Loki. Za srednje kategorije pa so prvo letošnjo tekmo, ki je bila 9. maja priredili Velenjčani.

Na zelo razgibani steni je naš uspešni članski reprezentant Matej Mejovšek postavil izredno lepi smeri za dekleta in fante. V štirih kategorijah je nastopilo 48 plezalk in plezalcev, ki so prikazali zelo atraktivno plezanje.

Rezultati - st. deklice: 1. Rebeka Poček, ŠPO Radovljica, 2. Marija Kozin, PK Škofja Loka, 2. Dunja Černigoj, ŠPO Tržič, 2. Lenča Gradišar, ŠPO Tržič; kadetinje: 1. Martina Čufar, AO Mojstrana, 2. Maja Conč, AO Lj. - Matica, 3. Katarina Strojnar, PK Škofja Loka; st. dečki: 1. Peter Bračič, Šaleški AO, 2. Tomaž Jevšnik, Šaleški AO, 3. Jure Filipič, AO Rašica; kadeti: 1. Gregor Šeliga, Šaleški AO, 2. Urh Čehovin, AO Lj. - Matica, 3. Anže Sanca, ŠPO Radovljica. ● Blaž Jereb

KEGLJANJE

PETER HAFNER DVAKRAT PRVI

Škofja Loka, maja - V Škofji Loki smo zaključili predtekmovalna dvojica v kegljanju. Udeležba je bila zelo dobra, saj se je tekmovalja udeležilo kar 64 ženskih, moških in mešanih parov.

Pri ženskih dvojicah so se v zaključno tekmovalje uvrstile 4 najboljše dvojice. Rezultati so naslednji: Drabik - Oblak sta podrla 711 kegljev, Primožič - Ziherl sta bili drugi s 684 podrtimi keglji, sledita par Nardoni - Ravnikar s 657 podrtimi keglji in Semen - Trampu s 655 podrtimi keglji.

Pri mešanih parih vodita dvojici Peter Hafner - Nada Fojkar s 790 podrtimi keglji, samo 7 kegljev manj in drugo mesto sta dosegla Lado Fojkar in Sonja Ziherl, tretje mesto sta s 776 podrtimi keglji osvojila Lojze Koman in Majda Jesenovec. V zaključni finalni del se je uvrstilo 8 mešanih dvojic.

Pri moških dvojicah je bila udeležba najbolj množična. Od 39 parov se bo v finalu pomerilo za naslov prvaka 14 najboljših parov. Rezultati prvih treh dvojic iz predtekmovalja pa so naslednji: vodi dvojica Hafner - Prezelj z 869 podrtimi keglji, druga je dvojica Jezeršek - Smid z 843 podrtimi keglji, na trenutnem tretjem mestu pa sta dvojici Rihtaršič - Bevk z 813 podrtimi keglji.

Zaključna tekmovalja bodo potekala 15. in 16. maja. ● M. Kalamar

Izlet v Terme Zreče in na Pohorje

Društvo upokojencev Cerklje vabi člane na enodnevni izlet v Terme Zreče in na Pohorje. Odhod bo v soboto, 15. maja, ob 6. uri. Prijavite se lahko pri odborniku ali pri tajnici društva.

Avtobusni izlet v Italijo

DU Škofja Loka prireja 26. maja 1993 avtobusni izlet v Italijo. Prijave zbirajo od 12. maja v pisarni društva.

Mednarodni dan invalidov

Društvo invalidov Škofja Loka praznuje 15. maja 1993 mednarodni dan invalidov. V

okviru mednarodnega dne bo ob 15. uri v Šolskem centru Podence proslava z bogatim kulturnim programom in srečelovom. Organiziran bo avtobusni prevoz, in sicer bo avtobus iz Žirov odpeljal ob 14. uri in bo ustavljal na vseh postajah do Škofje Loke. Vabljeni!

Izlet Društva invalidov Kranj

Društvo invalidov Kranj organizira v soboto, 29. maja 1993, enodnevni izlet v Gornji Grad - Mozirje in zdravilišče Dobrna. V petek, 18. junija 1993, pa bo organiziran enodnevni izlet v Plamanovo - Ogled - Doberdob - Staro Gorico - Vitovlje. Prijave z vplačilom sprejemajo v pisarni društva v Kranju, Begunjska 10.

- ČRPALKA za vodo, pogon na vrtni stroj, cena 2400 SIT, prodam. ☎66-783 11242
- VIDEOREKORDER NEC z daljincem in SAT kanal prodam za 400 DEM. ☎633-488 11248
- OVERLOCK PFAFF in SINGER, nov nerabljen, ugodno prodam. ☎215-650 11263
- Ugodno prodam RAČUNALNIK Atari 1.040, z monitorjem in miško. ☎681-679 11281
- Motorno KOSILNICO Benassi 204, nož 110 cm, prodam. Cena 500 DEM. ☎76-525 11293
- KOSILNICO Gorenje Muta prodam po ugodni ceni. ☎51-288 11302
- C 64 z vso opremo, prodam. ☎51-624 11316
- Rabljeno KOSILNICO Irus, cena 200 DEM, prodam. Grošelj, Selo 16, Žiri 11317

GR. MATERIAL

- Strešno OPEKO Vesna, prodam. ☎70-741 10988
- Rabljene RADIATORJE Triko, prodam. ☎721-333 11166
- Betonski steber za kozolec, prodam. ☎802-040 11203
- Žgano APNO prodam. Apneničar Hafner Peter, Binkelj 31, Šk.Loka, ☎621-062 11231
- Smrekov OPAŽ prodam. ☎64-286 11232
- Stara VRATA in kamniti PODBOJ, prodam. ☎422-603 11234

IZOBRAŽEVANJE

- INŠTRUIRAM angleščino za osnovne in srednje šole. ☎41-876 10750
- INŠTRUIRAM angleščino za osnovne in srednje šole. ☎50-836 10786
- Inštruiram matematiko in elektrotehnične predmete. ☎217-057 11177
- INŠTRUIRAM matematiko na vašem domu. Ura 250 SIT. ☎064/215-301, str. ing. 11286

KUPIM

- Kupim zazidljivo PARCELO v bližini Kranja - gotovina. ☎214-927 10951
- Odkupimo večje količine okroglega smrekovega LESA (lubadar - 2 in 3 vrsta). ☎061/113-342; 064/801-039 - popoldan 11070
- Kupim suho borovo PRIZMO 10 cm. ☎421-664 11153
- KOSILNICO Reform ali drugo italijanske izdelave, kupim. Pogoji - ohranjena. ☎738-028 11185
- Visoko brejo KRAVO ali TELICO kupim. Habjan, ☎66-832 11186
- Kupim zadnja vrata in zadnji odbijač za JUGO 45. ☎633-781 11188
- Suhe bukove DESKE ali PLOHE, kupim. ☎65-069 11216
- Kupim 10 dni starega TELETA simentalca. ☎70-593 11258
- Kupim TELETA starega teden dni. ☎733-181 11274
- Odkup karambolirano vozilo! Lahko totalno! Takošnje plačilo v DEM! ☎061/218-941 11312

LOKALI

- Oddam kletni LOKAL 18 kvad. m, za razno, registriran. Valjavčeva 29, Kranj, ☎211-882 11155
- Iščem prostor za trgovinski lokal v Škofji Loki do 30 kvad. m. ☎631-606 11171
- V centru Kranja oddam v najem SOBO, primerno za skladiščenje. ☎212-144, od 14. do 16. ure 11213
- Nujno prodam dve leti staro belo OPREMO za butik za 3.000 DEM. ☎064/621-225, zvečer 11235
- Najamem LOKAL (50-100 kvad. m) v Škofji Loki ali bližnji okolici - v pritličju; s telefonom. ☎064/632-055 11296
- Najamemo MANJŠE GOSTINSKE IN TRGOVSKE LOKALE na Gorenjskem. PRODAMO poslovno trgovski lokal v Kamniku, opremljen bistro v Škofji Loki in drugo. APRON NEPREMIČNINE. ☎064/214-674 11307

KOLESA

- GORSKO KOLO Rog in avstrijsko otroško KOLO srednje velikosti na 10 prestav prodam. Kržišnik, ☎622-265 10706

- BT 50, letnik 1987, cena 600 DEM, prodam. ☎061/841-284 11165
- Manjše PONY KOLO, dobro ohranjeno, prodam. ☎633-538 11170
- APN 6 S, letnik 1991, rdeč, vožen eno sezono, kot nov, prodam. Cena 850 DEM. ☎222-437 11176
- Novo žensko KOLO po polovični ceni, prodam. Ribno, Savska c. 22 11190
- Moško dirkalno KOLO na 10 prestav, prodam. ☎802-040 11206
- OTROŠKO KOLO ohranjeno, od 3-6 let, prodam za 5000 SIT. ☎861-373 11247
- Prodaj športno moško KOLO Super special kampanjola iride, 12 prestav, vožen eno sezono, zelo ohranjen. Cena po dogovoru. ☎215-750, Slavko 11289
- AVTOMATIK TOMOS, zelo malo rabljen, ugodno prodam. ☎215-650 11311
- TOMOS AVTOMATIK MS 3, nov, prodam. ☎733-241 11314

OBVESTILA

- Čebelarstvo - nakupovalni IZLET - Madžarska - 14/5/1993. ☎242-331, od 15. do 21. ure 10598
- STROKOVNA pedikura nog. ☎46-369 11018
- Žalivke, ki sva jih dne 19/4/1993 oziroma 20/4/1993 izreka Bešter Marjeti, Rudno 15, Železniki, so nesrečni! MEGUŠAR TONE, ŠMID BORUT 11095
- Izlet RIM-CAPRI-POMPEJI-VEZU 310 DEM. ☎691-624 11254

OBLAČILA

- Belo, dolgo, poročno OBLEKO, št. 36-38, prodam. ☎45-584 11174
- Belo, dolgo, poročno OBLEKO št. 42, poceni prodam. ☎681-472 11178

OTR. OPREMA

- Skoraj nov kombinirani otroški VOZIČEK italijanske znamke z dežnikom in dodatno torbo prodam za 200 DEM. ☎78-361, popoldan 11228
- Prodaj avstrijski globok in športni VOZIČEK, dobro ohranjen. ☎325-634 11279
- Kombiniran otroški VOZIČEK Chicco, dobro ohranjen, prodam. ☎41-390 11285

OSTALO

- DRVA meterska, razžagana, trske, z dostavo, prodamo. Žagamo tudi na domu. ☎325-488 10485
- SMETNJAKE in gradbene SAMOKOLNICE, ugodno prodam. Kveder Bojan, Predoslje 132 11026
- BUTARE in GAJBICE za krompir, prodam. ☎65-154 11167
- Vrtno zemljo, presejano ali nepresejano, prodajam vsak dan. Domžale, ☎061/721-888 11185
- Smrekove FIŽOLOVKE, oblijane in olupljene, prodam. ☎736-431 11301

POSESTI

- CASABLANCA, d.o.o. vaša nova agencija za promet z nepremičninami CASABLANCA, d.o.o., Planina III, poslovni center, Kranj, ☎331-233 10959
- V centru Stražišča oddam v najem LOKAL 30 kvad. m, garažo 15 kvad. m, primerno za lokal, v Naklem pa prodam parcelo 600 kvad. m. ☎241-526 10974
- Oddam PROSTOR za garažo all sklačišče 25 kvad. m. ☎325-363 11189
- Starejšo HIŠO na Jesenicah prodamo. Vsebuje 13 prostorov, klet, dvoranico in garažo. Skupna površina 202 kvad.m in 680 kvad.m zemljišča. Primerna za obrt ali podjetje. Potrebna adaptacije. ☎063/721-052, od 8. do 16. ure 11255
- PRODAMO nedokončane hiše z vrtom (III./IV. grad.faza) v Škofji Loki, Lescah, Zasipu pri Bledu, Mojstrani, Senčurju (atrisko), Jesenicah; starejša obnovljena v Begunjah, Kranju (Čirče in Huje) in druge. PRODAMO gozd in njivo 1,2 ha nad Horjulom, travnik na Posavcu in Žirovskem vrhu (1,6 ha), 1 ha pašnika pri Ljubnem in drugo. KUPIMO manjše enodružinske hiše z vrtom. APRON NEPREMIČNINE, ☎064/214-674 11305
- V Kamni gorci prodam obnovljeno hišo z gozdom in pašnikom. ☎064/214-674 11306

TECHNO Ljubljanska 1, KRANJ
FOTO HI-FI VIDEO tel.- fax.: 064/221-112
/za hotelom Jelen/

331-339
DOSTAVA PIZZ VSAK DAN
OD 9. DO 23. URE

AVTOŠOLA
Begunjska 10 - pri vodovodnem stolpu
Tel.: (064) 216-245

SALON POHIŠTVA
ARK MAJA
Kranj, PREDOSLJE 34
(kulturni dom), tel.: 241-031

PRIDELKI
MINERALNO GNOJILO Urea 17,33
SIT, AGROMEHANIKA, ☎331-030 10830

RAZNO PRODAM
POSMOJKE z ojnčami za vleko
hlodov, prodam. ☎802-040 11202

Jedilni KROMPIR in 100 kg težkega
TELIČKA za zakol prodam. ☎401-228 11210

Mešana DRVA prodam. ☎65-474 11218

BAZEN 244x46 cm, cena 5900 SIT,
prodam. ☎66-783 11243

Barvni TV Grunding, RADIO z
dvojnimi kasetofonom, zgornje kuhinjske
ELEMENTE (1.60 m dolžine),
POMIVALNO MIZO in garažna
VRATA prodam. Sarhatič Ejub, C. revolucije
9, Jesenice 11273

STAN. OPREMA
Uvoženo zamrzovalno OMARO s 5
predali in HLADILNIK. ☎212-263 10830

Rabljeno kombinirano PEČ za
kopalnico, prodam. ☎45-304 11180

Nov ŠTEDILNIK 2 x plin za 10.000
SIT, nikoli rabljen, prodam. ☎622-425 11191

Opremo za spalnico poceni prodam.
☎715-590 11201

Raztegljiv TROSED in dva FOTELJA,
prodam. ☎216-978 11251

Raztegljiv KAVČ in dva FOTELJA,
prodam. ☎329-094 11261

ŠPORT
ŠOTOR za 4 osebe, dobro ohranjen,
prodam. ☎215-041 11290

STORITVE
J ugodne cene, obroki. Cankarjeva
27 - Radovljica; Oprešnikova 82 -
Kranj, ☎064/217-759, MONTAŽA
satelitskih anten 11092

Čistim poslovne prostore in stano-
vanja. ☎76-586 11168

Odkup in prodaja rabljenih avtomobilo-
bilov AVTOPRIS, d.o.o., Zg. Bitnje 164 11292

SATELITSKE ANTENE, vrhunske
nemške za 520 DEM z garancijo in
montažo. ☎210-223 11298

KOMBI PREVOZI tovora do 1.500 kg
in manjše SELITVE. ☎215-211 11298

Proti vlomom vam izdelamo kovinske
mreže za vaša kletna okna. Količine
☎82-104 11293

Lektoriranje besedil in prevajanje v
slovenščino. JEZIKOVNA DELAVNICA
PIKA, ☎733-235 11294

STANOVANJA
Kupimo z gotovino enosobno STA-
NOVANJE ali garsonjero. Šifra: GO-
TOVINA 10871

Menjam 3-sobno stanovanje z
etažno centralno kurjavo na Korodski
Beli za 2-sobno s centralno kurjavo.
Informacije v trafikah na Korodski Beli
do 15. ure 11183

STANOVANJE v Radovljici, 2-sobno,
ugodno prodam. ☎714-967, po 17.
uri 11248

Starejše adaptirano STANOVANJE v
Kranju (vrt, kleti, 82 kvad.m) ugodno
prodam. Šifra: CENTRALNA 11282

V lepi Poljanski dolini nudim STA-
NOVANJE upokojenčju za skupno
gospodinjstvo. ☎682-615 11278

Menjam 2-sobno STANOVANJE v
Kranju (60 kvad. m) za 2-sobno v
Škofji Loki. ☎620-781 11282

Oddam SOBO s kopalnico. ☎48-621 11294

Lastniško STANOVANJE (65 kvad.
m) prodam ali zamenjam za garson-
jero z doplačilom. Lahko se razširi še
30-40 kvad. m. ☎329-153 11298

KUPIMO garsonjere, 1-sobna in
manjša 2-sobna stanovanja. ZAMENJAMO
1,5-sobno (38 kvad. m) v Gorjah za
Kranju: 1-sobno 43 kvad.m v pritličju,
2-sobno 48 kvad.m brez centralne za-
1-sobno komfortno, 3-sobno 84
kvad.m (Planina I.) za 3-sobno ne-
konfortno in druga. PRODAMO
različna stanovanja v Kranju, Radov-
ljici, Jesenicah, Trzinu (3-sobno),
Medvodah (2-sobno). APRON NE-
PREMIČNINE, ☎064/214-674 11308

V Šk. Loki prodam 2-sobno STA-
NOVANJE s kabineto 52 kvad. m.
☎622-109 11294

EUROPIZZA
DOSTAVA PIZZ
TEL.: 064/215 797
najcenejša velika pizza že od
290 SIT dalje

STROKOVNO HITRO PRIJAZNO

MI VAM VI NAM

Ustanovitev častniške organizacije - Radovljica, 11. maja
- Občinska organizacija Zveze častnikov iz Radovljice sklicuje v četrtek, 13. maja 1993, ob 17. uri v republiškem centru za obrambno usposabljanje v Poljčah ustanovno sejo nove organizacije častnikov in podčastnikov. Na to srečanje vabijo svoje dosedanje člane in tudi častnike, ki doslej še niso bili povezani v stanovsko organizacijo.

- **Novo za graditelje** - kako zaščititi hidroizolacijo objekta pred poškodbami in se izogniti ponovnim stroškom in neprijetnostim pri sanaciji. Enostavno, ALPETOUR BANDAG iz Škofje Loke je v ta namen izdelal posebne plošče ZIP, ki jih sami nalepite na izolacijo. So pa vsestransko uporabne tudi za protihrupno zaščito, kot razne podloge itd. **Enostavno učinkovito in ceneje.** Zaenkrat jih dobite v trgovinah ALPETOUR BANDAG Škofja Loka, Savica, Bohinjska Bistrica, ZOIS Radovljica, Železnina Mercatorja v Trzinu, Železnina Loka Medvode, LGM Lesnina Kranj, Univerzal Jesenice.

MALI OGASI

☎ 217-960

HALLO
242-274
PIZZA
DELOVNI ČAS:
VSAK DAN OD 8³⁰ - 22³⁰
NEDELJA OD 11³⁰ - 22³⁰

APARATI STROJI

Panasonic BREŽIČNI TELEFONI, TAJNICE, FAXI, telefonske CENTRALE zelo ugodno. ☎064/632-595 9919

SATELITSKE ANTENE Pace in Lasat z montažo in garancijo. Cena 530 DEM. ☎43-293 10651

- Pralni STROJ rabljen, prodam. ☎70-741 10987
- TRAKTOR TV 523, lepo ohranjen, prodam. Frelih, Sovodenj 12 11156
- Starejši barvni TV Gorenje, poceni prodam. ☎58-466 11158
- Satelitsko prodam ali zamenjam za VIDEOREKORDER. ☎59-122 11172
- PRIKOLICO za hlode s hišpom ali brez, prodam. ☎64-248 11183
- KOSILNICO BCS, prodam. Slovenska 19, Cerkije 11198
- SESALEC Compact 1100 elektronic S sistem AEG, prodam. ☎621-454 11214
- KOSILNICO Lombardini 130 cm del.širine, prodam. Jože Langus, Ljubno 29, Podnart 11222
- Zamrzovalno OMARO prodam. ☎49-455 11223
- PLUG, obračunik za TV, traktor 30 konj.moči, prodam. ☎723-228 11230
- Express AVTOMAT za kavo (2 grupe), vitrino za pecivo, skrinji za sladolede (7 in 9 pikane), MESALEC za torte, viseče police za skodelice, avtomat za delanje sladoleda, prodam. ☎77-901 11233

"POD ŠIFRO"
 Za male oglase "POD ŠIFRO" so oglaševalci naročili objavo tako, da zanje v malooglasni službi Gorenjskega glasa zbiramo izključno plamene ponudbe interesentov. Stik z oglaševalcem "POD ŠIFRO" navežite tako, da posredujete pismeno ponudbo v zaprti kuverti na naslov GORENJSKI GLAS - MALI OGLASI 64000 Kranj, na kuvertu obvezno napišite šifro, na katero se Vaša ponudba nanaša. Veliko uspeha Vam želi Gorenjski glas in se priporočamo!

ELTRON TRGOVINA ZASTOPANJE INŽENIRING
 Zabnica 68, tel.: 064/311-545, 312-266

RADIATORJI OCEAN

EVROPSKE KAKOVOSTI s 5-LETNO GARANCIJO
 in SLOVENSKIM ATESTOM
 ter OSTALI MATERIAL za CENTRALNO IN VODOVOD

KONKURENČNE CENE!
 PLAČILO NA ČEKE, z MONTAŽO SAMO 3 % DAVEK.

Informacije 064/312-266
 del. čas od 8. - 12. ure in od 15 do 18. ure, sobota od 8. - 12. ure

ISKRA Servis Kranj, Planina 4
 Servisiramo električno ročno orodje ISKRA, Perles, Kango, Marto in gospodinjske aparate Corona (Iskra), Braun, Ariston, Moulinex, Eurotech.

(064) 326-450 od 8.00 do 15.00 ure

VARSTVO
 Varstvo otrok na vašem domu v večernih urah. ☎422-701, od 15. do 17. ure 11217

VOZILA DELI
 Citroen rabljeni REZERVNI DELI in ODKUP avtomobilov Citroen za avtopad. ☎064/692-194 9500

Barum GUME raznih dimenzij ugodno prodam. ☎681-687, popoldan

Z 750 po delih in malo rabljene gume, prodam. Grič Ramiz, Hrovata 3, Kranj 11182

Prednjo STENO za Z 101 in okrogle luči, prodam. ☎802-040 11204

VOZILA

WARTBURG LIMUZINA 1986 bel, 70.000 KM, ohranjen, prodam. ☎213-427 10884

HROŠČA, kleparsko in ličarsko obrtniški, ugodno prodam. ☎58-174 10812

GOLF diesel, letnik 1990, 54000 km, prodam. ☎715-927 11158

GOLF, letnik 1980, cena po dogovoru, prodam. ☎241-566 11180

PASSAT CL, letnik 1988, prodam. ☎84-218 11188

ŠKODO 120 L, 8/83, cena 1800 DEM, reg. do 31.8.93, prodam. ☎65-128 11178

JUGO 45, letnik 1989, z okvaro motorja, prodam. ☎241-769 11187

JUGO 45, letnik 12/83, lepo ohranjen, garaziran, prodam. Podpečan, Sv. Duha 165, ☎632-421, po 14. uri 11188

Z 101, reg. do 2/94, letnik 1980, poceni prodam. ☎78-071 11207

VOLKSWAGEN HROŠČ 1.200, letnik 1974, bele barve, registriran do konca 5/1993, ugodno prodam. ☎064/738-996 11211

YUGO 45 KORAL, bele barve, letnik 1988, I. lastnik, prodam. ☎064/622-403 11212

Z 750, letnik 1983, reg. do konec septembra 93, prodam. ☎51-595 11220

VISO OLTIC CLUB, letnik 10/91, kovrnatko siv, prodam. ☎48-551 11220

LADA NIVA, letna gume Firestone, nove, prodam. ☎50-801 11221

126 P, letnik 1980, registriran do 2.8.1994, prodam. ☎325-270 11228

R 4, letnik 1978, registriran, prodam. ☎70-242 11236

Z 750, letnik 1975, prvi lastnik, lepo ohranjena, reg. do nov/93, prodam. ☎714-821, popoldan 11237

ZASTAVA 101, letnik 1977, ugodno prodam. ☎311-230 11320

Z 101, letnik 1989, delno karamboliran, cena po dogovoru, prodam. ☎632-281 11238

LADO SAMARO, I. 87, prodam. ☎66-565, po 14. uri 11239

R 4, letnik 1979, reg. do 4/94, prodam. ☎52-131, od 14. ure dalje

R 5 GTS, orig. francoski, motor 1,4, prodam. ☎733-840, po 16. uri 11241

BARON GTC TURBO, letnik 1990, 130 KW, klima, prodam. ☎310-147

GOLF, S paket, diesel, letnik 1985, Češnjek 30, Cerklje 11253

R 4, letnik 1988, prodam. Tine, ☎738-938 11257

R 4, letnik 1988, prodam. ☎57-231

TAVRIO, staro 8 mesecev, ugodno prodam. ☎51-448 11321

ZASTAVO 101, rdeče barve, starejši letnik, lepo ohranjeno, registrirano do 3/1994, prodam. Cena po dogovoru. ☎620-950 11260

MERCEDES 200 D, letnik 1976, drap barve, reg. celo leto, prodam. ☎691-642 11264

126 P, letnik 1981, prodam. ☎064/211-241 11266

Nov GOLF 1.4, oprema GL, rdeče barve, prodam za 26.500 DEM. ☎738-964 11268

ZASTAVO 101, registracija pravkar potekla, v voznem stanju, prodam za 300 DEM. Storžiška 1, Drulovka, Kranj 11270

FORD FIESTO 1.1 i CL, letnik 1990, dobro ohranjeno, prodam. ☎422-062 11271

YUGO 55 KORAL, letnik 1990, prodam. ☎403-820 11280

R-18 TL, letnik 1983, prodam. ☎714-657 11283

R-4, letnik 1983, nujno prodam. Šturm, Zabnica 65, po 18. uri 11287

Z 101, letnik 1978, reg. do 1994, prodam. ☎329-891, popoldan 11298

GOLF DIESEL, letnik 1990, temnosiv, prodam. ☎061/612-841 11300

JUGO 55, letnik 1988, dobro ohranjen, prodam. Zg. Bela 21, Præddvor 11303

OPEL KADET, letnik 1983, 89000 km, lepo ohranjen, prodam. ☎46-418 11304

Nov AX CABAN diesel. ☎64-378 11309

DAIHATSU CHARADE, letnik 1990, prodam. ☎216-408 11310

R 4 GTL, letnik 1981, reg. do 2/94, garaziran, prodam. ☎85-249 11315

ŠKODO FAVORIT 135 LS, letnik 1990. ☎421-699 11322

TELEFON
 TRGOVINA SERVIS

telefaksi - pismi in brezplačno telefoni
 tajnice - centrale - zasluge - telefonske
 ključavnice - kletnice - kabli - vtičnice

Iskra - Canon - Panasonic

prodaja na drobno in debelo - rabati

montaza na terenu, svetlovanje, garancija atesti, konkurenčne cene

LJUBLJANA, BRILEJEVA 12,
 tel. fax: 573-209
 KRANJ LJUBLJANSKA 1,
 tel. fax: 222-150

Iščem sodelavce za terensko prodajo zanimivega proizvoda - sestaneke pojutrišnjem, četrtek, 13. maja, ob 17. uri v restavraciji Park ("Briioni") Kranj.

V Lescah zaposlimo sposobno **ŠIVILJO** z delovnimi izkušnjami. Inf. vsak delavnik od 9. do 17. ure po tel. 064/78-778 Sportina Bled d.o.o., Ljubljanska 4, Bled

Brezposelni - ne tarnajte, da nimate denarja. Pridružite se nam pri prodaji iskanega mladinskega programa. ☎328-265 in 84-662 9491

Če si resen in komunikativen, imaš voljo do dela, pokliči ☎52-133 10718

Redno ali honorarno zaposlitev nudimo resnim, komunikativnim osebam. ☎222-524 10717

Zaposlim GOSPODINJSKO POMOČNICO za pomoč v kuhinji iz okolice Præddvora. ☎45-316, 45-317 10821

Zaposlimo dva območna direktorja ter tri vodje skupin. Delo je dolgoročno z redno zaposlitvijo. Zaposlimo tudi ljudi, ki vejo kaj hočejo oz. imajo svoj cilj. Vaše ponudbe na ☎061/341-542 10823

Dekle za strežbo zaposlimo. Inf. vsak dan po 19. uri Pizzerija Marjetka, Zabnica 10857

Redno ali honorarno zaposlimo DEKLE za pomoč v kuhinji. Gostilna Marjan Marinšek, C. 26. julija 2, 64202 Naklo, ☎48-220 10897

Za izreden zaslužek iščemo sposobne sodelavce. Ključite po 20. uri ☎871-185 11008

PIZZO PEK dobi honorarno zaposlitev v Škofji Loki. ☎632-206, 632-403 11181

FRIZERKA išče zaposlitev. Šifra: OKOLICA KRANJA 11184

Za čiščenje poslovnih prostorov v Begunjah (dopoldan) zaposlimo honorarno delavko. ☎216-742 11175

Zaposlimo dve TRGOVKI v trgovini z obutvijo in tekstilom. Pogoji starost nad 30. let. Pisne ponudbe šifra: STALNO 11184

MESARJA KV zaposlimo. Mesnica Dolhar, Tržič, ☎50-348 11200

Iščemo komercialne zastopnike z lastnim prevozom za direktno prodajo. ☎633-181 11219

Trgovina z živili v Kranju išče pripravnico. Šifra: POSTENOST 11227

Trgovina z ekskluzivnimi oblačili išče urejeno in sposobno **PRODAJALKO**. Delovne izkušnje zaželeno. Tel. 064/78-778 Sportina Bled d.o.o., Ljubljanska 4, Bled

Honorarno za daljši čas pogodbeno zaposlimo mlajšo upokojenko za občasno pomoč v administraciji. Pogoji: obvladanje 10-prstnega tipkanja na elektronskem pisalnem stroju in osnove računskih operacij na računskem stroju, operativno delo na PS računalniku in znanje knjigovodstva. Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev pošljite na naslov ELEKTROINSTALACIJE Bidovec, Jurčičeva 2, Kranj 11208

Iščem dekle za delo v BISTROJU. Informacije osebno dopoldan BISTRO PETRA, Drulovka NC, Kranj 11209

Iščemo terenske sodelavce in žensko za gospodinjstva dela. ☎82-217 11244

Vsem, ki jim delo ni odveč, vabimo k sodelovanju! ☎715-141, po 18. uri 11252

Honorarno zaposlim TRGOVKO v živilski trgovini. ☎633-345 11265

Honorarno zaposlim ŠIVILJO z izkušnjami. Delo v dopoldanskem času. Lena, ☎57-364 11272

Hotel Creina išče ŽENSKO za čiščenje WC-jev. Inf. osebno na upravi hotela. 11275

Bi radi izboljšali vaše finančno stanje, pa ne veste kako? Pridite, naučili vas bomo prodajnih veščin po terenu. Ne bo vam žal. ☎632-330

Nezaposeleni, oglašite se za redno ali honorarno delo. ☎215-041 11289

Gostilna ALEŠ, Breg ob Savi pri Kranju, redno zaposli KUCHARICO in ŽENSKO za čiščenje in pomoč v kuhinji. Inf. osebno! 11291

REDNO ALI HONORARNO ZAPOSILITEV NUDIMO ZA PRODAJO USPEŠNIC "SLOVENSKE KNJIGE". POGOJ: PREVOZ IN OSEBNA UR-EJENOST. ☎733-349, ZVEČER 11297

ŽIVALI

Enoletna KOKOŠI, cena 140 SIT, prodam. Oman, Zminec 12, ☎621-475 10878

Po 25. maju bom prodajal 7. tednov stare RJAVE JARKICE. Zbiram naročila! Oman, Zminec 12, ☎621-475 10877

PUJSKE 8 in 10 tednov, prodam. ☎620-582 10909

PIŠČANCE domače reje za zakol, prodam. ☎43-168 11154

BIKCA simentaica, starega 6 tednov, prodam. ☎633-281 11157

ZAJCE prodam. ☎242-686 11181

ZAJCE po 400 SIT/kom., prodma. Jezerska 88, Kranj 11182

TELIČKO simentalo, staro 6 tednov, prodam. ☎422-109 11184

Oddam PSICO in mladiča. ☎65-824 11187

Dve breji TELICI simentali (A kontrola), prodam. ☎47-604 11198

BOBTAIL mladiče z rodovnikom, stare 7 tednov, cepljene, prodam. Cena 700 DEM. ☎061/327-288 11224

ODOJKA za zakol, prodam. Pipanova 11, Senčur 11225

KRAVO pašno, mlado po teletu, prodam. Studor 7 11249

KOZO z mladiči prodam. Berce, ☎064/312-535 11267

TELIČKA, starega do 10 dni, kupim. ☎061/50-605 11278

Dve breji TELICI simentali (A-kontrola) prodam. ☎47-604 11284

OSMRTNICA
 Nepričakovano nas je v 85. letu zapustil dragi ata

ALOJZ ŠTEMPHAR
 iz Kranja, roj. 8. junija 1908

Od njega se bomo poslovili v torek, 11. maja 1993, ob 16. uri na pokopališču v Senčurju. Do pogreba leži v žalni vežici v Senčurju.

Žalujoci: žena, otroci z družinami, vnuki in pravnuki

OSMRTNICA
 Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša upokojena dolgoletna sodelavka

TILKA PAPIČ
 blagajničarka kina CENTER

Od nje smo se poslovili v ponedeljek, 10. maja, ob 16. uri na pokopališču v Bitnjah. Vestno sodelavko bomo ohranili v lepem spominu.

DELOVNI KOLEKTIV KINOPODJETJA KRANJ

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je po dolgoletni hudi bolezni v 85. letu starosti nenadoma zapustila naša draga mama

JULKA JENSTERLE

Od nje se bomo poslovili v torek ob 15. uri na pokopališču v Podbrdu.

Vsi njeni: sin Vinko z družino, sin Otorino z ženo in hčerka Klavdija z možem

OSMRTNICA
 Smrt je bolečina živih

Ustavilo se je plemenito srce

PAVLE ZIHERL
 roj. Berčič

Od nje se bomo poslovili v sredo, 12. maja 1993, ob 16. uri na pokopališču v Lipici. Žara pokojne bo v vežici v torek, 11. maja 1993, od 11. ure dalje.

Za njo žalujemo: mož Janez, hčerka Jana, vnukinja Anja in Petra, zet Boris, sestre Lojzka, Vida, Cilka, brat Jože in ostali sorodniki.

Škofja Loka, 10. maja 1993

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

FRANCA GALJOTA

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in prijateljem za izrečeno sožalje. Vsem lepa hvala.

Žalujoca: žena v imenu vsega sorodstva

Kranj, 6. maja 1993

ZAHVALA

Solza, žalost, bolečina
 Te zbudila ni,
 ostala je samo praznina,
 ki hudo boli.

Ob tragični in prerani izgubi naše drage mame in babice

MARIJE LAP GLOBOČNIK
 roj. 1919, iz Lahovč 10

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem, sovaščanom, znancem ter ostalim, ki ste nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, izrekli sožalje, darovali cvetje ter jo spremlili na njeni zadnji poti. Hvala g. kaplanu iz Cerkelj za pogrebni obred, praporsčakom ZB in pevcem za ganljivo petje.

ŽALUJOČI: sin Franc z družino in sin Slavko s Suzano
 Podboršt pri Komendi, Lahovče, aprila 1993

ZAHVALA

Ob prezgodnji izgubi dragega moža, očeta, brata, strica in svaka

MLADENA LUKIČA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sodelavcem, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, cvetje, sveče in številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat lepa hvala.

Žalujoci: žena Stojanka, sinova Darko in Milan, hčerka Milka, brata Dušan in Đuro z družinama

Kranj, 3. maja 1993

Borut Knoll obsojen na sedem let in pol zapora

Mladi bodo nekaj časa pred njim varni

Kranj, 10. maja - V petek popoldne je predsednik tričlanskega sodnega senata temeljnega sodišča v Kranju Marjan Pogačnik razglasil sodbo 35-letnemu Borutu Knollu. Senat ga je spoznal za krivega treh kaznivih dejanj neupravičene proizvodnje in prometa z mamili ter omogočanja uživanja mamil. Za prvo mu je prisodilo tri leta in dva meseca zapora, za drugo štiri leta in tri mesece in za tretje pet mesecev zapora, nakar mu je izreklo enotno kazen sedem let in pol zapora. Sodba še ni pravomočna.

V čas prestajanja kazni se šteje dvakratni pripor, in sicer od 19. septembra 1991 do 2. aprila 1992 ter od 6. januarja letos naprej. Sodišče je Knollu pripor podaljšalo, zaradi dolgotrajnosti sodnega postopka in s tem zamujenega roka pa mu ni moglo preklicati pogojnega odpusta iz zapora, iz katerega ga je 7. decembra 1991 zaradi preteklih "grehov" odpustil takratni republiški sekretariat za pravosodje in upravo.

S petkovo sodbo je sodišče Borutu Knollu zaseglo 200 gramov heroína, 90,69 grama kokaina in nekaj zavitek mamila, povrtni pa mora še 832.320 tolarjev, kolikor je dokazano zaslužil z nelegalno prodajo mamil.

Kot rečeno, je sodišče Knolla spoznalo za krivega kaznivih dejanj, očitanih v obtožnici.

Absurdne trditve o podtikanju

Prvo se nanaša na 23. september 1991, ko so kriminalisti UNZ Kranj v njegovem BMW našli 200 gramov heroína, sledi mamila pa so bila tudi na obtožbenih hlačah. Knoll je vednje o mamilu vseskozi zanimal, trdil, da so mu ga policisti podtaknili, ker ni hotel postati njihov "špicelj". Sledi na hlačah naj bi nastale bodisi z dotikom s kriminalistom, ki je mamilo našel v Knollovem avtu, bodisi med potjo vrečke z mamilom

in oblačil v laboratorijsko analizo. Sodišče takšni obrambi ni verjelo. Verjelo tudi ni dvoumno pričanjem Blaža Z. in Edvarda B. na glavni obravnavi (v prid Knollu), da naj bi bil skrivnostni človek v Knollovem BMW-ju tistega dne Nikola V., ki naj bi tudi pustil vrečko s heroinom pod sedežem v avtu. Nikola V. je v dveh pričanjih na glavni obravnavi zanimal, da bi bil 23. septembra 1991 sploh v Kranju in da bi Knolla poznal. Prav tako ima sodišče Knollove trditve o policijskih podtikanjih za absurde.

Brez dela dobro živeti

Knoll je poskušal dokazati, da je po prihodu iz zapora 1991. leta precejšnje premoženje zaslužil na legalen način. Sodišče z zaslišani prič te potrditve ni dobilo. Pozorno je bilo na večkratna Knollova potovanja v Turčijo, ki se izključujejo s časom najema butika v Trzinu, za katerega naj bi (oziroma za druge) Knoll v Turčiji kupoval blago. Tudi "dokazila" o njegovem zaslužku z dela na platformi v Italiji so kar trikrat spremenjena.

V zvezi z drugim očitanim kaznivim dejanjem Knollove prodaje mamil zasvojenec je sodišče oprlo sodbo predvsem na pričevanje Sonje K. na glavni obravnavi in štirih prič, ki so izjavile, naj bi odvrženo ku-

verto s 90,69 grama kokaina Samo P. pred tem dobil prav pri Knollu. Lani naj bi Knoll tudi omogočil uživanje nedovoljene droge prijateljici Suzani Š.

Zgolj oteževalne okoliščine

Sodišče pri izreku kazni za Knolla ni našlo nobenih olajševalnih okoliščin, samo oteževalne. Knoll je večkratni povrtnik, že obsojen na daljše zaporne kazni zaradi premoženjskih deliktov, njegov "stil" je na lahek, nelegalen način priti do denarja. Tudi posel z mamili je bil takšen. Knoll po mnenju sodišča ni "droben ulični" preprodajalec, ki bi bil sam zasvojen in dajal tudi prijateljem, on je od mamil živel in s tem pehal v brezno osebnega razkroja in kriminala mlade ljudi. Sodišče tudi dvomi v prevzgojni učinek izrečene kazni, vendarle pa bo Knoll vsaj za nekaj časa izločen iz družbe, nekaj časa bodo mladi pred njim varni. ● H. Jelovčan

Levo v kombi

Jesenice - V petek nekaj čez deseto zvečer je na C. maršala Tita na Jesenicah močno počilo. 34-letni Ismet Bahtić iz Mojsstrane je z avtom peljal po magistrali od Hrušice proti Javorniku. Zunaj križišča s cesto heroja Verdnika, v bližini jeseniške avtobusne postaje, je nenadoma - očitno pod vplivom alkohola - naglo zavil v levo prek dvojne neprekinjene črte na nasprotni vozni pas, tedaj pa je pravilno po svoji strani pripeljal s kombijem 42-letni Bojan Zaletel iz Ljubljane. Zaletel je zaviral, vendar sta vozila kljub temu čelno trčila. V nezgodi sta voznik Bahtić in njegov sopotnik Besim Kazić z Jesenic, star 30 let, ostala vkleščena v avtu. Oba so odpeljali v jeseniško bolnišnico. Bahtić je huje ranjen, Kazića pa so obdržali na opazovanju.

Kolesar pred avto

Kranj - V soboto ob 14.10 je 85-letni Alojz Štampihar iz Voklega s kolesom peljal po Nadižarjevi ulici proti Smedniški cesti. Na prednostno smledniško je zapeljal, ne da bi se kljub znaku STOP prepračil, ali je varno. Tedaj je iz kranjske smeri z osebnim avtom pripeljal 44-letni Franc Lunar. Ta je kolesarja opazil, zaviral, vendar trčenja ni mogel preprečiti. V nezgodi je bil Štampihar zelo hudo ranjen, v UKC se borijo za njegovo življenje.

Kdo je voznik rdeče petke?

Škofja Loka - 8. maja ob 20.15 so policisti obravnavali prometno nezgodo na regionalni Škofja Loka-Jepca v bližini križišča za Lipico oziroma Trato. Ugotovili so, da je iz smeri Trate pripeljal neznan voznik rdeče "petke" KR P-1..., ki je pred vozniko juga izsilil prednost. Po trku je sicer ustavil, vendar potem odpeljal naprej proti Jerci, ne da bi se voznici predstavil. "Petka" je poškodovana po prednji levi strani, najverjetneje po odbijaču, vratih in steklu na voznikovi strani. Če kdo o njej oziroma o vozniku kaj ve, naj obvesti OKC UNZ Kranj ali škofovsko policijsko postajo. ● H. Jelovčan

Med nedeljskimi izletniki na Blegošu

Pohodi naj ostanejo še naprej

Koča na Blegošu, 9. maja - Množico Slovencev je privabil 17. pohod na Blegoš, ki ga vrsto let zapored organizirajo gorenjevaški in loški planinci. Ta tradicija se bo kljub spremenjenim časom ohranila, je ugotovil slavnostni govornik Jože Stanonik, podpredsednik Planinske zveze Slovenije.

Kot je že Tavčar zapisal v svojem Cvetju v jeseni, Blegoš res ni velikan. Obdaja ga samo ponižna lepota skromne slovenske planine, katera ne pozna večnega snega, ne neplodnim mlevov in ne divjih prepadov. Ali vzlic temu v svoji skromnosti stotero poplača truda polno pot, ki si jo moral prehoditi do tratnate njegove strehe.

Najbrž bi tem pisateljevim mislim pritegnili mnogi, ki so se to nedeljo povzpeli iz Poljarske ali Selške doline na tega malega velikana. Kljub jutranjemu dežju so želeli k vrhu mladi in malo manj mladi, da bi se naučili prostranih razgledov in svežega zraka. No, če je bilo prvega zaradi oblakov bolj malo, pa je živahna burja poskrbela za obilo drugega. No, pa to vseeno ni skazilo razpoloženja mnogim obiskovalcem, ki so se zbrali pri koči sredi dopoldneva.

Zbrane, med katerimi je bil tudi predsednik državnega sveta Slovenije Ivan Kristan, je pozdravil podpredsednik PZS Jože Stanonik. Kot je ocenil, je dober obisk potrdil pravilnost odločitve organizatorjev, da je take prireditve treba ohraniti kljub mnogim spremembam pri našem praznovanju. Med drugim je spomnil na 50-letnico požiga koč na Lubniku in Ratovcu ter na visok jubilej planinske organizacije, ki v drugo stoletje stopa s 182 društvi in 96 tisoč člani. Prav loški planinci sodijo med tiste, ki imajo večje število članstva v Sloveniji.

Po svečanosti, ki so jo popestrili recitatorji iz osnovne šole Ivan Tavčar v Gorenji vasi pa pevci noneta Blegoš iz Poljan, se je ob koči nadaljevalo sproščeno planinsko vzdušje. Pogovorili znanec, pesem ob harmoniki, počitek na soncu, okrepcilo ob stojnicah, pisanje raz-

Lepote Blegoša je res vredno občudovati

glednic prijateljem, vpis udležbe v pohodno knjižico, mor da tudi vzpon na 1563 metrov visoki vrh, so zapolnili preostanek majske nedelje.

Ne samo obiskovalci, tudi organizatorji so bili zadovoljni zaradi uspele prireditve. Da ne bi kdo omagal, so poleg planincev hrano in pijačo ob poti ponujali tudi domačini. Taka dobrodošlica je vsakogar čakala že malo nad vasjo Javorje, kjer zakonca Ažbe in Matjaz Franko v servisu "Kriva noga" vsako leto postrežeta s svežimi krofi in še čim za spiranje grla. Nato so jih stojnice spremljale še na nekaj krajih. Le na vrhu ne bi smeli točiti pijače, je malo pokaral Zvone Korenjak iz vrste osmih gorskih reševalcev iz Loke! A vseeno se je izšlo brez izkrivljene noge, vsaj do zgodnjega popoldneva. ● Stanjan Saje

Tudi domačini so poskrbeli, da katera noga ne bi omagala. Foto: S. Saje

Na Blegoš še pridemo

Damijan Mesec iz Jazbin: »Mi smo v hribih doma, zato radi prihajamo tudi na Blegoš. S štirimesečnim sinom Gašperjem smo danes prvič tako visoko. Tudi mamica Irma, ki je na porodniškem dopustu, ima sedaj čas za nedeljski izlet. Dobro se mi zdi, da tudi v naših krajih pripravijo take prireditve, le avtomobilov ne bi smeli pustiti v bližino koč. Vsaj tukaj si lahko malo odahne.«

Marija Dolenc iz Logatca: »Moj prvi planinski pohod pred 11 leti me je pripeljal prav na Blegoš. Danes sem že sedmič tukaj, prav gotovo pa bom še prišla. Udeležujem se tudi drugih množičnih pohodov, vendar imam raje izlete v gore, kjer je manj ljudi. Samo iz našega društva je tokrat prišlo sem 41 planincev. Zame je hoja v gore najlepša sprostitve. Rada sem v naravi, kjer človek vedno sreča preproste ljudi.«

Janez Juhant iz Jarš pri Domžalah: »Po poklicu sem kovač, ki rad zahaja v gore. Pohode na Blegoš in drugam le redko izustim. Že štiri desetletja me na raznih poteh spremlja tudi harmonika. Povesod rad zaigram, saj je zabava ljudem potrebna. Pa tudi taka srečanja bi se morala ohraniti; čeprav gre življenje naprej svojo pot, spominov iz preteklosti ne bi smeli pozabiti!«

Franc Fortuna, član PD Gorenja vas: »Že štirinajsto leto sodelujem pri organizaciji prireditve. Kar veliko dela je s pripravami, pri katerih pridejo prav marljive roke in dobra volja planincev. Vse to ni zaman, če so obiskovalci zadovoljni. Letos je med sobotnim pohodom prišlo na Blegoš okrog 500 šolarjev iz loške občine, Idrije, Tolmina, Cerkena in Mosta na Soči. Tudi z nedeljskim obiskom smo zadovoljni. Upamo le, da ne bo po odhodu množice ostalo preveč smeti, ki jih bomo pobrali drug teden.«

Kriminalisti prijeli vseh šest osumlencev Šestkratno posilstvo v Trzinu

Kranj, 10. maja - 37-letna Trzinčanka si bo za vselej zapomnila sobotno noč. Zvečer je bila gostja v gostinskem lokalu Škorpion v Trzinu, kjer je bilo tudi nekaj mladcev, ki jih je poznala, nekateri celo zelo dobro, saj so iz njene sosesčine. Krajši čas je bila celo v njihovi družini. Malo pred polnočjo je odšla sama domov...

Fantovska družina je odšla brž za njo, pot so imeli skupno. Na neosvetljenem parkirišču za občinsko hišo, kjer je lesen paviljon z lesenimi mizami za poletne prireditve, sta jo 17-letni M. P. in 18-letni Boštjan L. začela nagovarjati k spolnim odnosom. Ženska je vabilo odločno odklonila, nakar ji je M. P. začel groziti. Fantje so jo zgrabili za roke in noge, jo slekli in se vsi po vrsti nad njo spolno izživljali.

Kričanje žrtve je naposled le slišal eden ob bližnjih sosedov in poklical policijo. Patrolja trzinške policijske postaje je na prizorišču našla žrtev in enega od šesterec, 22-letnega Marka K. Preiskavo grobega kriminalnega nasilja so vzeli v roke kriminalisti Urada kriminalistične službe UNZ Kranj in lokalne policije. Izsledili so vseh šest storilcev. Postopek proti njim se nadaljuje na pravosodju.

Posilstva so osumljeni: M. P., star 17 let, Simon V., star 21 let, B. P., v 18. letu, Boštjan L., 18 let, Miro Š., 18 let, in Marko K., 22. let. ● H. Jelovčan

Nasilna brezposelnost

S sekiro nad mater

Kranj - Brezposelnost na sicer miroljubne ljudi zelo različno vpliva in če je zraven še kakšna kaplja alkohola prek mere, se lahko zgodi tudi kaj obžalovanja vrednega. V soboto je 30-letni Roman K. iz Zaloga pri Cerkljah okrog osmih zvečer prišel domov precej okajen. Z materjo se je takoj sprl zaradi večerje. Začel je razbijati po kuhinji, odšel na hodnik, tam pograbil asekuro in z njo večkrat zamahnil proti materi ter ji grozil, da jo bo ubil. Mati se je udarcem ognila in zbežala, nasilneža so policisti odpeljali na strežnitev na kranjsko postajo.

pršel v Roso. Zahtevali so pijačo, vendar jim Marko J. ni hotel postreči. Tedaj je Simon P. izpod oblačil privlekel plastično cev in z njo močno udaril Marka J. po glavi in hrbtu. Poškodoval mu je tudi levo oko.

Oba nasilneža so policisti s kazensko prijavo "pospremili" na tožilstvo. ● H. J.

Drugi dogodek je sicer star že mesec dni, vendar ga je oškodovanec, lastnik lokala Rosa s Kokrice Marko J., prijavil šele 7. maja. 8. aprila ob pol enajstih zvečer je brezposelni Simon P., star 21 let, s prijatelji

JAKA POKORA

